1884 TIZENNYOLCZADIK ÉVFOLYAM. 36. SZÁM. BUDAPEST, SZERDA, FEBRUÁR 6.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
KÉZIRATOKAT VISSZA NEM KÜLDÜNK.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.

ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egy egész évre 20 frt Egy negyedévre 5 frt
Egy fél évre .. 10 frt Egy hóra 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 8 frt 30 kr.
Franczia-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 20 kr.
Egy szám 6 krajczár.

EGYETÉRTÉS.

KIADO-HIVATAL:
BUDAPEST, IV. HIMZŐ-UTCZA 1. SZ.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE
VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
Hirdetéseket felvesz a külföldön:
Bécsben: Főügynökségünk: Stern Moritz hirdetési irodája, I. Wollzeile Nr. 22.
Oppelik A., I. Stubenbastei Nr. 2.
Mosse Rudolf, I. Seilerstätte Nr. 2.
Haasenstein és Vogler, I. Wallfischgasse 10.
Daube G. L. és Társa, I. Wollzeile Nr. 12.
Dukes Miksa, I. Riemergasse Nr. 12.
Schalek Henrik, I. Wollzeile Nr. 14.
Herndl Alajos, I. Wollzeile Nr. 25.
Frankfurtban a/M.: Daube G. L. és Társa.
Párisban: R. Mosse, 40, r. Notre-Dame-d.-Vict. Agence Havas (place de la Bourse).

Egy szerencsés állam.

Olaszország megtartja a szerencsés állam hirnevét. Maga az állam megalakulása a szerencse folytonos és bámulatos kedvezésének volt eredménye. De azt kellett hinni, hogy az az állam, melynek megteremtésében a szerencsés véletlennek, a kedvező esélyeknek, a hadi koczka játékának, a meglepő nemzetközi konstelláczióknak igen nagy részök volt, annál több bajjal és akadálylyal lesz kénytelen megküzdeni a belső szervezkedésnek művében és az állami fejlődésnek utján. Kételkedni lehetett, hogy ott, a hol annyi forrongó elem és oly éles ellentétek találkoznak össze, és a hol még természetszerüen hiányzik a tradiczióknak minden korlátozó hatalma, ott fog-e az alkotmányos kormányzat rendes, nyugodt menete érvényesülhetni, felvirulhat-e a józan szabadság uralma? És ha a politikai zavarok elmaradnak is, elég nyugtalanitó kérdés volt, hogy az uj, fiatal állam nem fog-e hosszu ideig anyagi válságokkal, pénzügyi veszedelmekkel küzködni és nem fogja-e a hitelvilágnak nehezen legyőzhető bizalmatlanságában a belső szervezkedésnek is óriási akadályait találni? Olaszország legjobb barátja sem gondolhatta máskép, csakhogy rendkivüli nagy államférfiak megfeszitett munkájára lesz még szükség; a rendkivüli eszközök egész sorát fog kelleni még alkalmazni, mielőtt az állami élet szabályozott, biztos mederben fog tovább folyhatni.

Mindezek a várt dolgok épenséggel nem következtek be. A történelem logikájának valóban sajátságos fordulatai vannak. Németországnak van olyan kimagasló, lángelméjü államférfia, ki az egységnek általa megteremtett müvét maga folytonosan gondozza és őrzi, a megkezdett munkának teljes kiépitésén szakadatlanul fáradozik. Mégis kevés a látszata annak, hogy a lángelme munkássága a német egység javára válik, sőt néha ugy tünik föl, mintha saját müvének szétrombolását siettetné. Olaszországban azóta, hogy Cavour gróf, még az állami egység megalkotásának kezdetén elejtette haldokló kezéből a kormánynak rudját, nem igen merültek föl nagyobb szabásu államférfiak. A politika a kis tehetségek és személyes ambicziók versenyterének tünt föl, a parlamentarizmus keretét nyugtalan, megbizhatlan pártok, a politikai kalandorság vállalkozásai töltötték be. De mindezeknek a vélt hiányoknak Olaszország állami élete semmi kárát sem vallotta. Olaszországnak alkotmányos életét mindeddig semmi komoly krizis sem zavarta. Az olasz nép a szabadságnak és alkotmányosságnak irigylendő mértékét élvezi, a nélkül, hogy az állami rend és a polgári munkának biztonsága valaha kérdésbe jöttek volna. Ugyanekkor az állam teljesen kibontakozott a kezdetnek óriási pénzügyi zavaraiból, s oly rendezett financziáknak örvend, hogy saját állami terheink nyomása alatt, csak melancholiával gondolhatunk rája.

Ugy látszik, az egészséges virágzó állami élet oly előnyös befolyással van az intézményekre, és oly nevelő hatással van a népre, hogy Olaszország immár a jól szervezett, biztosan funkczionáló parlamentáris kormányzat tekintetében is minta-állammá készül lenni. A jelenlegi kormányelnök, Agostino Depretis, mintha megtalálta volna a varázseszközt, mely az olasz természetnek könnyü változékonysága, a déli vérmérséklet hirtelen lázai között is állandó kormányzást biztosithat. Depretis már majdnem vetekedik a mi miniszterelnökünkkel abban, hogy kormányhatalmának éveit minden válságon és rohamon keresztül meg tudja nyujtani. Csak hogy ő azt nem éri el sem elvek megtagadásával, sem mesterkélt többségek szerzésével, általában nem a hamis parlamentárismusnak eszközeivel. Diadalmasan bizonyitotta legutóbb, hogy azt a programmot, melyet az ellenzék élén felállitott, rendületlen következetességgel megvalósitja. A mi pedig a parlamenti többség megszerzését illeti, Olaszország uj választási törvénye a választók jogainak biztositására és a népérzületnek teljesen hü kifejezésére olyan biztositékokat teremtett, melyeknek Európa egy államában sincsen párjuk. Bizony Depretis joggal mondhatta önmagáról és elveiről, Galileinek nagy szavát megforditva: És még sem mozog. Milyen szerencsés állam, melyet minden földi és égi hatalomnak oly különös kegye eláraszt.

Budapest, február 5.

Khuen-Hédervári gróf horvát bán, felhasználva itt időzését, a miniszterelnöknek a jelenlegi horvát viszonyokról tüzetes előterjesztést tett. A bán javaslatai, melyek a folyó ügyeken kivül főleg a gyakrabban felmerült panaszok orvoslására vonatkoznak, *Tisza* miniszterelnök részéről a legkedvezőbben fogadtattak és — mint az «Orsz. Ért.» értesül — minden jel arra mutat, hogy a bán óhajai teljesittetni fognak. Illetékes kör k ama reményt táplálják, hogy lehetséges, hogy a horvát tartománygyülés márczius végére, vagy legkésőbb ápril elejére ismét össze fog hivatni. A folyó ügyeken kivül a tartománygyülés a kormány inditványára egy regnikolaris küldöttség megválasztását fogja eszközölni, melynek kiküldetése alkalmasint nem ütközik elvi akadályokba és a mely mindazoknak az ügyeknek elintézésével — mint pl. az erdészeti osztálynak a kereskedelmi miniszteriumhoz leendő csatolásával, az uj czimerek használatával, a nyelvkérdéssel stb. foglalkoznék, melyeknek elintézése közigazgatási uton nem volna lehetséges. Ha a horvát tartománygyülés ez igen fontos feladatát teljesiteni fogja, annak üléseit augusztus elejéig vagy közepéig el lehet halasztani, a mikor a feloszlás előtt csak rövid ülésszakra fogna összeülni. Ily módon ezután a nemzeti párt nyugodtan léphet a választások elé, mert önérzettel mutathat amaz eredményekre, melyek az általa támogatott kormány sikeres működésének köszönhetők. A horvát bán még egy vagy két napig fog itt időzni, azután Bécsbe megy, hogy ő felségének a Horvátországban hivatala elfoglalása óta történtekről jelentést tegyen és hogy a magyar kormánynyal történt megállapodások iránt a legfelsőbb jóváhagyást kieszközölje. A regnikoláris küldöttségnek a munkálatok befejezésével annyival inkább sietnie kell majd, hogy jelentését a törvényhozás elé terjeszthesse, minthogy az az idő, mely a horvát tartománygyülés összehivása és a magyar országgyülésnek feloszlatása közé esik, alkalmasint nagyon szükre lesz szabva.

ORSZÁGGYÜLÉS.

I.

A házassági törvényjavaslatra vonatkozó főrendiházi üzenet tárgyalásának ötödik napján a vita a parlamentális tanácskozások magas szinvonalán állott. A képviselőház három kitünő szónoka szállott sikra, hogy kritikát mondjon a kormány ellen, mind a hárman egyéniségeiknek ugy kitünősége, mint beszédeiknek rendkivüli érdekessége által egyaránt kiváló fontosságot kölcsönöztek a mai napnak. — Az érdeklődés általános volt; az a körülmény, hogy szólásra a háznak olyan jeles három szónoka mint Győry Elek, Eötvös Károly és Szilágyi Dezső volt szólásra feljegyezve, nagy foku várakozással töltötte el a mai ülés iránt ugy a közönséget, mint a ház tagjait. A napirend előtt érdekes jelenet játszódott le. *Herman* Ottó a ház tanácskozásának hü képe érdekében szólalt fel s azt az óhajtását fejezte ki, hogy az antiszemita képviselők külön helyet foglaljanak el, *Széll* György az antiszemiták nevében tiltakozott e kivánság ellen, s kijelentette, hogy nem hagyja el helyét, a mig mandatuma le nem jár. *Móricz* Pál felszólalása után az *elnök* kijelentette, hogy határozat kimondásának helye nincs és egyedül az illető képviselőktől függ, hogy megváltoztatják-e helyeiket vagy nem. A napirendhez elsőnek *Győry* Elek szólalt fel. A ház általános figyelemmel hallgatta beszédét, melyben kitünő sikerrel polemizált Tisza Kálmánnal, s alaposan megczáfolta a miniszterelnöknek a függetlenségi párt manifesztumára vonatkozó állitásait. A baloldal több izben zajos helyeslésekkel szakitotta félbe a szónokot, kinek beszéde ugy a szerkezet kerekdedségénél, mint az érvek jeles csoportositásánál fogva egyaránt kitünő volt. A következő szónok *Eötvös* Károly volt. A várakozás moraja töltötte be a termet, mikor fölállott; csakhamar csönd lett s a feszült figyelem, melylyel a ház a kitünő szónok beszédét kisérte, pillanatra sem csappant meg, mindvégig ébren maradt. Mélység és szónoki erő, egyenes, férfias nyiltság, tömör, hatásos érvelés, találó humor, maró szarkazmus és pompás szónoki előadás jellemezték a beszédet, melynek hatása általános volt. Legelső sorban a szónok Gruber János tegnapi felszólalására reflektált erélyes hangon, helytelenitette fellépését, hangsulyozta a képviselőház kritikájának szabadságát, melyet az elnök sem tagadhat meg. Ez a nyilatkozat felszólalásra provokálta az elnököt, a ki a házszabályokon alapuló jogára való hivatkozással figyelmeztette a szónokot, hogy az ő jogát nem kifogásolhatja senki sem. Eötvös ezután nagy hatással beszélt az antiszemitizmusról; szellemesen válaszolt a közbeszólásokra, s érveléseit zajos helyesléssel, szellemes ötleteit hangos derültséggel fogadta a ház. Kimutatta a kormánynak az antiszemitizmussal szemben elkövetett mulasztásait és végzetes tévedéseit, bizonyitgatta, hogy a kormány maga mozditotta elő a antiszemitizmus terjedését. A beszéd egyik leghatásosabb részét képezte az, a melyben Istóczyval foglalkozott. Ez utóbbinak közbeszólására adott válaszai hosszantartó derültséget idéztek elő. Nagy hatással részletezte az antiszemitikus mozgalmakat aszerint, hogy minő elemek munkálnak azon, s Istóczynak és barátjainak, hogy fölásták sirjaikból az októberi diploma embereit, de kijelentette, hogy a szabadelvüségnek elásása nem fog nekik sikerülni. Kiváló tapintattal lobbantotta szemére a miniszterelnöknek azt a vádat, melyet ez a függetlenségi párt manifesztumának ötletéből a párt ellen hangoztatott, s ez iránt nyilatkozatra szólitotta fel; végül kijelentette, hogy pártolja az Irányi javaslatát. Eötvös beszédét a baloldal gyakran zajos helyeslésekkel, élénk derültséggel szakitotta félbe, s végül zajosan megéljenezte. A nagyhatásu beszéd nyomán a személyes kérdésben való felszólalások egész sora következett. Az élénk epizódikus szóharczban résztvettek: *Csernátony* Lajos, *Mezei* Ernő, *Herman* Ottó és *Istóczy* Győző. — *Gruber* János, a ki szintén feliratkozott, elállott a szótól. Ezután *Szilágyi* Dezső szólalt fel. Ötnegyed óráig tartó beszédben nagy sikerrel polemizált Tisza Kálmánnal, Jókaival és Hegedüs Sándorral. A ház mindvégig osztatlan figyelemmel hallgatta a jeles szónokot s a baloldal gyakran zajos helyeslésekkel szakitotta félbe pompás érveléseit. — Végül *Kőrössy* Sándor személyes kérdésben szólalt fel, mire *Szilágyi* röviden válaszolt. *Tisza* Kálmán holnapra halasztotta felszólalását s ezzel az érdekes ülés véget ért.

II.

A képviselőház ülése február 5-én.

Elnök: Péchy Tamás, jegyzők Berzeviczy Albert, Rakovszky István, Duka Ferencz.

A kormány részéről jelen vannak: Tisza Kálmán miniszterelnök, Szapáry Gyula gr., Trefort Ágost, Pauler Tivadar, Kemény Gábor, Bedekovics Kálmán.

Az elnök: Bemutatja az alsó-szabolcsi tiszai ármentesitő társulatnak kérvényét, melyben a Tisza ármentesitő társulatok rendezése tárgyában beadott törvényjavaslat módositása iránt kérelmez.

Hidas Berkesd, Bózsok, Ellend, Fazekasboda, Teked, Geresd, Kátoly, Kékesd, Maráeza, Nádasd, Óbánya, Ofalu, Pereked, Püspöklak, Püspök, Szenterzsébet, Szebény, Szellő, Véménd, Zilágy és Zsibrik baranyamegyei községeknek kérvényét, melyben az 1874-iki XXXV. t. cz. módositásáról szóló törvényjavaslat 20. §-ának mellőzését kérik.

Mindezen kérvények kiadatnak a kérvényi bizottságnak.

Abonyi Emil az álllandó igazoló bizottság előadója: Az állandó igazoló bizottság nevében jelent, hogy a bizottság vizsgálat alá vevén gr. Horváth-Toldy Lajos Bereczk város országgyülési képviselőjének megbizó levelét, azt kifogástalannak találta. A szokásos 30 nap fentartásával igazoltnak jelentetik ki.

Tibád Antal a közigazgatási bizottság előadója: Benyujtja a közigazgatási bizottság jelentését az 1879. évi XX. t. cz. hatályának megszüntetése után Szeged szab. kir. városában szükséges átmeneti intézkedésekről és az 1882. VII. t. cz. 2. §-ában foglalt intézkedésnek módositásáról, továbbá ugyancsak a közigazgatási bizottság jelentését a némely megyék határának, egyes községek és puszták átcsatolása által való kiigazitásáról és az ezzel kapcsolatos intézkedésekről szóló törvényjavaslatok tárgyában.

Az előbbi a pénzügyi bizottsághoz utasittatik, az utóbbi később fog napirendre tüzetni.

A napirend előtt fölszólal **Herman Ottó.**

Minden félremagyarázás kikerülése érdekében kijelenti, hogy feltétlenül tiszteletben tartja a ház minden tagjának teljes szabadságát és csak e háztanácskozásai képének hüsége érdekében szólal fel. Mindeddig ugy történt az, hogy valahányszor uj pártalakulások következtek be, az illető pártok a házban tömörültek. A vitatkozás természetéből folyik az, hogy az egy véleményen levő képviselők csoportokat alkossanak. Szükségessé teszi ezt a történelmi érdek is. A gyorsirás feltalálása ugyanis lehetségessé tette, hogy a ház tanácskozásainak képe hiven visszatükröztessék, nemcsak a tanácskozás tárgya, hanem a ház hangulatának képe is. Szóló konstatálja, hogy a mióta az antiszemita párt megalakult, legalább a ház szélső baloldalára nézve a napló a hangulat tekintetében nem mindig hü. S épen azért azon reményben van szóló, hogy a ház tanácskozásainak hü feltüntetése az antiszemita pártnak is érdeke lévén, valamint saját érdeke lévén az, hogy az ő hangulata mindig hüségesen legyen a naplóban kifejezve, meg fogja találni az alkalmat arra, hogy a házban külön csoportban foglaljon helyet. (Élénk helyeslés a szélső balon.)

Elnök: Csak azt jegyzem meg, hogy határozathozatalnak nincs helye. Az illető képviselő urak önmaguk lesznek hivatva határozni abban, hogy e részben mit tegyenek. (Helyeslés.)

Széll György: Kijelenti, hogy ő 1848. óta, mikor honvédzászló alá esküdött, azóta e zászlót el nem hagyta. Szóló a függetlenségi pártnak tagja; visszautasitja azt a vádat, hogy elhagyva a függetlenségi pártot, egyedül antiszemita elveit követné. Tiltakozik ama kivánság ellen, hogy ő más helyre üljön. Megmarad a szélsőbaloldalon, a mig mandátuma le nem jár. (Zaj a szélsőbaloldalon.)

Móricz Pál röviden szól hozzá e kérdéshez s kijelenti, hogy ha az antiszemita képviselők önként máshova akarnak menni, tehetik, ha azonban nem akarnak, arra őket a ház nem kényszeritheti. (Helyeslés.)

Az elnök ismétli, hogy Herman sem kiván kényszereszközöket s határozathozatalnak helye nincs.

Következik a napirend: **a házassági törvényjavaslatra vonatkozó főrendiházi üzenet tárgyalásának** folytatása.

Elsőnek felszólal **Győry Elek.**

A szónok beszédének elején röviden jelzi az okokat, melyek felszólalásra birják, azután igy folytatja: Az a határozati javaslat, a melyet a t. miniszterelnök ur benyujtott, egy szóval sem tartalmazza, hogy azon bizonyos alkalmas időben a függő kérdést miként, mily alapon kivánja megoldani. Véleményem szerint is az a határozati javaslat jelenthet igen sok mindenfélét, de nézetem szerint egy tekintetben világos: abban, t. i. hogy nem jelenti, miszerint a kormány akarná a kötelező polgári házasságot. Igaz a t. miniszterelnök ur azt mondotta, hogy ő előtte is végczél a kötelező polgári házasság, hogy az olyan valami, a mi a közvéleményben általában meg lesz, érvényesülni fog; ha nem lesz meg, nem fog érvénye ülni. Mondotta igaz a t. miniszterelnök ur azt is, hogy ő azokat a veszélyeket, a melyeket mások látnak a kötelező polgári házasság behozatalára nézve, ő nem látja.

Mindezek azt hiszem kétségtelenné teszik azt, hogy azon határozati javaslat a kötelező polgári házasságot akarja jövőre kizárni.

Azzal a nézetével a t. miniszterelnök urnak azonban, a ki oly kedvtelessel czélozgatott más pártokban lenni látszó egyetértés hiányára, nincs egyetértésben az ő igen hü kommentatora, Jókai Mór t. képviselő ur. Jókai t. képviselő ur látja azokat a veszélyeket, a melyeket a t. miniszterelnök ur nem lát. Ő borzalmas dolgokat mondott el nekünk arról, hogy miben kellene keresztülgázolni e nemzetnek, hogy végre-valahára oda jusson, a hol Francziaország, vagy Olaszország van a polgári házasság behozatalára nézve. Nagyon sajnálom, hogy a t. képviselő ur ezen borzalmaknak oly remek ecsetelésével nem azon alkalmakkor állott elő, a midőn korábbi határozatait a polgári házasságra nézve a képviselőház egyhangulag meghozta.

Lükő Géza: Ő is megszavazta.

Győry Elek: Azt hiszem, hogy aligha talált volna akkor meg visszhangra, midőn a szabadelvü haladás terén még nem jutott e stadiumba a t. többség, hogy most már az efféle nyilatkozatokat is helyesléssel képes kisérni; aligha visszhangra talált volna a t. képviselő ur azon nézete, hogy a szabadelvü haladásnak e követelményét Magyarországon csak a klerus és a konzervativ arisztokráczia megtörésével és azok romjain lehet érvényesitni.

En ezt különben nem is hiszem. Volt sok, a mit az emlitett tényezők közül egyik is másik is ellenzett, de azért sem azok tönkre nem tétettek, sem azon czél koczkára nem tétettek.

De nagyon furcsa dolognak is tartanám, ha abból a szempontból indulnánk ki a törvényhozásra nézve, a melyből Jókai Mór igen t. képviselő ur kiindult. Mert ha Magyarországon a szabadelvü haladásnak mindig azt kellett volna keresnie, hogy mi tetszik a magas klerusnak, mi tetszik a konzervativ arisztokrácziának, akkor nem is akarok másféle dologra hivatkozni, de egyet bátran megemlithetek, hogy aligha fogott volna a t. képviselő ur most magyar nyelven nyilatkozni a törvényhozás termében, akkor nyilatkozhatnék ma is latin nyelvén. En ezt a törvényhozási politikát soha el nem fogadhatnám és engedje meg a t. képviselő ur, hogy már ebből a szempontból sem járulhatok ahhoz a nézethez, a melyet ő pártol. (Helyeslés a szélsőbalon.)

A határozati javaslat, melyet a t. miniszterelnök ur benyujtott a háznak fennálló határozatával szemben csak annyit mond, hogy a függő kérdést alkalmas időben óhajtja megoldani. Ez a háznak határozatával szemben — tartok tőle — nem egyéb, mint fentartása annak, hogy az a kisérlet, a mely most megbukott, a melylyel most a takarodót a t. kormány megfujja, egy más alkalommal ismét megtétessék; hogy az a javaslat csak olyan leányzó legyen, a melyről az mondassék, hogy az még nem halt meg, az még fel kel.

Mihelyt a t. ház azt az alapot elfogadni méltóztatnék, véleményem szerint ki lesz oltva az az utolsó fáklya is, a mely a szabadelvüséggel e téren lobogott.

A kik azt akarják, hogy e téren a világosság helyébe a sötétség, homály jőjjön, ám fogadják el a javaslatot, én ezt nem akarom, s ennél az oknál fogva sem fogadom el a javaslatot. (Helyeslés a szélső baloldalon.)

Kapcsolatba hozatott a főrendiház üzenetével a főrendiháznak reformja is. A miniszterelnök ur felhozta, hogy ő benne sem ma támadt az a gondolat, hogy a reform szükséges; belátta ő ezt már régen és csak azért nem terjesztette elő addig, mert azt akarja, hogy ugy oldassék meg ez a kérdés, hogy a lehető legnagyobb befolyás biztosittassék, bizonyos feltételek mellett azon tényezőknek, a melyek ott eddig kizárólagos befolyással birtak.

A t. miniszterelnök urnak ezt a nézetét, nem tudom mikép lehet megegyeztetni Dárday t. képviselő urnak azon nyilatkozatával, a melylyel oly hatalmasan neki rontott a magyar klerusnak. Mert azt csak nem lehet gondolni és feltételezni, hogy Dárday Sándor t. képviselő ur a magyar klérust azon tényezők közé akarná számitani, a melyeknek eddigi befolyását a t. miniszterelnök ur fentartandónak óhajtja. De azt hiszem, a t. képviselő ur meg fog egyezni erre nézve is a t. miniszterelnök urral.

A másik észrevételem a t. miniszterelnök urnak ama kijelentésére vonatkozik, a mely szerint a főrendiház reformját oly időben tartja megoldandónak, a mikor, hogy ugy fejezze ki magát, semmi idegenkedés nincs a két ház között és a kedélyek nyugodtak.

Hát bizonyos tekintetben azt lehet mondani, hogy sajnos, ez a nagy nyugalom hosszu ideig állott fent. Azon t. főrendek roppant buzgósággal szavazták meg az adókat, melyek oly nagy teherrel nyomják a nép vállait. (Egy hang a jobb oldalon: De épen azon főrendekét is!) Hiszem, hogy azon tekintetben nem csalódott a miniszterelnök ur, hogy fel ehette, hogy a főrendiházban főispánjai és hivatalnokai által biztositva van számára a többség, de véleményem szerint a törvényhozási faktorok helyes működése érdekében épen ezen nyugodt viszonynak kellett volna sarkalni a miniszterelnök urat, hogy ne késsék a főrendiház reformjával. Mert, ha baj az, a mi az indigenákra nézve felhozatott, mit magam is elismerek bajnak, nem kisebb baj az, ha a főrendiház olyan, hogy abban hivatalnokai által mindig többségre számithat a kormány (Ugy van! a szélső baloldalon.)

Felhozatott az is, hogy e törvényjavaslat bukása az antiszemita pártnak és antiszemitaságnak nyujt támaszt, sőt felemlittetett, hogy egyik képviselő ur már vindikálta is a maga programmja javára ezen bukás folytán előállott eredményt. Igaz, ez megtörtént, de abból, hogy megtörtént, még korántsem következik, hogy azon bajoknak, melyekre a miniszterelnök ur utalt, e javaslat bukása az oka. Mert nézetem szerint a baj ott van, hogy zsidókérdéssé tétetik az is, a mi nem zsidókérdés. (Ugy van! a szélső baloldalon.) Már pedig, ha figyelembe veszszük, hogy a kormány maga sem tagadja, hogy a házassági jog terén igen nagy bajok vannak, maga sem tagadta, hogy bár merre tekint, az orvoslásra minden irányban égető szükség volna, a kormány mégis csak egyetlen házassági akadály elháritására nyujtott be törvényjavaslatot és ennek az egy akadálynak elháritására ez irányban is még csak ott, hol keresztények és zsidok közti házasságról van szó, ezzel zsidókérdéssé tette a kormány azt, a mi nem zsidókérdés. És e szerint nem a javaslat bukása idézte elő a veszélyeket, hanem épen

BLAISOT KISASSZONY.

18 (Folytatás.)

IRTA
MARIO UCHARD.

HARMADIK RÉSZ.

XI.

Dániel nem aludt akkor éjjel. Elkábulva attól, a mi vele történt, szinte lesujtva attól a boldogságtól, hogy Madeleinenek szentelheti magát, meghittje lehet szomoruságának, bánatának, gondolatainak, melyeknek titkos gyötrelmét kitalálta; teli szive még most is meg lévén hatva a kétségbeesettség ama felkiáltásától, megvallotta magának végre, hogy szereti, a nélkül, hogy e dőreség ellen küzdeni iparkodott volna.

Szerette, szerette ama végzetes szavak után, melyeket a leány önmaga fölött kimondott, s melyek megtiltották, hogy valaha megvallja neki szerelmét; szerette azzal a magasztos szenvedélylyel, mely saját fájdalmából táplálkozik s egyetlen öröme az önmegtagadás, az önfeláldozás.

A testvéri szerep védelme alatt föl fogja élénkiteni azt a szegény aggódó lelket s el fogja vele hitetni azt a boldogságot, a melytől örökre megfosztottnak képzeli magát.

— Nagy isten! Senkitől sem szerettetni! . . . Ennek a leánynak, kit ő három hónap óta ábrándjainak tündérfényében lát lebegni.

Másnap reggel, a mint a kastélyba érkezett, Madeleinet és Merlinnét már a kertben találta, a nyár utolsó rózsáit szedegetve.

Madeleine szó nélkül nyujtott neki kezet, az önmagát átengedő barátság meghitt mosolyával.

Dániel egészen boldog volt, hogy ilyen derültnek látta, mintha a tegnap kötött egyezség máris uj erőt adott volna neki.

— Hé, Dániel, — mondá a nagymama, — Jean-Jacques már kereket oldott. Maga kijön velünk a majorba. . . . Ráér? . . . Rá. No hát jól van! Hagyjuk itt a kosarainkat. Visszajövet majd megtaláljuk.

A park nagy fasora mentén indultak el.

Lábaik alatt már vörhenyes száraz levelek zörögtek. Itt-ott a sürükben a nagy zöld fenyők és tölgyek, melyek mesterségesen voltak odaültetve, élesen váltak ki a sárguló lombok közül.

— Oh, mama, nézd csak milyen szépek ma a fák! kiáltott föl Madeleine. — Mintha valami tündéries látványosság diszletei volnának, nemde Fierchamp ur? . . Ni, nézze csak most, a mint az a szálló felhő mély árnyat vet a háttérre, mig az sürü eleje még napfényben fürdik . . .

— Ah, igazán, nagyon szép! mondá Dániel a meggyőződés hangján.

— Mit muzsikáltok ti itt a fülembe? kiáltott föl Merlinné, megállva s nagyra nyitva szemeit, hogy a tájat megnézze. — A park ma is olyan, mint máskor.

— Nem látod, hogy a malom platánjai milyen zöldek? szólt Madeleine.

— Hogyne látnám! Az volna csak szép, ha csokoládé-szinüek volnának! viszonzá Zoé asszony.

S tovább indultak; de száz lépéssel odább Madeleine megint elcsodálkozott valamin, egy virágcserjén, s odaszaladt, hogy bokrétát szedjen róla.

Az utóbbi napok buskomorsága után Dániel el volt ragadtatva, hogy ilyen vidámnak és élénknek látja a leányt.

— No már látom, hogy benne van! — mondá a nagymama mosolyogva. — Hát maga mit szól hozzá?

— Oh, Madeleine kisasszony egészen kiépült a migrainejéből, viszonzá Dániel.

— Meghiszem azt! Szárnyai vannak — ahol repül ni! Valóságos Erdő szépe, a ki most ébredt föl a mély álomból — sem több, sem kevesebb, kedves öcsém . . . . Csitt! visszajön. Tegyünk ugy, mintha . . .

Dániel csakugyan «ugy tett.» Osztozván a nagymama örömében, azt mondá magában, hogy ez a fölvidulás, mely tegnapi beszélgetésök után következett, máris a megerősödöttség jele.

A következő napok olyanok voltak Madeleinére nézve, mint egy uj életnek a fölpezsdülése.

Néha, a nélkül, hogy ezen valaki elcsodálkozott volna, önfeledtségében egész bátran Dánielnek szólitotta a fiatal embert, a mire aztán a nagymama ezt a megjegyzést tette:

— Hohó, öcsém, már látom, hogy nyert pőre van az infánsnőnk előtt.

Csaknem egy hét telt el azonban a nélkül, hogy Dániel valami kirándulásra kisérte volna el Madeleinet, midőn egy reggel, amint a könyvtárban dolgozott, ablaka alatt a Merlinné hangját hallotta.

— Ugyan, Cabagnou, mi jutott eszébe? . . . Ilyen melegben lovagolni! Hogy kifáradjon szegényke!

— Oh, szegény kicsike! viszonzá az orvos nevetve. — En pedig azt szeretném, hogy egy órahosszat az erdőben lovagoljon, még pedig minden délelőtt, hogy étvágyat szerezzen. Érted, Madelon.

— Nohát, nagymama, ha orvosi rendelet!

— Igen ám, de Beraud nincs itt, hogy elkisérje, a lovászok mellett pedig nem vagyok egészen megnyugodva.

— Megkérdeztetem Fierchamp urat, hogy eljöhet-e, tevé hozzá Madeleine. Különben is, meg kell néznünk az épitési munkálatokat — hat egy füst alatt ezt is elvégezzük.

Negyedórával utóbb, Dániel, ki épen nem volt rossz lovas, elindult Madeleinenel. Csakhamar feljutottak a halomra és beértek az erdőbe.

Ez volt első kirándulásuk ama nevezetes est óta, melyen szomoruságát Dániellel közölte.

Emez kissé még félénken érezve magát baráti szerepében, de nem félve többé attól, hogy odaadását Madeleine iránt nyiltan is tanusitsa, most bátorsága volt arra az ezernyi apró figyelmességre, a mikor a barátság feljogosit, rá mert nézni ama szomoru gondolat nélkül, hogy ösztönszerü gyanut kelt benne.

«A szerelem olyan isten, a kit könnyen ki lehet fizetni hamis pénzzel», mondotta egy humorista. Dániel a maga tiszta önzetlenségében, mely mintegy erős vára volt neki, őszinte volt. Elhatározva arra, hogy életét is feláldozza, büszke lévén most már a titkos szenvedélyre, mely nem nyugtalanitotta többé lelkiismeretét és boldognak érezvén magát erre a testvéri imádatra, egész lelkével szentelte magát e szerepnek, szinte röstellve, hogy olyan sokáig iparkodott elfojtani magában azt a lángot, mely felüditette szivét s méltóvá tett Madeleinehez.

Az erdőben csakhamar észrevette, hogy Madeleine igen jól s bizonyos merészséggel üli meg a lovat, mely csaknem eltünővé teszi testi fogyatkozását. Fesztelen tartásra kényszeritve, kerek arányos termetének nemes hajlékonysága volt s összhangban volt a csipők körvonalával, melyet az amazoneöltözék tisztán tüntetett föl.

Dániel, ki ahhoz volt szokva, hogy mindig kissé merevnek lássa, most csodálva szemlélte ezt a határozott, izmos könynyedséget, a melynek magát önfeledten átengedni látszott.

Madeleine kitalálta meglepetését s elpirult.

— Reménylem, hogy alkalmazkodom az iskolaszabályhoz, mondá nevetve. — Keresztapa tanitott be: — Vigyáz! Föl a fejjel! könynyü testtartás! Ereszd le a vállad?! . . . No ezt az utóbbit sohasem birtam megtenni! tevé hozzá! — Ah, de itt van a gyepünk ni . . . *Pull up*! Vágtatva!

S elindult. Dániel utána, kitágult szivvel, boldogan, hogy ilyen elevennek, fölhevültnek látja, a reggeli légtől kipirult arczczal.

Az árnyas fasorok üde hüsében a galyakon még harmatcsöppek rengettek, melyeket Madeleine lovagló ostorával lepergetett.

De negyedórai vágtatás után Dániel meglassitá lova lépteit s ezzel Madeleinet is megállásra kényszeritette.

— El voltam rá készülve! mondá a leány, engedelmesen szoritva lovát rendes lépésre.

— Nem szabad fáradalommá tennie azt, a minek csak gyakorlatnak kell lenni, viszonzá Dániel.

— Igy hát engedelmeskednem kell önnek?

— Igen, kisasszony! viszonzá Dániel nevetve.

— Jó.

A kedves hang, melyen ezt mondá, a nyilt tekintet, mely a szót kisérte, lelke mélyéig hatott Dánielnek.

Testvéri szerepe im megkezdődött.

E pillanatban kis leánykák jöttek ki az utra a bokrok közül, a hol szedret szedtek.

Csütörtök volt, azaz pihenő nap az iskolában.

Blaisot kisasszony láttára két sorba álltak az ut két felén, s mosolygó arczczal néztek föl rá.

Egyikök fölnyujtotta neki szinig telt kosárkáját.

— Tessék, kisasszony.

— Ah, itt vagy te kis mókus! mondá Madeleine, nehány fekete szedret kivéve s Dániellel megosztva.

De a többi lánykák rögtön ugyanezért a kegyért esenkedtek kedves orczáikkal.

Hogy meg ne bántsa őket, Madeleine elfogadott három-négy kis bokrétát, mindegyiket név szerint tüntetve ki köszönetével.

— Az én neveltjeim! mondá Madeleine büszkén, a mint tovább mentek.

— És dicséretére válnak. Ilyen munkás-gyermekeket igazán csak Blaisot-burgban lehet látni.

— Boldog kicsinyek! tevé hozzá Madeleine sóhajtva.

Dániel sietett más tárgyra terelni a beszélgetést s ujabb vágtatást inditványozott. És örömmel látta, hogy az előbbi benyomás csakhamar elmosódott egy komoly beszélgetés folyamán, melyet a most megkezdett erdővágásról folytattak, mialatt a munkásokat szemlélték.

Később, egy sürübe jutva, egy helyen akadályra találtak, mely miatt nagy kerülőt kellett tenniök.

— Oh, mondá Madeleine, ki az akadálynak megörült, — megengedi, hogy átugrassak rajta?

— Kérem, a világért se: kiáltott föl ijedten Dániel.

— Erre is el voltam készülve! Folyvást attól félnek, hogy kárt teszek magamban, sóhajtott Madeleine dévaj komolysággal. Ép ugy vagyok most, mint keresztapánkkal. «Madelon! Madelon! semmi szeleskedés!» . . . Zsarnokot cseréltem!

A csengő kaczaj, mely ezt a tréfát kisérte, megnyugtatta Dánielt zsarnokságának merész volta felől.

Az engedelem, melyet Madeleine az imént kért, rögtön bizonyos kedves baráti viszonyt teremtett közöttük, elismeréseül mintegy az ellenmondás nélkül megadott védnöki jognak.

Az iskola-épület meglátogatása után a nagy rácsos kapun tértek vissza a kastélyba.

A mint a nagy fasor közepe táján voltak, Madeleine nevetve mondá:

— Na, most majd meg fogja látni a visszaérkezés szinjátékát. Forditsa csak fejét, de mintha véletlenül tenné, a tornácz felé. Nagymama onnan les bennünket a mióta az erdőből kijöttünk. Látja?

— Látom.

— Most pedig nézzen a Cabagnou ablakának a függönye mögé. Ott várakozik, valahányszor lovaglásból térek haza, hogy kitatarozzon. Ugy véletlenül a tornáczon lesz, hogy észrevétlenül orvosi megfigyelés alá vegyen a szemével. De mi tartsuk magunkat keményen . . . semmi pihegés! . . . Azután be fogja önt vonszolni jelentéstétel végett az odujába. Vigyázzon s azt mondja, hogy olyan jók voltunk, mint a bárányká, s én olyan vidám voltam, mint a pacsirta . . . Be kell önt oktatnom . . .

Dániel büszkének érezte magát, hogy részes lehet a szeretet emez összeesküvésében.

Minden ugy történt, a mint Madeleine előre mondta.

— Ni! megjöttek? . . . szólt Cabagnou a tornáczról.

— Épségben! viszonzá Madeleine, hamis pillantást vetve Dánielre, mialatt az orvos beledugta ujját gallérja és nyaka közé, mint a gyermeknek szokás: hogy nincs e nagyon melege.

— Meghalok szomjan. Szabad egy kis tejet innom? kérdé Madeleine.

— Szabad, viszonzá Cabagnou.

Dániel, mint szintén előre meg volt mondva, ellenmondás nélkül vonszoltatta magát be a barlangba, örülvén, hogy kedvező jelentést tehet.

(Folytatása következik.)

annak benyujtása. (Ugy van! a szélső baloldalon.) Ez az, a miben én a baj okát elismerem.

Igy mi, azok, kik nem fogadtuk el a törvényjavaslatot első alkalommal, tiltakoztunk az ellen, hogy ily egyoldalu szempontból, ily speczialis zsidószempontból oldassék meg a házassági törvény.

Az igen t. miniszterelnök ur a hátrálás fedezéséül a visszafelé vonulást guny nyilakkal fedezi, melyek szerencsére nem találnak. Beszél kutyáról meg nyakravalóról, beszél bolonditásról és beata simpliczitásról. Jókai t. képviselő ur ez irányzat támogatásában beszélt a teritett asztalról, a bocskor lehuzásról és más még e féle ékes dolgokról. (Felkiáltások balfelől: a keritésről! Derültség!) A t. ház tagjai a tuloldalon nagy derültséggel méltóztattak ezen a visszavonulásra rendezett tüzijátékot fogadni. Elhiszem, szükségük volt arra, hogy a visszavonulás keserüségét e derültséggel fedezzék. De még is akadt egy, ki még ezt is elakarta tagadni, ez pedig Dárday t. képviselő társam, ki azt mondta, hogy ő nem nagyon busul e javaslat sorsa felett, de még is ő volt az, ki egész mérgének kifejezést adott a magas klerus ellen. Ezen még a lapok vergődésével is kisért visszavonulási maneuvre-vel szemben, minthogy a t. miniszterelnök ur megemlékezett a függetlenségi pártnak legujabban megjelent nyilatkozatáról, engedje meg, hogy én, ki szintén vallom az abban letett nézeteket, azokra nézve miket felhozni méltóztatott, némely észrevételeket tegyek. (Halljuk!)

A t. miniszterelnök ur azt mondta mindenekelőtt, hogy lehet valamely pártot öszintén szabadelvünek tartani vagy nem, s ő nem reflektált volna ezen ügyre, ha e nyilatkozat meg nem jelent volna. Igaza van a t. miniszterelnök urnak abban, hogy lehet ezt igy is ugy is tartani. De miután már reflektált ezen nyilatkozatra, és arra, hol van az öszinte szabadelvüség, azt hiszem azzal, hogy megtámadta másnak a szabadelvüségét, legkevésbé sem bizonyitotta saját szabadelvüségét. (Ugy van! a szélső baloldalon.) Ily eljárással bizonyithatni azt, hogy más nem szabadelvü, de azt, hogy ő maga szabadelvü, ezzel bizonyitani nem lehet. Igy lévén meggyőződve, én nem akarom e téren a t. miniszterelnök urat követni, és nem az ő szabadelvüségét fogom megtámadni, hanem bátor leszek kimutatni, hogy az ezen nyilatkozat ellen intézett támadásai teljesen alaptalanok. (Halljuk!)

Mindazt, mit e tekintetben felhozni lehetne, nem szükség már most felhoznom, mert többen t. barátaim közül már ezt megtették, s a ki nem zárkózik el a felvilágositások elől, az kellőleg felvilágositva lehet. Azok számára, kik nem akarnak felvilágosittatni, nincs szavam, De épen azért, mert ugy vagyok meggyőződve, hogy a t. miniszterelnök ur nem azok közé tartozik, bátor leszek elmondani azokra, a miket mondott, megjegyzéseimet. Azt mondja, hogy ez öszinte szabadelvü nyilatkozat milyen nagyon öszinte, mikor az iparra nézve a kötelező társulást és képesitést kivánja. Benne van e kettő ebben a nyilatkozatban. Az is igaz, és ezt nem fogja tagadni senki, hogy a legrosszabb, a legelnyomottabb és a legtengődőbb állapotban van iparunk. Hiszen az ipartörvény módositásáról még a kormány is akar gondoskodni, és ezt több izben meg is igérte. Az iparnak ezen elnyomott és keserves helyzetében minden oldalról hallottuk hangoztatni azt, hogy legalább a kötelező társulás hozassék be és a képesitésre fektettessék suly az uj ipartörvényben. Mi, t. ház, a kik azon nyilatkozatnak véleményén vagyunk, figyelmeztettük a közönséget és polgártársainkat, hogy ne hagyják magukat eféle kicsinyes és mellékes dolgok által elterelni attól, hogy meglássák a baj valódi okát. Figyelmeztettük arra, hogy a baj oka épen abban a politikában van, a mely iparunkat egységen megerősödött ipar korlátlan versenyének dobja oda. (Igaz! Ugy van! szélső balfelől.) Figyelmeztettük arra, hogy közgazdasági önállóságunk az, a mely az ő bajaikat és keserüségüket orvosolni fogja. De megmondottuk azt is, hogy addig, mig ez bekövetkezhetik, meg kell tenni azt, a mi még ezen mostani megkötött szomoru helyzetben is lehetséges és hogy bármi történjék is, ott álljon alapelv gyanánt az 1848-ki vivmány: a szabad munka. Kijelentettük, hogy ezzel nem látjuk ellentétben levőnek nem azt a kettőt, a mit a miniszterelnök ur felemlitett, hanem azt is, amit elhallgatott, mert ott van az is, hogy nem látjuk ellentétben az iparnak kellő szervezését. Már most t. képviselőház az ipar ak szervezése csak nincs fogalmi ellentétben a szabadelvüséggel a szabad munkával és a szabad iparral. Hiszen, ha az elvi ellentétben volna ez, kérdem miként járulhatott volna a t. ház annak idején az ipartörvényhez, a mely engedélyezett ipart is ismer. A miniszterelnök ur, a ki igen szivesen emlékeztet minket arra, hogy jól különböztessük meg a szabadosságot a szabadságtól, bizonyára igazat fog nekem adni, hogy a szabad ipar alatt nem lehet azt érteni, hogy mindenki tetszés szerint minden törvényes feltétel nélkül, akkor a mikor akarja, tehessen a mi neki tetszik, üzhessen ipart és tehesse azt, a mit egyátalában szükségének tart arra, hogy mint nagy vagy kisiparos az életben funkczionáljon. Ezt a miniszterelnök ur sem fogja pártolni. És ha nem pártolja, meg vagyok győződve, hogy a kellő ipar szervezésére vonatkozó különbségeket szintén ismeri, a melyek a különböző országokban fenállanak. — Felesleges lesz több országra hivatkoznom e tekintetben. Van egy ország, a melyre a miniszterelnök ur szivesen tekint és a melyről ugyan szereti hangoztatni, hogy közgazdasági kérdésekben lehetőleg egyenlő elvek alapján álljunk. Nem tudom, hogy mit tart azon állam szabadelvüségéről, azt sem tudom, hogy az ipar rendezésének szabadelvüségéről mit tart; de annyit tudok, hogy ezen állam: Ausztria azt a szervezést ismeri, a melyben a házi ipar, ki van véve az ipartörvény alól, a mely megkülönbözteti a gyári ipart, megkülönbözteti azt az ipart, a melyre különös előképzettség nem kell és azt az ipart, a melyre ez a közgazdaság érdekében okvetetlenül szükséges. A gyári iparnál vagy annál, a melyre előképzettség nem szükséges, nem kiván képesitést. Vajjon azt hiszi a t. miniszterelnök ur, hogy azok, a kik képesitésről beszélnek, mindenre nézve akarják azt a képesitést, ott is, a hol nem szükséges? Vagy talán azt rója meg a t. miniszterelnök ur e nyilatkozatban, hogy ezen egész szervezést a nyilatkozatba nem vettük be? Programmban ezt megtenni, azt hiszem nem volt feladatunk és nem feladata senkinek, a ki ily nyilatkozattal áll polgártársai elé. Jelezni akarni és megmondani azon főbb pontokat, ezt kötelességünknek tartottuk és meg is tettük. De kihagyni abból a leglényegesebbet, mint a miniszterelnök ur tette s odaállitani, mint nem szabadelvüt, azzal bizonyosan az ipar nyomorán és baján segiteni nem fog. Ezzel nem lesz bebizonyitva, hogy azt, a mit mi mondtunk, nem szabadelvü, de legkevésbbé fogja elérni a t. miniszterelnök ur az iparnak keserves helyzetéből való kisegitését azzal, ha a kutyáról és nyakravalójáról beszél és czéhrendszernek nevezi el a mi nem az! (Tetszés és helyeslés a szélsőbalon.)

A másik, mit a t. miniszterelnök ur ezen nyilatkozattal szemben felhozott, az a zsidó kérdésre vonatkozik. Ennél az a különbség van az előbbi tétel és e közt, hogy mig ott a t. miniszterelnök ur a nyilatkozatnak csak egy fontos részéről nem emlékezett meg, mely hozzá tartozik, addig itt már homlokegyenest ellenkezően fogta fel és állitotta oda azt, a mi abban mondatik, vagy ellenkezőjét mondta, a mi abban van. Az igen t. miniszterelnök ur t. i. azon nagy derültségre számitva, odavetette: «minden bajra rámutatnak azon szabadelvü urak, hogy a zsidók az okai és meg akarják rendszabályozni őket, hogy hitelveiket változtassák meg.»

Itt tehát azzal vádoltatunk, hogy mi azt mondanók, hogy minden bajnak okai a zsidók s meg kell őket rendszabályozni és pedig még hitelveikre nézve is. Azt hiszem, hogy talán méltatták ezen nyilatkozatok után annyi figyelemre azt a függetlenségi párti nyilatkozatot, hogy nem lesz szükségem felolvasni azt a passzust, melyből kitünik, hogy épen az ellenkezője van abban. Mert mi ép ugy, a hogy ezen házassági javaslat benyujtásánál tiltakoztunk az ellen, hogy ez is zsidó kérdésnek mondatik, mi épen a legnagyobb bajt és veszélyt abban látjuk és jelezzük, hogy ha az is, a minek a kormány az oka, ha az is, minek ez a szerencsétlen politikai korszak az oka, mind az oda állittatik, mint zsidó-kérdés, ha a választók figyelme elterelteik a baj valódi okáról s azt mondják neki, midőn keservében panaszkodik, hogy nem birja el a nyügöt, melyet reá tesznek, hogy nincs megfelelő szabadsága, hogy ipara teng, gazdaságában hátra megy, az adóexekutorok üldözik minden lépten-nyomon, hogy azt mondják neki, ezen egész nyomoruságának oka a zsidó. Mert azt igenis nagyon veszélyesnek tartjuk, mert ugy vagyunk meggyőződve, hogy mindennek oka a kormány-politika. (Élénk helyeslés a szélső balfelől) mindennek oka azon lidércznyomás, mely ezen politika képében a nemzet keblén ül.

Mi megmondtuk azon nyilatkozatunkban, hogy nem engedjük zsidó-kérdéssé tenni, a mi nem az; nem mondjuk, hogy a rossz igazságszolgáltatásnak a zsidó az oka, nem mondjuk, hogy ha az ipar nem mehet előre, annak oka a zsidó. Mindezt nem mondjuk. Hogy ez nem tetszik a kormánynak, elhiszem, de hogy igaza volna a miniszterelnök urnak, mikor a vádat felhozza, alig fogja valaki állitani. Azt igenis mondjuk, hogy nem szabad bennünket, mint a t. miniszterelnök ur felemlitette, ezen kérdésben sem a rokonszenvnek, sem az ellenszenvnek vezetni, hogy mi nem akarunk egyfelül strucz politikát üzve, beledugni fejünket a filoszemitizmus homokjába, de látjuk a kérdést és midőn meg akarjuk oldani, nem akarunk sem ellenségei lenni a zsidóknak, sem hizelgői, és mert nem akarunk hizelgői lenni, azt látjuk, hogy zsidó polgártársaink között számosan vannak, a kik a szabadelvüséget támogatják. De mint őszinte barátja, ki fogjuk mondani azt is, hogy az emanczipáczióval még nincs befejezve a mü; annak következményeit is keresztül kell vinni, hogy nem elég, hogy polgári és politikai tekintetben egyenjogu a zsidó, hanem nem szabad megtürnünk, hogy ne legyen az áttérés tekintetében a viszonosság, nem szabad eltürnünk, hogy mig mások a házasság terén törvényes alapra állnak, a zsidókat miniszteri rendelet elégiti ki. És ha ezt mi mint barátai elmondjuk és ehhez kimondjuk azt is, hogy igen is a kérdés elmérgesedésének az oka részben egy részökben is fekszik, ha emlitjük egyoldalu fejlődésüket, a mely bizony nem csoda a százados nyomás folytán, melyben szenvedtek, hogy egy rész nem akar a kor viszonyaihoz simulni, a mit bizonyára nem fog tagadni, a kik az orthodoxok viszonyait ismeri, ezzel nem azt mondjuk, hogy meg kell a zsidókat rendszabályozni, mint azt a miniszterelnök ur mondta rólunk. Azt tartjuk és azon meggyőződésünknek adunk kifejezést, hogy az emanczipáczió követelményeit okvetlenül azon irányban kell levonni, hogy most már a zsidó is tegye meg, a mi ez által kötelességévé válik. Mi nem vagyunk pártolói annak, hogy valami rájuk kényszerittessék, hanem azon nyilatkozatban meg akarjuk mutatni a módot, a mely szintén egy eszköz, hogy simuljanak a nemzet többi részéhez. Megengedem, lehet eltérő vélemény, hogy helyesen jelöltük-e meg a kivánalmat, lehet egy más pont felett azt mondani, hogy nem alkalmas, de midőn senkit sem akarunk kényszeriteni, midőn meg akarjuk nekik is engedni azt, a mi a keresztényeknél látható, hogy t. i. a mint ők egyenlő alapon állanak, de azért több felekezetet képeznek, ugy ők is mutathassák ki, vajjon egy felekezetet képeznek-e vagy többet és mi az elválasztó vonal közöttük. Ha pedig mi ezt meg akarjuk tudni, azt hiszem, nem vétünk a szabadelvüség ellen és azt hiszem Jókai t. képviselő ur is meg fogja nekünk bocsátani, ha nem tartjuk őt a zsidó hitágazatok hivatott organumának, ő arról beszélt, hogy mi azt kivánjuk, adják ki a teritett asztalt, a tizparancsolatot. De hisz az megvan sok század óta. De hát t. ház aligha van köztünk valaki, a ki ezt kivánta vagy erről beszélt volna. Hanem a ki azt akarja, hogy szemei legyenek a látásra ebben a tekintetben is, én nem örvendek ezen a tüneményen, de aligha fog elzárkozhatni attól, hogy bizony zsidó hazánkfiainak egy része azt mondja a másikról: ti más felekezetüek vagytok, és hogy tényleg egymással folytonos ellenségeskedésben állanak. És nem lehet megtudni, hogy mi hát köztük a különbség, mert ha mi egyes rabbinusokat külön kérdezünk a felől, ez nem lehet eszköze annak, hogy valamely egyház szervezetével megismerkedjünk. Mi lett volna, ha a nizzai zsinaton azt mondták volna: felesleges az, mert hiszen minden pap megmondja a maga véleményét! Lett volna az az amabilis konfuzió, a melyet itt el akarunk háritani azzal, hogy egy hivatott organum nyilatkoztassa ki: van-e a zsidóknak ily hitágazatuk és mi az? Ha ez a hitágazat ártatlan, a mint meg vagyok róla győződve, akkor hol van arról szó, hogy valaki azt mondja, meg kell őket rendszabályozni? Ha pedig, amit nem hiszek, volna benne oly szokás vagy alapelv, a melyről mindenki e házában kénytelen volna bevallani, hogy ez létérdekébe ütközik e hazának, azt hiszem senki sem fogna tartózkodni attól, hogy annak módositását kivánja.

Mondom, lehet tévedés abban, a mit a hitágazatra nézve kivánunk. De hát én nem tudom, miért nem kifogásolták magát a 49-iki nyilatkozatot? Miért nem kifogásolták magát a zsidóknak nyilatkozatát, melylyel 1876-iki nagy gyülésük által kimutatták, hogy ők is érzik a rendezés szükségét? Én annyit tudok, hogy mi nem vagyunk a szabadelvüség ellen akkor, ha nem akarunk zsidóbbak lenni a zsidóknál. Én azon meggyőződésből indulok ki, hogy ha itt hazánkban a zsidóság teljesiti a maga kötelességét, szervezkedik egyházi téren is, az egyenjoguság feltételeit minden tekintetben elnyeri, hogy mindenképen elmondhassa, hogy ő egyenlő müveltségi és fejlődési talajon áll a nemzettel, akkor bizonyára nem kivánhatjuk azt, hogy Galliczából vagy máshonnan miveletlen tömegek betódulása ezt megzavarja. És ha mi azt mondjuk, hogy ez ellen gátat akarunk vetni, erre nem lehet ezt mondani, hogy ebben szabadelvüség ellenes volna, vagy hogy ez a zsidók megrendszabályozását czélozná, legkevésbbé mondhatni pedig azok után, a miket felhoztam, hogy valaki az ő hitelveik megváltoztatását kivánná.

Még egyet vagyok bátor igen röviden megjegyezni. (Halljuk! a szélsőbalon.) Ez arra vonatkozik, hogy egy tekintetben a t. kormány és többségnek eljárási modszere tökéletesen megegyez az antisemitákéval. (Halljuk!) Az antisemitáknál is benne van a programmban az iparszabályozás, azután a váltóképesség megszoritása, vagy pl. a polgári házasságról beterjesztett javaslat elvetése. Mind ezek zsidókérdés gyanánt voltak oda állitva: és ezzel ama veszély hárittatik a polgárokra, hogy ezen müködés által eltereltessék a figyelem a bajok okairól. Azt az igen t. kormány és pártja is tudja, hogy bizony nagyon sok panasz sohajtoz e nemzet kebelén; azt az igen t. kormány és pártja is tudja, hogy roppant terheket rakott e nemzet nyakára; azt az igen t. kormány és pártja is tudja, hogy csak a legnehezebb önmegtartóztatással türi a nemzet mindazon keserves áldozatokat, melyeknek tárgyául oda van dobva. De azért mindig azt mondja, hogy ne hallgassatok azokra, a kik nektek a baj okát megmutatják, a kik Magyarország ezredéves történelmi multját tekintik és az ott kijelölt alapon akarnak haladni, ne hallgassatok azokra, kik azt mondják, hogy addig a nemzet erős, virágzó nem lehet, mig önállóságának tényezői birtokában nem lesz. Elterelik a figyelmet és ha az iparkérdésről van szó és bajokat hangoztatunk, azt mondják, igaz, van baj, segitsünk az ipartörvény reviziójával, ha gazdasági bajokról van szó, azt mondják, hozzunk be egy kis lisztvámot és más e félékkel akarják elterelni a figyelmet a lényegről.

E nyilatkozatban ezt is határozottan ellenezzük és arra utalunk folytonosan, hogy nem fejlődhetik gazdaságilag sem a nemzet addig, mig ezen politikai rendszert magáról le nem rázza (Ugy van! Ugy van! a szélső balon) és ezen meggyőződésben, élve egyszersmind hangoztatjuk azt, hogy ezen czélra vezető utjában mindig a szabadelvüség pályáján haladjon. Ezt a szabadelvüséget tanusitották azok, kik velem együtt nem fogadták el e javaslatot az első alkalommal sem és ezen szabadelvüség követelményének tanujelét adom most is, midőn kijelentem, hogy a t. miniszterelnök ur határozati javaslatának második részét nem fogadom el. (Hosszas, élénk helyeslés és éljenzés a szélső baloldalon.)

Ezután **Eötvös Károly** a következőképen szólalt fel:

Mielőtt a t. ház kegyes engedelmével a szőnyegen levő tárgyhoz és azon kérdésekhez, melyek e tárgygyal többkevesebb erőszakkal összekapcsoltattak, hozzászólanék, egy megjegyzést kell tennem azon kijelentés ellenében, a melyet tegnap e padokon Gruber János t. képviselő ur tett. (Halljuk!) Ő ugyanis ismételt izben, mint hallottam is, és mint a gyorsirói jegyzetekben is láttam, ismételt izben magát katholikus képviselőnek mutatta be itt a t. házban. Határozottan és ismételve panaszkodott a fölött, hogy a katholikus vallást, az ő vallását, itt egyes képviselők a vita hevében bántják. Panaszkodott, hogy bántják akkor, a mikor a zsidók részére is általános jogegyenlőséget követelnek és bántják különösen azok, a kik ily jogegyenlőséget követelnek. Alig van jogom s csakis a t. ház kegyes engedelmével tehetem, emlékeztetni a t. házat arra, hogy nem ily természetü, de ehhez mégis közel álló természetü különös jó tanácscsal szolgált nekünk házunk t. elnöke is, reflektalván Dárday t. képviselőtársam szavaira, és intvén bennünket, hogy a valláshoz ne nyuljunk, a vallás dolgáról oly hangon, mint Dárday képviselő ur, ne beszéljünk, mert akkor a vita elkeseredetté fog válhatni.

Ha itt bárki vallá okról, illetőleg a katholikus vallásról akár ócsárlólag, akár kicsinylőleg, akár bírálólag nyilatkozott volna, mindezen felszólalásoknak és szemrehányásoknak helyét látnám. E házban igen is ócsároltatott pár év óta és következetesen ócsároltatik és gyaláztatik egy vallás és ócsároltatnak annak követői, de az nem a keresztény vallás és annak egyik árnyalata és felekezete sem, legkevésbbé a római katholikus vallás, mely iránt mindnyájan, bármely vallást kövessük is, mint vallás iránt, a legnagyobb tisztelettel viseltetünk, azon tisztelettel, melyet nagy tekintélye és nagy történelmi multja és azon lelki nyugalom, melyet hiveiben támaszt, igényel. De itt szó volt a magas klerus tagjairól, szó volt azon papságról és lelkészekről, a kik bárminő felekezethez tartozzanak, hivatással vagy hivatlanul a politika mindennapi küzdterén állanak és velünk szemben és együtt felveszik a harczot. A katholikus egyház érdeke és a vallás szentségének érdeke nem egy és ugyanaz (Helyeslés a szélső baloldalon) s a valódi hypokrizis és amitás gyakran volt az, hogy csak a papság állott előtérben és a vallás szentségének érinthetlenségével akarta magát körülvétetni. (Tetszés a szélső baloldalon.) Midőn egyáltalán nem a vallásról és annak szentségéről beszélünk, hanem azokról, kik a vallást és annak szentségét szolgálják, de gyakran önzéssel és saját érdekükben még azon vallás igaz érdekének ellenére is, és midőn a főrendek nuncziuma van tárgyalás alatt és midőn a méltóságos főrendiház kebelében egy oppozizió alakult meg, melynek legtekintélyesebb elemét Magyarország katholikus főpapsága képezi, az a főpapság, mely ősi alkotmányunknál fogva birván a jura comitiorum-ot, ott ül hivatásszerüleg, hozzá szól, mint bármelyikünk, és miután mindegyikünk szava kritika alá vonható, még a mienk is, különösen, kik a nép választásából s nem pusztán isten különös kegyelméből vagyunk itt és midőn a legélesebb, a legmegérdemeltebb kritika alá vonható magának az ország kormányának minden tette és nyilatkozata is, akkor meg nem engedhetjük, hogy bárki, különben a szándékot nem tulajdonitom az elnöki széknek, de meg nem engedhetjük még az elnöki székének sem, hogy velünk szemben álló politikai ellenfeleink szavainak kritika alá vételében bennünket korlátozzon. (Nagy zaj és nyugtalanság a jobb oldalon. Felkiáltások: Eláll! Eláll!)

Az elnök: Én egyáltalában nem tartok attól, hogy egy vagy más képviselő ur az én nyilatkozataimat talán kritika tárgyává teszi, de miután a szabályok ezt nem engedik, söt határozottan tiltják, azért kérem a képviselő urat, hogy az én nyilatkozataimat ugy tessék venni, mint a melyek a szabályok védelme alatt állnak. (Helyeslés jobbfelől.)

Egyébiránt a képviselő ur egy nagy tévedésben van. A képviselő ur azt látszik állitani, mintha én tegnap csupán Dárday képviselő ur nyilatkozatára reflektáltam volna. Nem azért tettem egyedül megjegyzésemet, söt egyenesen megmondom, hogy egy meglehet szellemes idézet is történt, melyet, ha a képviselő ur meghallgat, maga is át fogja látni, hogy nem fogja semmiféle keresztény egész közömbösen vehetni, mert igy szól: «Még az oly mérsékelt gondolkodó, mint Benjamin Constant, azon müben, melyet a vallások eredetéről irt, azt mondja, hogy a kereszténység vegyüléke a zsidóság barbar stupiditásának a vandalok és góthok barbar stupiditásával.»

Ez már, engedelmet kérek, oly dolog, melyért én el helyről kénytelen vagyok az illetőt figyelmeztetni. (Élénk helyeslés jobbfelől és a középen.) Az ilyesek nem alkalmasak arra, hogy itt a tanácskozás nyugodtságát előmozditsák. (Helyeslés.)

Eötvös Károly: T. ház! Két különböző dolog van itt. A mire nézve az elnök ur most nyilatkozott, az nem szorul arra, hogy én is kimondjam, hogy helyes, de arra sem, hogy a t. többség kimondja, hogy helyes, mert a házszabályokon alapuló tekintélyénél fogva jogosulva van kimondani; de az egészen más dolog, és midőn itt egy képviselő ur közbeszólt, hogy miért nem vonjuk kritika alá a kálvinista papok nyilatkozatait, erre az az egyszerü feleletem, hogy ha majd a kálvinista papok és a zsidó rabbik is ott lesznek a förendiházban és azok is fognak . . . (Hosszan tartó zaj. Felkiáltások jobbról: Eláll! Eláll! Más hangok: Halljuk! Nagy mozgás.)

Csernátony Lajos: Ki kiáltja azt, hogy eláll?

Az elnök: Kérem a képviselő urakat, méltóztassanak a szónokot meghallgatni. A mit most tapasztalunk, mutatja, hogy igazam volt, midőn figyelmeztettem a házat, hogy vallási kérdésekben nagyon óvatosan méltóztassék eljárni. (Élénk helyeslés.) Meglátszik a ház hangulatán, hogy a figyelmeztetés helyes volt. (Helyeslés.)

Eötvös Károly: Bocsánatot kérek. én ugyan a mai nap beteges tüneményei közt nagyon természetesnek tartom azt, hogy ha valaki a förendiház reformjának kérdéséhez szorosan odatartozó kérdésről pl. a különböző felekezetek főpapjainak comitiorum jus-airól akar szólni, hogy akkor olyféle nyilatkozatok hallatszanak, hogy álljunk el: az a mai nap beteges érzületéhez egészen odatartozik; hanem miután erről 1873-ban maga Deák Ferencz beszélt azon helyről, (a jobboldalra mutat) csakhogy akkor nem Csernatony Lajos ült mellette. (Élénk derültség bal felől. Felkiáltások jobbfelől: hisz ép ő kiáltotta, hogy halljuk! Ez érte a hála!)

És miután e dologról, hogy esetleg kérdés alá jöhet a különböző vallásfelekezetek főpapjainak is a förendiházi jogosultsággal való felruházása, maga a miniszterelnök ur csak nem rég nyilatkozott ép a förendiházban nem tudom micsoda rendkivüli és rettentő dolog, hogy nekem szájamba jöhetett e kérdés.

Egyébbiránt erről nem akartam én nyilatkozni; én csak meg akartam mondani Gruber János t. képviselő urnak azt, hogy igenis volt e nemzet történetében idő, mikor az országgyüléseken katholikus és protestáns rendek nevezete alatt különböző pártok álltak egymással szemben. Nem volt az sem alkotmányos dolog; azon kor beteges lelki áramlatának következménye volt az. Es a kor, midőn a nemzet deputatusai magukat kath. és protestánsoknak nevezték, e nemzet történetének legszomorubb ideje, mert akkor a felekezetek nem az egymással való kibékülés, nem a nemzet belnyugalmának visszaállitására, hanem egymás egyházi, világi, söt mennybeli javainak elragadására törekedtek. Nem az egyházak — ismétlem — hanem azok képviselői. Ne idézzük mi fel azt a kort, s egyátalában nem tartom szerencsés dolognak, hogy a t. képviselő ur — s meg vagyok győződve, hogy példáját nem fogják követni semmi oldalról — valamely felekezet nevében jellegezte magát mint itteni képviselő.

Szőnyegen volna, t. ház, mint előbb volt szerencsém emlitni a förendiházi üzenet a vegyes házassági törvényjavaslat tárgyában; az itt folyó tárgyalásban az idő nagy részét nem maga a förendiházi nunczium, s nem is szorosan az abban foglalt ügy, hanem az antisemitizmus által felvetett kérdések veszik igénybe. Ép azért kérem én is a t. ház türelmét, hogy mig foglalkozni fogok a nuncziummal és a nuncziumban érintett kérdésekkel is, engedje meg nekem a t. ház, hogy nehány szót intézhessek a t. kormányhoz is azon politikára nézve, melyet az antiszemitizmussal szemben kezdettől követett és néhány szót intézhessek Istóczy Győző képviselő urhoz és barátaihoz is, a kik e házban ujabb idő óta a diadal biztonságának tekintenek le egyesekre, pártokra, elvekre és eszmékre, a melyek nem hozzájuk tartoznak.

A t. miniszterelnök ur is, ámbár ő kevésbé mint a sajtó, mely egyébként a kormánypárt pártpolitikáját támogatja, következetesen hanyja a függetlenségi párt szemére azt, hogy az antisemitizmust maga a függetlenségi párt tamasztotta, élesztette, tenyészti és vezeti mainapiglan, és e tekintetben a függetlenségi párt azon sajátságos, nem mondom, hogy szerencsés, söt most a változások előtt egyátalában nem szerencsés helyzetben van, hogy mig egyrészről őt az antisemitizmus élesztője gyanánt tekintik, épen a zsidók és mindazok, a kik a szabadelvüség öszinte hivei és a zsidókat jogtalanul bántalmazni nem akarják engedni, másrészről maguk az antiszemiták urbi et orbi azt hirdetik mindenfelé, hogy a filoszemitizmust egyedül épen a függetlenségi párt képviseli a házban.

Szalay Imre: Egy tagja!

Eötvös Károly: Hát tessék számot vetni ezzel az egy taggal, az arra készen áll és nem magával a párttal. (Zaj. Élénk helyeslések a szélső baloldalon.)

A zsidók antiszemitizmussal, az antiszemiták filoszemitizmussal vádolják e pártot. Ebbe az egyátalán nem kellemes és mondhatom nem is szép harczba, mely ekként a párt körül előállott, beleelegyedik maga a t. miniszterelnök ur, és beleelegyedik Jókai Mór képviselő ur is, a kiknek pedig szavai, egyiknek egyik okból, másiknak másik okból bizonyos sulylyal birnak a nemzet sok rétege előtt.

De hát mikor támadt, mikor fejlődött, miként eredt és kik által fejlesztetett az antisemitizmus odáig, a hol az most van? Érdekes kérdés, a melynek minden részleteire kiterjeszkedni nem fogok, de a melylyel lehetőleg röviden foglalkozni fogok azért, mert azt hiszem, hogy mint minden tüneményt csak ugy ismerünk meg teljesen, ha történetét is ismerjük, talán az antisemitizmus valódi lényegének felismerésére czélszerü lesz reá mutatni.

Mindenki tudja, sokszor fel volt emlitve, hogy Istóczy t. képviselő ur, a ki elméletileg legelőször állitotta fel az antiszemitizmus lételét, ott ült a kormánypárton, ott támogatta a t. miniszterelnök urat és volt rendithetlen támasza a mai közjogi alapnak. Egyszerüen rámutatok csak erre, semmi további következtetést magából a körülményből nem vonok; de az mégis igen érdekes, hogy Istóczy t. képviselő urat nem ez a párt nemzé, hanem amaz, (Rámutat a jobboldalra. Zaj. Derültség a szélső baloldalon. Nyugtalanság a jobboldalon,)

Tovább megyek. Istóczy t. képviselő ur — mint ő maga egészen igazán mondá pár nap előtti beszédében — nagyon sok ideig kiáltó hang volt a pusztában és a mi visszhang az ő szavaira elhangzott, az mint ő mondá — én különben a kaczagók közt nem voltam soha, de a mint ő mondá — az nevetés és kaczagás volt. Jött azonban az 1882. évben az országházi zsidoüldözés. Ennek hire elterjedt az országban is, Egyes vármegyékben csakugyan támadtak hangok, a melyek először kisebb, később azonban fokozódottan, mind nagyobb és nagyobb szenvedélylyel tiltakoztak az oroszországi zsidók beözönlése ellen. A szenvedélyek erősbödésével és tiltakozások szaporodásával egyuttal készek tiltakozni, nemcsak az oroszországi, hanem a magyarországi zsidók ellen is. Mi lett volna könnyebb, természetesebb és a kormányra nézve kötelességszerübb, mint azt mondani a megyéknek, hogy ugyan ne csináljatok nagy dolgot ebből, hiszen nem jönnek ezek az orosz zsidók és ha bejönni akarnának is, én annak utjában állok. Ezzel vége lett volna annak a nagy hajszának, a mi vármegyéről vármegyére ment és a mi az antisemitizmus valódi fellobanásának első kezdete volt az országban.

Jött azután az eszlári per. (Zaj. Felkiáltások: Halljuk! Ez az igazi!)

Eltünt egy szegény leány. Eltünésének igazi körülményei máig sincsenek felderitve valójában. Vagy meggyilkolták, vagy öngyilkos lett, vagy mint az ország egyik főbb biró ága fölteszi, még most is él. Mi lett volna természetesebb söt kötelességszerübb teendő a kormányra nézve, mint az, hogy midőn látta, hogy egy ilyen perhez, minő szenvedélyek, minő hit, minő babona köttetnek, részéről arra hasson, hogy ezen per illetékes férfiu, törvény által is rendelt s komoly vizsgálóbiróság kezébe jusson és mielőbb befejeztessék. Nem történt és mi végig éltünk egy korszakot, hogy egy gyilkossági eset a kormány gondossága következtében speczialis zsidó gyilkossági esetként tárgyaltatott és tárgyaltatik még most is, mert még most sincs vége.

Szóba jött, épen a kultuszminiszter ur tárczája körében az anyakönyvek vezetése is. Az anyakönyvek vezetésénél sok visszaélés van Magyarországon. Ott, hol miveletlenek az emberek, hol az ország némely részében kevésbbé müveltek mint másutt, igy a Királyhágó körüli részekben, ott a zsidók, ott a keresztények s kivált az ó-hitü román keresztyének a müveltségben egyaránt nagyon hátra vannak, ott az anyakönyvek rosszul vezettetnek, ugy a pópák, mint a rabbik által, a miből aztán sok baj keletkezik ugy a magánjog, mint a közélet terén, öröklési kérdések, katonai kötelezettség, s más ily kérdésekben sok zavar támad. És azt mindenki tudja, hogy ott a zsidó rabbik alig képesek sok községben jó anyakönyvet vezetni, s épen ugy nem képesek a román pópák sem, kik alig tudnak irni-olvasni. Régi a panasz, hogy Erdély némely részeiben még ha jól tudnák, sem akarják jól vezetni az anyakönyveket, nehogy Magyarország érdekében és a magyar nemzet melletti küzdelemben, minden ifju, a ki ott születik, katonai kötelezettség alá vonassék. Mi lett volna ily esetben első kötelessége a kormánynak egyéb, mint gondoskodni az anyakönyvek szabályszerü vezetéséről, ha kell az ország minden részében, vagy ha kell egyes helyeken a viszonyok szerint, de gondoskodni általában és nem csinálni belőle zsidókérdést? A kormány azonban zsidókérdést csinált belőle és csupán a zsidó rabbik által rosszul vezetett anyakönyvek tárgyában törekedett rendszabályokat életbeléptetni.

Igy van az elemi oktatással is. Hiszen az ország nagy részében sok zugiskola van, néhol semminemü iskola sincs; vannak oly tanitók és pedig épen a keresztyén felekezeteknél, a kik sem irni, sem olvasni nem tudnak, de azért a kultuszminiszter ur intézkedéseiben csakis a zsidózugiskolákról volt szó. Tehát ismét extra intézkedés zsidó speczialitás. Igy van ez a házassági jog szabályozásával is.

Élő és régóta érzett szükség azon százféle házassági jogviszonynak egyöntetüvé tétele, mely a házassági jog terén uralkodik Magyarországon; másképen Erdélyben, másképen Magyarországon, másképen a katholikusoknál, másképen a protestánsoknál és még ezeknél is többféleképen, másképen a zsidóknál és másképen a vegyes házasságoknál. Mi lett volna helyesebb és kötelességszerübb mint akár polgári házasság, akár nem annak nevezve de lényegileg hasonló intézkedéssel egyöntetüvé tenni Magyarországon a házassági jogot? De a kormány nem ezt választotta, nem, hanem az antisemitizmus szenvedélyeinek különben is felizgatott napjaiban csinált egy zsidó házassági jogot. (Helyeslés a szélső balon.) Hogy az eredmény ilyen lett, ki csudálkoznék azon.

De én megjegyzem és ezt vegye tudomásul Istóczy képviselő ur, hogy én a magam részéről már felfedeztem, és ez meggyőződésem, hogy ezen éveken át folyó intézkedésekkel a kormány és annak elhibázott politikája volt az, mely — bocsánat a banalis hasonlatért — a piaczról haza hozta a sok zöldséget és baromfit, melyből az antiszemiták kotyvasztották azt az ételt, melyet antiszemitizmusnak neveznek. (Élénk derültség.)

Istóczy Győző: S a melyet önök esznek meg. (Nagy derültség.)

Eötvös Károly: És ha semmi más nem bizonyitaná azt, hogy én aligha közel nem járok felfogásomban az igazsághoz, bebizonyitaná többek közt az a körülméy is, hogy Istóczy t. képviselő ur és barátai hálájukat mindig, minden nap következetesen kimutatják a t. kormány iránt, azzal, hogy ők intézik a legszenvedélyesebb harczot és folytatják a függetlenségi párt ellen. (Igaz! élénk helyeslés a szélső balon.. Széll György: Nem igaz! Igaz! a szélső balon. Széll György: Nem igaz! Igaz! a szélső baloldalon. Széll György: Nem igaz! Igaz! a szélső baloldalon. Széll György: Nem igaz!) Széll György t. képviselő ur négyszer vagy ötször mondotta azt, hogy nem igaz, a mit én állitok, azon erős kételyben önmaga iránt, hogy egyszeri mondására aligha hiszem én is el, más is. (Derültség balfelől.)

Ha végig gondolunk azon, hogy a t. kormány mit csinált azzal a törvényjavaslattal, melynek temetésén vagyunk most itt, hogy miért vette azt elő épen ezen idoben, miért bizta annak előterjesztését s képviselőházi és förendiházi védelmét épen Pauler igazságügyminiszter urra? Hiszen a t. miniszterelnök ur azon nagyon sokszor mindenki által tapasztalt s általam különösen tisztelt éles látásával, melynek ő annyi tanubizonyságát adta, jól tudta, hogy ha a t. igazságügyminiszter ur védelmére bizza, akkor e törvényjavaslatból törvény soha sem lesz. (Derültség balfelől.) De azért én nem merem, nem akarom a t. miniszterelnök urat vádolni azzal, hogy talán épen ezért bizta Pauler igazságügyminiszter urra a dolgot. Nem, de állitom azt, hogy két alternativa közül egyik igaz: vagy a t. kormány maga is számitott arra, hogy e törvényjavaslat bukni fog, tehát egy nem egészen öszinte politikát üzött akkor, mikor azt előterjesztette, hanem csak egy hálás anyagot akart ezzel is az antisemita uraknak rendelkezésére bocsátani; vagy pedig nem tudta, hogy e törvényjavaslatnak ez lesz a sorsa, de hát akkor minő éleslátásról, minő bölcsességről tesz ez tanuságot? Azt mondja Jókai t. képviselő ur! «az utóbbi az eset.» Elhiszem én is, hogy a kormány nem tudta mi lesz következése. De akkor legyen készen a kormány arra, hogy az az agitáczió, mely az ő védszárnyai alatt kezdődött ezelőtt pár évvel, mely már hullámainak sodrába bevont igen sok hatalmas tényezőt, igen sok osztályt, és igen sok szenvedélyt, még tovább is fog menni s a t. kormány előrelátásának, politikai bölcseségének, talán politikai öszinteségének is hiánya aránylag még szomoru jelenetekkel fogja bizonyitani.

Azt mondja tegnap Jókai t. képviselő ur, nehéz dolog az a polgári házasság, nehéz volt az Francziaországban is, Olaszországban is, de legnehezebb lenne nálunk. Azt mondá, hogy meg kellene küzdenünk először a protestánsokkal, a kik nem engednék a maguk házassági elválhatóságát; meg kellene küzdenünk a magas klérussal, a mely nem engedné a maga elválhatatlanságát; meg kellene küzdenünk a konzervativ mágnásokkal is, tehát három oly hatalommal, a melylyel — beszédének legalább ez volt a hangulata — megküzdenünk beláthatatlan időkön át alig czélszerü. És midőn egész komoly lélekkel elgondolkozik ezen küzdelem eshetőségei felett, azon felkiáltásban tör ki, hogy ha ezen harcznak nem az lenne a vége, hogy ebből a szabadelvüség jön haza győztesen, hanem ha e kulturharcznak az lenne a vége, hogy ebben a szabadelvüség elbukik, hát mi történnék akkor?

Jókai Mór t. képviselő ur tanuja, söt tényezője is volt azon jelenetnek, a mely 1873. junius hó 28-án itt e teremben lefolyt, a melyben e háznak minden pártja, pártjának minden árnyalata, söt magának a kormánynak minden tagja — a kultuszminiszter ur is a polgári házasság hivének deklarálta magát. Es tudnék idézni azon időhöz közelebb eső időből illetékes hirlapi nyilatkozatokat, a melyek arra utalnak és a melyek azt igazolják, hogy azon időtájban magának a koronának sem okozott volna aggodalmakat az általánosan kötelező polgári házasság behozatala. Erre nézve különben maga a miniszterelnök ur is tanu lehetne azon időből. Beismerem, hogy Jókai képviselő ur felkiáltása jogosult és bizonyos alappal bir ma, 11 év mulva. De vajjon miként romlottak ennyire azóta a viszonyok, miért sülyedt le azóta Magyarországon a szabadelvüség, miért rongyolt össze annak zászlója, miért nem bizik többé Jókai képviselő ur abban, hogy a kulturharczban nem a szabadelvüség lesz a győztes, hanem a reakczió? Hiszen azóta nem történt Magyarországon más esemény, mint az, hogy a Tisza-kabinet uralkodik és pártja rendületlenül követi őt. (Igaz! a szélső balon.) Én is látom és érzem, érezzük mindannyian, hogy azon nagy harczban ma sokkal gyöngébbek volnánk, de erőink gyöngesége onnan van, hogy e kabinet vezeti az ország politikai ügyeit annyi esztendő óta, és e párt támogatja azon kabinetet rendületlenül köztük leginkább Jókai képviselő ur. (Igaz! a szélső balon.)

Azt mondja Jókai Mór képviselő ur, a komolyság egész látszatával és meggyőződésem szerint is egészen komolyan — reám legalább ezt a benyomást tette — hogy nem akar néki menni e harcznak, inkább akar kibékülni a harcz előtt, mint a harcz után.

Lukó Géza: Ugy tesz, mint a czigány! (Derültség szélső balfelől.)

Eötvös Károly: Az emlittetik mellettem, hogy ezt tette a mesebeli czigány is, aki mikor szemközt állott az ellenséggel, fölebbvalójához fordult azzal, hogy mutassa meg neki, hogy hol van az ellenség, hadd beküldjön ki vele. (Derültség.) Ezt tette a miniszterelnök ur is. Beszédében, a melylyel a förendiház második nuncziumának következtében a törvényjavaslat elejtését javasolta, azt mondá: e pillanatban nincs remény, hogy e törvényjavaslatot győzelemre segitsük és hozzátehette volna, mint később maga is, mások is hozzátették, hogy ahhoz még kevesebb remény van, hogy az általános kötelező polgári házasságot diadalra juttathassa, tehát ejtsük el ezt a törvényjavaslatot, — ekkor ama bizonyos bécsi dolgok, melyeknek természetét egyébként nem ismerjük — a korona előtt történtek, nem is ismerhetjük, nem is vitathatjuk — azt bizonyitották, hogy ő megtalálta már azt az ellenséget, a kivel csata előtt ki lehetett békülni. (Derültség és tetszés a szélső baloldalon.)

Egyébiránt a t. miniszterelnök ur a kibékülésben, kiegyezésekben legalább időnkint és pillanatonkint rendkivül szerencsés. Ezt mutatja államférfiui pályája, miota az ügyek élén áll. De leginkább mutatja a mostani helyzet. Neki szerencséje volt — mint kifejtém — a függetlenségi párt rovására meglehetős jó viszonyba jönni az antiszemita urakkal, a mellett szerencséje volt megnyerni — még most sem értem, minő okokból — Magyarországnak csaknem összes zsidóságát; szerencsés volt ugyanazon pillanatban kiegyezkedni a magas klérussal, szerencsés volt megnyugtatni saját pártját s e szerint ezen trvjavaslat eltemetésében egy szerencsétlen visszavonulás fedezéséhez maga köré összegyüjteni mindazon lelkes lényeket, nem találok hamarább más szót, melyeket Noé maga körül gyüjtött bárkájába. Együtt van már itt minden, együtt vannak a zsidók, antiszemiták, leberálisok — mint Dárday képviselő ur fejtegette és mondta — valóban, ha csak idáig tartana a politika és hogy ha csak az volna az államférfiunak feladata, ha valami, a mit elvnek, meggyőződésnek nevezünk, az a nemes ambiczió a mely elveink diadalra juttatására kényszerit bennünket, és megkisért mindent, még akkor is, midőn a bukás tisztán áll előttünk, ha ez nem volna az államférfiunak magasabb feladata s igazi mértéke, akkor azt mondanám, hogy a t. miniszterelnök urnál szerencsésebb boldogabb államférfiu ma Európában nincs. Még csak Istóczy urhoz leszek bátor néhány szót intézni. Istóczy t. képviselő ur pár nap előtti felszóllalásában egy — mint ő hiszi — hatalmas rohamot intézett a függetlenségi párt ellen.

Istóczy Győző: Nem az ellen, hanem meg fogom mondani, kik ellen!

Eötvös Károly: Akkor nagyon alaposan félre kellett értenem a dolgot, különben itt lesz beszédje, majd diskurálunk a felett.

Istóczy Győző: Tessék elolvasni!

Eötvös Károly: Istóczy képviselő ur irodalmi müködését azon a téren, mely az antiszemitizmus küzdelmének neveztetik, egy kis idő óta én is figyelemmel kisérem. És miután Istóczy képviselő ur megengedi magának, hogy ellenünk a lehető legerősebb kifejezésekkel éljen — nem is szólok arról, hogy a zsidók ellen milyen kifejezésekkel él, talán természetesnek tartja ő is, hogy én itt számot adok azon képről, melyet én magamnak az ő politikai müködéséről alakitottam irodalmi müködése alapján. Én az ő irodalmi munkásságában látok egy mázsányi meggyőződést, egy fontnyi politikai tudományt és egy szemernyi igazságot, mindezt megmérhetlen szenvedélylyel vegyitve, mindebből látom készülve azt, a mit ő a maga antiszemitizmusának nevez. És mondhatom a t. képviselő urnak, hogy azzal az egy szemernyi igazsággal, melylyel ő rendelkezik, nagyobb és kiterjedtebb üzletet csinál Magyarországon, mint az a zsidó, a kit ő a legrosszabbnak szokott tartani. (Nagy derültség és élénk tetszés.)

A t. képviselő ur pár nap előtt tartott beszédében azt mondá: most már nem tartja egészen szükségesnek, hogy ő a maga elveit itt terjeszsze. Helyesen mondhatta volna, el vannak azok terjedve meglehetősen az országban. Hanem a t. képviselő ur elmerengve multján és müködésében szerzett dicsőségén, és valóban váratlan nagy eredményein, melyet én is konstatálok, egész önérzet sugárzott felléptéből és beszédéből, mintha az antisemitizmus, mely ma uralkodik az országban, az még mindig az ő müve lenne. Csalódik és rövid uton rá fog jönni, hogy e csalódás talán bizonyos tekintetben szomoru, de bizonyos tekintetben komikus is fog lenni rá nézve. (Halljuk.) Igenis az antisemitizmus ma már háromféle alakban jelenik meg, mert csinálják az antisemitizmust rossz emberek, (Igaz! Igaz!) gonosztevők itt-ott a falukon fejszékkel, tüzzel-vassal; ezek ellen müködik a törvény. Ez már nem az ő müve, azt gondolom, talán ő sem tartja annak.

Istóczy Győző: Ezt legjobban csinálták az eszlári sakterek! (Nagy derültség.)

Eötvös Károly: Az igaz lehet, hanem az eszlári saktereket meg Istóczy képviselő ur csinálta. (Zajos derültség, hosszantartó derültség. Taps.)

Összefügg ez egymással elválhatlanul. De tovább megyek: van antisemitizmus, melyet az országban ma már nemcsak a rablók üznek itt-ott egyes esetekben, hanem ha az ország egyes városait nagy községeit végig járja bárki, találkozni fog existencziákkal, a kik az aprócseprő sajtóban, apró-cseprő tanácskozásokban egyenesen rossz czélu, a bujtogató, a ripők, a demagóg szerepét viszik, ezek is csinálják ma már az antisemitizmust, (Igaz! Igaz!) és talán Istóczy ur sem helyesli azt, mert talán egészen más czélok ezek, mint a mire Istóczy képviselő ur számitott. Azonban ezek még kis dolgok, (Közbeszólások: De bizony igen szomoru dolgok azok!) azonban a törvény sujtoló kezének egyetlen egy megmozdulása képes ezt a kétféle antisemitizmust az évszak változásaival együtt a közélet szinteréről leseperni. Hanem van egy antisemitizmus, melyet a reakczió, a konzervativizmus, s melyet bizonyos fokig és mértékig a magas klerus és az alsó klerusnak is nagy része támogat, táplál, tenyészt. De azt hiszi talán Istóczy képviselő ur, az ő kedveért? Nem: bizonyos politikai irány kedveért, melynek, hogy ő hive volna, még eddig nem látom, isten mentsen is, hogy az legyen, de a mely Magyarország fejlődésére nézve üdvös semmiesetre nem fog lenni, mert nem volt üdvös a multban sem.

Jókai t. képviselő ur alaposan sóhajtott fel: hátha a szabadelvüség fog bénán, legyőzve visszatérni azon harczból, a mely kultur-harcz néven ismeretes. Alapos ez a feltogás. De vajjon mikor láttuk mi utoljára Magyarország nyilvános közéletében mint politikai ellenfeleket magunkkal szemközt az ultramontanizmust, a reakcziót és a konzervativizmust? Láttuk 1866-ban, mikor az októberi diploma politikusai utoljára kisérlettek e teremben és a terem körül Magyarország közéletében, azok az elvek, azok a törekvések el voltak temetve mélyen hiveikkel, embereikkel együtt. Istóczy képviselő urnak tetszhetik az a szerep, hogy ő és barátai sirásóként felásták őket a sirból, és ma mint politikai hatalom müködnek a konzervativizmus, a reakczió, ultramontanismus szolgálatában. (Élénk tetszés.) És ha van még valami tenni valójuk — az ásót-kapát megengedem, hogy a t. kormány adta kezükbe — ha van még valami teendőjük a temetőben, csak az lehet, hogy a szabadelvüséget meg elássák ugyanabba a sirba. Azonban ez nem fog megtörténni, és megvagyok arról győződve, hogy a t. képviselő ur rá fog jutni erre a meggyőződésre, (Halljuk! Halljuk!) és ez nagy kiábrándulás lesz majd, hogy ő maga és barátjai csak a macskakörmöket képviselik, a melyekkel a gesztenye valami másnak a számára kikapartatik a tüzből, de a majom a mely élvezni fogja azon gesztenyét, nem ők lesznek. (Nagy derültség.)

A t. képviselő ur a függetlenségi pártnak reformálására látszik vállalkozni. Én nem tartom azt a vállalatot egészen lehetetlennek, de első feltételnek tartom erre nézve azt, hogy tessék idejönni a függetlenségi párt fundamentumára, tessék elhagyni azt a közjogi alapot, a melyen talán tenyészhetett az antisemitizmusnak: nem akarom közelebbről jellemezni minő vetése, és átlépni arra a talapra, melyen, ha a gondviselés segiteni fog, pedig eljő az az idő, mikor segiteni fog, szabad és független Magyarországot fogunk mi és utódaink felépiteni. Ha átjön ide, akkor igen is merithet magának jogczimet arra. hogy e pártnak reformjáról beszéljen, arról az oldalról t. képviselő ur ezt a partot reformálni nem lehet, arra az antisemitizmus elég orvosszert és erőt nem ad.

E párt ellen egyébiránt a legsulyosabb támadást maga a t. miniszterelnök intézte, midőn pár nap előtt tartott nagyobb beszédében azt mondá, hogy azok, a kik azon választási vagy pártmanifesztumot magukénak vallják, nagyon számithatnak a választók beata simplicitására, ha azt hiszik, hogy azok nem veszik észre az ellentétet mindenki elhiszi felőle, a mi neki kedves s a többi azt hiszi, azért van ott, hogy másokat bolondithasson. T. képviselőház, én öszintén sajnálom — és itt sem humorizálni, sem tulozni nem akarok, csak öszinte sajnálkozásomnak adok kifejezést, — hogy a kormánypadokról, a miniszterelnöki székből és épen a t. miniszterelnök urtól jöhet e függetlenségi párt ellen olyan támadás, melyben a függetlenségi pártot, ha nem is egészben, de sok tagjában, nagy többségében — mert nagy többsége hozta létre azt a manifesztumot, melynek különben minden pontját én sem fogadom el, hogy, mondom, a párt nagy többsége ugy állithatik az ország elébe, mint csaló, mint ámitó, mint a nép boldog butaságára számitó. (Mozgás a jobboldalon. Halljuk! Halljuk! a szélső baloldalon,) Bocsásson meg a t. miniszterelnök ur, ha ezt egyes képviselő mondja, a ki a kormány állásának fontosságával, tekintélyével, a miniszterelnök által kimondott szó sulyával nem rendelkezik, ha egyes képviselő mondja, még akkor is sajnálatos és szomoru dolog, a magyar parlament egyik nagy, tekintélyes nemzeti pártját ekként gyalázni. Midőn pedig épen a t. kormányelnök ur azon tekintélylyel, mely a kormányelnöknek szavát mindig kiséri, azzal a sulylyal, melyet a t. miniszterelnök ur szavának épen állása ad és kölcsönöz, mondja azt, hogy Magyarország függetlenségi pártjának többsége nagy részben ámit és csal, és a nép tudatlanságára, boldog és boldogtalan hiszékenységére, söt simplicitására számit: ez, t. miniszterelnök ur, igen nagy politikai hibának, de egyébnek is mondhatnám. (Ugy van! a szélső baloldalon.)

Nem akarok én hivatkozni arra az időre, a mikor a t. miniszterelnök ur is e háznak ezen az oldalán ült, de felteszem a t. miniszterelnök urról és kérem, hogy ezen szavait mindenesetre igazitsa ki.

Lesz ennek, van ennek, igen valószinü, hogy lehet igen közel komoly politikai következése. Pár év mulva, épen a jövő országgyülés folyamán le fog telni az az egyezség, melyet 1868-ban meg kötött Ausztriával; meglehet, hogy ő lesz még akkor azokon a padokon, meglehet, hogy az ujabb egyezkedést — én ugyan nem óhajtom — szintén ő fogja vezetni minisztertársaival együtt és akkor nagyon jó lenne, a nemzet érdekében, életérdekeinek biztositására nagyon jó lenne, ha e háznak baloldalán egy igazán erős, egy igazán tekintélyes, igazi nemzeti és függetlenségre törő ellenzék állhatna. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.)

Tudja azt a t. miniszterelnök ur az 1876-iki, 77-iki és 78-iki egyezkedésekből, minő szerencsétlenség volt az, hogy nem volt nagy számu és tekintélyes ellenzék e ba-

dokon. hogy azért volt kénytelen az osztrák kormánynyal szemközt lépésről lépésre hátrálni, mert mig az osztrák kormány mindig hivatkozhatott arra, hogy ő különben ellenzékével nem bir, másfelől a t. miniszterelnök urnak minden egyességet a vállaira diktálhatták, mert mondhatták neki, hogy te ura vagy a magyar parlament helyzetének, mert veled szemközt az ellenzék gyenge. (Ugy van! Ugy van! a szélső baloldalon.)

T. miniszterelnök ur, az ellenzéknek a helyzet szomoruságánál, a viszonyok mostohaságánál fogva különben is igen nyomott helyzetét arra használni fel, hogy Magyarország függetlenségi pártjának nagy részét épen akkor, mikor a választáshoz készül, csalónak és ámitónak deklarálja a világ előtt és pedig pár évvel azon egyezségi kisérlet előtt, melyet ujra meg kell tenni Ausztriával szemközt, — t. miniszterelnök ur, ez a nemzet érdekeiről nagy megfeledkezés. (Ugy van! a szélső balon.) De erős meggyőződésem, (Halljuk!) hogy részint a miniszterelnök urnak ily természetü, részint az antisemitáknak más természetü, de egy pontra, hogy ugy mondjam mintegy összebeszélésből kifolyó támadásaival szemközt a függetlenségi párt és annak zászlaja tisztán fog maradni. E párt ellen, azon politikai irány ellen, melyet ez képvisel, nem ez az első, megengedem nem is az utolsó támadás. Nagyobb erőknek, nagyobb hatalmaknak kisérlete hajótörést szenvedett már, pedig 1713-tól kezdve, midőn e párt kardja utoljára töretett ketté, sok idő, 135 év telt el 1848-ig, de a kik a történelmet ismerik, azok tudják, hogy az eszme mindig feltámadt, a zászló előjött az avas romok alól és diadalra vezettetett időnként. El nem ejtetett soha és diadalra fog vezetni ezentul. (Tetszés a szélső balon.) Az oly támadások, milyen a miniszterelnök uré és milyen az antisemitáké, e pártot megsemmisiteni, eszméjét tönkre tenni, zászlóját összetiporni nem fogják soha. (Élénk és hosszan tartó helyeslés a szélső balon.) Pártolom Irányi t. képviselőtársam határozati javaslatát. (Élénk hosszas helyeslés és éljenzés a szélső balon.)

Csernátony Lajos személyes kérdésben kijelenti, hogy őt nagyon félreértette Eötvös. A szóló soha sem szokta közbekiáltani azt hogy eláll, mert ezt mindig illetlennek és a parlamenti joggal ellenkezőnek tartotta. (Helyeslés.) És ma, midőn többen kiálltották, Eötvös Károly ellenében épen azok ellen szólott közbe, hogy ne kiabáljanak «Eláll».

Mezei Ernő reflektálva az elnöknek Eötvös Károly beszéde közben tett figyelmeztető felszólalására, kijelenti, hogy az emlitett idézetet minapi beszédében csak jellemzésképen és nem saját véleményeként hozta föl — azon senki meg nem botránykozhatott.

Az elnök ismételten kijelenti, hogy ily dolgoknak a vita keretébe való bevonását nem helyesli.

Herman Ottó szintén személyes kérdésben szólal fel és Mezei Ernővel szemben kijelenti, hogy ő nem mondta azt, a mit Mezei neki tulajdonított.

Istóczy Győző félremagyarázott szavainak helyreigazitása végett és mellesleg személyes kérdésben szólal fel. Mezei Ernő tegnapi és Eötvös Károly mai beszédeire reflektálva, kijelenti, hogy ő csütörtöki beszédében csak az országgyülési függetlenségi párt zsidó és zsidóbarát részének magatartását róvta meg.

Hegedüs Sándor: Most tisztában van! (Derültség. Nagy zaj.)

Istóczy Győző: Általánosan a függetlenségi pártot annál kevésbé volt oka és lehetett szándéka megtámadni, mert hisz tudvalevőleg a függetlenségi választók tulnyomó többsége az országban antisemita érzelmü.

Simonyi Iván: Ugy van! (Derültség a jobboldalon.)

Istóczy Győző: Mert továbbá az országgyülési antisemita párt tagjainak többségét is ez idő szerint épen függetlenségi párti képviselők teszik, kikkel a közjogi alapon álló antisemita képviselők a legjobb egyetértésben és testvéries viszonyban élnek. (Élénk derültség.)

Simonyi Iván: Ezen benső kérdésben igen, egyébben nem!

Istóczy Győző: Mert az antisemita párt koaliczionális párt, a mely, programmja értelmében is, tagjainak a zsidókérdésen s ezzel összefüggésben levő kérdéseken kivül álló egyéb, nevezetesen pedig közjogi kérdésekben teljesen szabad kezet enged. Egyuttal ez alkalommal Mezei Ernőt arra kéri, legyen szives jövőre az ő beszédeinek magyarázásánál a talmud szabványait nem alkalmazni. (Élénk derültség.) Eötvös Károlynak rávonatkozó fejtegetéseire csak az a megjegyzése, hogy neki az ő antisemita álláspontját illetőleg, a védekezésre Eötvös Károlylyal szemben nincs szüksége.

Ezek után a személyes kérdésben való felszólalások után **Szilágyi Dezső**, mint az inditvány előterjesztője adja elő zárbeszédét.

A törvényjavaslat elvetésével egy dolog mindenki előtt világos volt. Es ez az egy az: hogy ezen az ugy is bucsuzó és haldokló házban ebben a kérdésben több kezdeményezés nem történik, egy határozatra e ház részéről a jövő reform iránt semmi szükség nem volt, mert hosszas vita után megszületett ennek a háznak egy határozata Irányi Dániel által ajánlva, mely tulnyomó nagy többséggel, a tulsó oldal tulnyomó részének is hozzájárulásával meghozatott, és ezen határozat a jövő irányt lényegében megjelölte. Nem a házra hárul tehát ebben a helyzetben a kötelesség, a kormánynak volt itt mindenekelőtt kötelessége és a szónok nyiltan kimondja, hogy a kormány előtt két ut állott. Ha a kormány azon az uton akart menni, a melyre nyilatkozatai, pártjának kijelentései, eddigi hivatkozásai késztették, akkor a kormánynak mindenekelőtt egy határozott és nyilt nyilatkozatot kellett volna arra nézve tenni, hogy nem ejti el az egész reformkérdést, hogy ugy fogja fel ma is a problemát, a mint azt mindig hirdette, hogy az neki a jövőre nézve is határozott irányt fog kijelölni. Ugy lehetett felfogni azt, a mi történt, mint a kormány állásának megrendülését és ebben az esetben nem az volt a főkérdés, a mivel Hegedüs Sándor kecsegtette a házat, nem az volt a főkérdés, a veszedelemben levő reform ügyében egy határozott politikát hirdetni, hanem ha ugy fogjuk fel, a fő kérdés abban állott, hogy a kormány ingadozó állását megerősitsék.

Hegedüs Sándor: A főrendiházat.

Szilágyi Dezső: Ne szörnyüködjék olyan nagyon Hegedüs, mert ha oly fájdalmas hangon, mihez hasonlót csak a zsoltárokban talál, mikor a zsidók a babiloni vizeknél keseregtek, kesereg ő is azon, hogy elesett a liberalizmus ügye és porrá tört, és azt mondja, hogy nem érti hivatását, akkor, ha igazán ez fekszik szivén, miért nem kérdi meg a kormányt és miért nem fordul a kormányhoz, a háznak, a reformnak, a többségnek vezéréhez, hogy ő tartsa fenn azon ügyet, melyet annyira szivén visel?

Ha volt valamely időpont, mikor a világos, határozott kezdeményezés szükséges is volt, lehető is volt, azon felfogás szerint, melynek Hegedüs kifejezést adott, itt volt az ideje, mikor ezen törvényjavaslat mellett, mely ma mint elhibázott politikai kezdeményezés általánosan elejtetik — és helyesen — harczba vitettek, Magyarország reformfejlődésének legbecsesebb elvei: akkor, ha határozott irányt képvisel, nem egy jó engesztelő jámbor öreg szerepét kell átvenni, mint Jókai javasolta, (Derültség) mert azzal elkésett, kétszer kisértette meg a harczot és mikor másodszor megbukott, akkor jött Jókai és azt mondta: béküljünk meg a harcz előtt az ellenséggel. (Élénk derültség balfelől.)

Ha maga a kormány, s megengedem, kivüle még a viszonyok is elvi fontosságuvá tették a kérdést, ha nem üres hang az, minek kifejezést adott Hegedüs: akkor nem arra volt szükség, hogy egy haldokló és kimulásban levő ház még egy enuncziácziót tegyen, hanem arra volt szükség, hogy a mi nem változik és marad, a mi legeminensebb képviselője az eddigi politikai iránynak, a kormány tegyen világos határozott enuncziácziót, ki reformokat akar keresztülvinni, és nem akarja azokat mindenféle kérdéssel összebonyolitani, hogy a közvélemény figyelmét megölje felette, — annak határozott és világos enuncziációra van szüksége. És minden tulzás nélkül mondva a kormány ezt, ha saját vallomása igaz, képes volt tenni. A kormány maga mondja, de ugy is van, birja a többség bizalmát, egy vezethető többségét, egy néha körben vezethető többségét. (Élénk derültség balfelől.) Ez a kormány megjelen és azt mondja, ő felsége bizalmának legeklatánsabb jeleit nyerte. És gondoskodott arról a kormány, hogy ez tudtul adassék a legfeltünőbb és legdemonstrálóbb módon ő felsége által. Maga a kormány kijelentette a házassági viszonyok zavarát, a reform szükségét sürgősnek. Elannyira sürgősnek jelentette ki e kérdést, hogy a házban nemcsak a cultus disparitas eltüntetését, de az összes házassági viszonyok törvény által való szabályozását sürgette és utalt a készülőben levő polgári törvénykönyvre.

De már most, ha egy kormány sürgős szükségnek lát egy kérdést — ha egy kormány birja az alsóház többségének bizalmát, ha egy kormány eklatáns jelét nyeri a korona bizalmának: az a kormány nem kezdeményezhet-e? Miért nem? Tán azért, mert a főrendiházban egy többség alakult, melynek ezen javaslat nem kell? De hát akkor, ha a kormány ezzel szemben ily állásban és ily bizalom birtokában kezdeményezni nem mer: akkor ezen kormánynak csak a megadás, csak a kapituláczió utja van. (Ugy van! a bal oldalon.) És ha a természete nem vesz be egyebet, mint nyilt kapituláczíót, akkor kötelessége lett volna azt is nyiltan megmondani és kérdést intézni az iránt, hogy ki pártolja? De nem lett volna szabad előterjesztenie oly határozati javaslatot, melyet saját pártjából egyetlen felszólaló sem értett ugy, mint a másik, melyben Hegedüs Sándor annyit lát, hogy csak a kérdés van felvetve és a kötelező polgári házasság kizárva és a háznak alkalmasint bucsuzó tagja Kórösy Sándor implicite mindent benne lát, a mit csak kiván, (Derültség a bal és szélső baloldalon.) a melyben Dárday benne látja kimondását annak, hogy a házassági jogviszonyok és a házassági jurisdictio minden állampolgárra kötelezőleg egyformán rendeztetik és a kik egyházi házasságkötést ezen alapon nem nyerhetnek, azokra nézve a kisegitő polgári házasság alkalmaztatik.

Hoffmann Pál pedig azt látja, hogy azzal, a mit Dárday benne nem lát, Hegedüs pedig világosan kizár, t. i. Irányi Dániel kötelező polgári házassági javaslatával sincs ellentétben a miniszterelnök határozati javaslata. Ha a kormány ily álláspontot foglal el, akkor Jókai szavaival élve: ki játszik itt sokféle szinnel e házban? (Derültség a bal- és szélső baloldalon.) Hát arra való egy határozati javaslat, arra való az az ünnepélyes kijelentés, a mit a háznak kell adnia ezen ügyben, hogy mindenki a kerületébe menve beszélhessen a kerület szája-ize szerint?

Igy állván a dolog, a szónok csak egy maxima alapján tudja a határozati javaslatot magyarázni, t. i. azon maxima alapján, a melyet az igazságügyminiszter, a kinek politikai maximái kezdenek bizonyos elterjedést nyerni, ugy fejezett ki, hogy a politikában hasznosabb és üdvösebb, kivált a választások előtt, a reményteljes bizonytalanság, mint a reményvesztett bizonyosság. (Élénk derültség bal felől.)

És ha a tuloldal erről az álláspontról — és ha igy volna, világositsanak fel tisztán és őszintén — eltérítette a figyelmet, minden másban keresi annak okát, csak a kormány mulasztásában nem. Jókai képviselő keresi a kérdésnek nehézségeiben. A többiek Hegedüssel és némileg Dárdayval is keresik az ellenzék magatartásában. Jókai Mór keresi a kormány nélkülözhetetlenségében. (Derültség bal felől, Jókai tagadólag int.)

Bocsánatot kérek, — igy folytatja a szónok — a képviselő ur mondta azt, s ha méltóztatik kivánni, felolvashatom szóról-szóra. (Halljuk! Halljuk! Olvas.)

«Nagyszabásu politikájukat» . . . . t. i. hogy mi nem sietünk a kormánynak minden alkalommal segitségére...

Jókai Mór: Csak az én szavaimat tessék olvasni. (Derültség jobb felől. Halljuk! Halljuk!)

Szilágyi Dezső: Csak magyarázom, hisz oly jellemzők szavai, hogy rá fog azokra ismerni, mert kevés ember mondott mostanában ilyet. (Élénk derültség bal és szélső bal felől, olvas.)

«Nagyszabásu politikájukat . . . . melyet egy dióhéjban össze lehet vonni, egy jelszó képezi: megbuktatni ezt a kormányt. Ugyan nagy virtus! De hogy azután mi lesz? Csak magára a jelen kérdésre nézve, bár csak egy sugarát a világosságnak engednék magokból. . . .

Jókai Mór: Lássuk a sugarat! (Tetszés jobb felül. Halljuk! Halljuk! balfelől.)

Szilágyi Dezső: A mi a kérdés nehézségeit illeti, hát azokban van oka ennek? Jókai képviselő ur felfedezi most, hogy a polgári házasság kérdésének megoldása rendkivül setét és bonyolódott.

Hát én nem akarom az ő felfogásának történeti okait vizsgálni, mert az én t. képviselőtársam egyet fog velem érteni abban, hogy a ki oly mélyen fogja fel a polgári házasság összefüggését a világtörténettel, hogy azt hiszi, hogy elobb az unita Italiának kellett létrejönni, a Bourbon dynastia detronizálásának, az osztrák uralom kipusztulásának e félszigetről és Garibaldi lábát meg kellett lőni a királyi csapatoknak és uj dynasztiának kellett előállani, hogy a polgári házasság behozassék Olaszországban . . .

Jókai Mór: Az egyházi államban! (Halljuk! Halljuk!)

Szilágyi Dezső: Az egyházi államban? (Halljuk! Halljuk!) Miért? Hát az egyházi állam Olaszországban?

Jókai Mór: Az egyházi állam akadályozta! (Zaj. Mozgás. Halljuk! Halljuk!)

Szilágyi Dezső: Az egyházi állam azt csak saját területén akadályozta. Hát Magyarország és az egyházi állam közt meg van az analogia?

Hisz az egyházállamban miért kellett a dynasztiát elkergetni, hogy ott kötelező polgári házasság legyen? Hiszen azt csak minden ember látja, hogy ha a római pápa, ki a dogmák megtartása felett őrködik, egyszersmind királya egy államnak, hogy ott a dogmának ellenére egy világi törvény nem jöhet létre. De hát ilyen állam ez a Magyarország Jókai képviselő ur szerint? (Derültség.)

A szónok ezután áttér arra, a mit Jókai mondott, hogy tudniillik a házassági viszonyokna az állam által való szabályozása kulturkampfra vezet, s igy folytatja beszédét:

A kulturkampf az egyház küzdelme a világhatalom ellen, izgatásokkal, passziv magatartással. Ez igen szomoru állapot volna, különösen hazánkban, ezt nyiltan kimondom, a hol nekünk a magyar állam épületet, de más értelemben, mint Jókai képviselő ur mondotta, ki kell épiteni, igen szomoru állapot volna ott, hol még sok és nehéz megoldandó kérdés van. De ne méltóztassék ezzel a szóval visszaélni.

Sehol Európában a polgári házasság behozatala, sem fentartása kulturkampfra nem vezetett, ezt méltóztassék tekintetbe venni. A ki tehát ezt jelöli ki, mintegy a leendő kulturkampf forrását és azt tartja, hogy a magyar klérusnak kevesebb önérzete és hazafisága, kevesebb érzéke van az állam szükségei iránt, mint a külföldi itt-ott ultramontán klérusoknak, az egyenesen magamagának akar akadályokat teremteni, csakhogy ennek ürügye alatt a kellemetlen kolliziótól meneküljön.

Én részemről igen nagy hibának és veszélynek tartom a nép vallásos érzületét sérteni és a felekezeteket az állammal kollizióba hozni, de azt azután kimondom határozottan, hogy a mit pedig Magyarország szüksége, bölcsen és higgadtan megfontolva, mint megteendőt kiván, és a minek megtétele az állam jogos terén történik a jogviszonyok szabályozását pedig állami feladatnak tartom — ott azután azt tartom, hogy lehetnek erre nézve, pártmegoszlások, lehetnek erre különböző vélemények és küzdelmek, de a mi szükséges az állam érdekében és pedig a magyar állam érdekeben szükséges, azt meg kell tenni, ha az állam jogosan igényli, még azon veszély esetében is, ha egyik vagy másik elemmel, vagy bármely felekezeti klerussal összeütközésbe jöhetnek. (Helyeslés balfelől.)

De azután nem szabad azt mondani, a mi itt hirdettetett, hogy a főrendiház többsége csupa reakczió, csupa középkor, csupa sötétség. (Helyeslés balfelől.) Nem az én feladatom vizsgálni, hogy miféle elemek voltak ott. Ha Jókai képviselő ur nem tudja, tudja a miniszterelnök ur és tudja mindenki, a ki e kérdéssel foglalkozik. Én csak egy kétségtelen tényt mondok: én, habár igen nagy barátja vagyok a házassági reformnak, ha valaki e kérdésben más nézetet vall, én abban reakcziót és középkort nem látok, (Helyeslés balfelől.) ha egyébként tudja tanusitani az illető azt, hogy ő a haladásnak, a reformnak, még a liberális reformnak is őszinte barátja. (Helyeslés balfelől.)

Jókai t. képviselőtársam, de nem csak ő, hanem némileg óvatosabban kifejezve, a miniszterelnök ur is, meg a tuloldalon ülő képviselő urak is, ezt az elrejtezett kapitulálást ez ellenzék magatartásának tulajdonitják. A miniszterelnök ur nem mondta ugyan ezt nyilt szavakkal, ő rá nézve ez esetben egyenes kivételt kell tennem, hanem mondta nyilt szavakkal Jókai t. képviselő ur.

Én megvallom, nem értem, miután kivált az ellenzéknek azon reszére méltóztatnak czélozni, melyhez én tartozom, nem értem ezt az ellenvetést. A t. miniszterelnök ur, igaz, hogy szemrehányást nem csinál belőle, de mégis felemlitette előttem, hogy meghitt bennünket barátságos tanácskozásra, hogy mi történjék ezen törvényjavaslattal és megtagadtatott részünkről a meghivásnak elfogadása. Hát röviden csak annyit akarok mondani, hogy meghitta a függetlenségi pártból Irányi t. barátomat is, és hogy miért tagadtatott meg, egyszerüen elmondom. (Halljuk!) Azt gondolják, t. ház, arra hivattunk meg, hogy ott a jövőre vonatkozó reformokra nézve talán egy bizonyos programm kifőzessék? Egyátalában nem. Én magam azt is helytelennek tartottam, mert ha a t. miniszter ur bizik abban, hogy őszinte szó az, a mi itt kimondatik, és semmi okot nem adtunk, vagy ha nem adtunk, felszólitok mindenkit, mondja meg, mikor adtunk, hogy abban ne bizzék, ha egy olyan kezdeményezés történik, a mely innen tett inditványnak megfelel, részünkről nem fognak megtámadtatni és én, mint többször ki is jelentettem, de magától is értetik, hogy ha inditványomnak megfelelő kezdeményezés történik, azt részemről támogatni fogom, és a mint ez kétségkivül a függetlenségi oldalra is áll. Hanem mire hivattak meg és mikor? A midőn ennek a törvényjavaslatnak a sorsa kétessé vált, mikor először jött szóba a főrendi üzenet, akkor nem kérdeztek minket; akkor, még az a remény volt, hogy egy kis korteskedéssel, egy kis erőltetéssel és sok mindennel, a mihez ilyenkor nyulni szoktak, még keresztül lehet vinni a dolgot; akkor az ellenzék fölösleges volt és nekünk meg 24 órai megfontoló időt sem akartak adni a főrendi üzenettel szemben. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.) Hanem mikor a t. miniszterelnök ur átlátta, hogy a javaslat megbukott, akkor hivott bennünket, hogy tanácskozzunk azon alternativa felett, visszaküldjük-e, vagy visszavonjuk. E felett és csakis e felett akart tanácskozni, — ez volt nyilt kijelentése a miniszterelnök urnak.

Mi czélból hivnak hát bennünket akkor, ha nem egyébre, mint arra, hogy a vereség szolidaritásából a nem kért részt nekünk kiadják. (Derültség a bal és szélső baloldalon.)

A szónok ezután foglalkozik a miniszterelnöknek a homályban való settenkedésre vonatkozólag tett megjegyzéseire. Kérdi settenkedés-e az, ha a párt tanácskozások jegyzőkönyve nem hozatott nyilvánosságra? Hiszen akkor minden miniszterium homályban settenkedik, mert a minisztertanácsok jegyzőkönyvét sohasem szokták nyilvánosságra hozni. Szólóék két konferencziát tartottak ezen javaslat fölött, eredménye nem titok, de hogy azután mit fognak szólóék csinálni, azt nem határozhatták el, mert nem tudták, hogy mit fog a miniszterelnök proponálni. Vagy talán a találgatások hirlapilag nem közlését nevezik homályban settenkedésnek? Majd áttér a szónok az indigenáknak a főrendiházban való szereplésére. Az indigenák behivattak és szavaztak a főrendiházban. Helyesen szólott erről a miniszterelnök. De szabad-e az ellenzéket az indigenák behivásával vagy azon indigenák megjelenésének előidézésével vádolni? Lichtenstein herczeg és még egy másik főuri indigena felszólittattak a kormánypárt részéről is, hogy jöjjenek el szavazni. És mikor nem sikerült a kormánypártnak megnyerni, az indigenák megjelenését mint politikai ballépést ennek az ellenzéknek nyakába akasztják. Pedig ha valahonnan tiltakozás történt, talán egészen váratlan módon, akkor Apponyi Albert gr. részéről történt tiltakozás és pedig nem megpróbálás és kikosarazás után. (Helyeslés a baloldalon.) Szabad-e, igazságos-e, helyes-e ezt és ezen politikai hibát, mely ott kétségtelenül elkövettetett, az ellenzéknek felróni akarni, különösen pedig akkor, a midőn a főok legalább a kormány eljárásában volt, hogy a másodszori visszaküldés által az egész kérdés a korteskedés terére vitetett.

A szónok ezután azt igyekszik kimutatni, hogy a miniszterelnök a képviselőházban más politikát követett, mint a főrendiházban, majd áttér a miniszterelnöknek Simor herczegprimás és Cziráky János gr. Bécsbe hivatására vonatkozólag tett nyilatkozataira s igy folytatja beszédét:

En megvallom, némi zavarban vagyok, hogy a t. miniszterelnök urnak melyik nyilatkozatát vegyem fejtegetésem alapjául. Az első nyilatkozatában a t. miniszterelnök ur azt mondja, hogy ő azt tartja, hogy nem csak joga, de kötelessége lehet a miniszternek a koronát arra kérni, hogy egy bizonyos kritikus helyzetben annak lehető következménye iránt azok is hallgattassanak meg, kik a kormánynyal ellentétes nézetben vannak. Ebből azt kellene hinni, hogy a primás s főtárnokmester azért hivattak oda, hogy az ország kritikus helyzete iránt meghallgattassanak. Ha a másikat olvassuk, abból meg az derül ki, hogy azért hivattak, hogy nem az ország, hanem a kormány kritikus helyzete felett halljanak valamit. (Derültség a bal és szélső bal oldalon,) mert a második nyilatkozatban az mondatik, hogy miután azt hiresztelték minden oldalról, hogy a kormány iránt a korona bizalma megrendült, a kormány pedig nem vihetné helyesen az ország kormányzását, ha ez a hit széles körökben elterjed és nem czáfoltatik meg, azon czélból hivattak fel az illetők, hogy meggyőződést szerezzenek az iránt, hogy a kormány iránt a korona bizalommal viseltetik. No hát t. ház, nem akarok mellékdolgokra sulyt fektetni, nem akarok tehát arról szólani, a mit a miniszterelnök ur felhozott, hogy a koronának joga meghallgatni a titkos tanácsosokat, hiszen joga van a koronának meghallgatni mindenkit, titkos tanácsost és nem titkos tanácsost, arra sem helyezek sulyt, hogy egy másik helyen azt mondja a miniszterelnök ur, nem tudom ugyan, hogy ott mi történt, de arról jót állok, hogy ennél több nem történt. Ha tehát t. ház, a felhivásnak oka az volt, hogy a korona jelentse ki, hogy a kormány iránt bizalommal viseltetett, akkor t. ház, megvallom, hogy erre a czélra a kormány eljárását helyesnek vagy szükségesnek épen nem tartom. Igaza van a kormányelnöknek, hogy lehető helytelen illoyalis volt ha történt, én nem tudom, ha történt-e, nem a hirlapokról szólok, azt hirdetni, hogy a korona kivánja a töévényjavaslat megbukását, melyhez különben előre beleegyezését adta. Ez igaz, de hát fájdalommal kell mondanom, t. ház, hogy mi ilyesmihez a kormánypárt részéről már régen szokva vagyunk, nem ugyan a házban, nem is mondom, hogy a kormány részéről, de e termen kivül némely nehéz kérdésnél egyenesen hirdettetik és mondták, hogy ezt vagy amazt nem szereti a miniszterium vagy a miniszterelnök, ennek vagy amannak nem szabad megtörténnie; mert a korona nem akarja vagy megforditva, meg kell történnie, mert a korona akarja (Ugy van! a baloldalon. Ellenmondás a jobboldalon.) En is mondhatnám, hogy nagyon helyén lett volna ilyesmit nyiltan meghazudtolni e házban, annyival is inkább, mert az ellenzék mindig gyengébb s mert nincs módja ezt a fejedelemmel desavouáltatni.

De nem volt nézetem szerint helyes mód ez eljárás azért sem, mert félreértésre ad alkalmat, s mert épen azt nem éri el, a mi a bevallott czélja, hogy széles körökben tudomásra hozassék a dolog természete szerint, nem jelenthetik ki nyilvánosan, mi volt a fejedelem nyilatkozata, semmi módja nincs a nagy közönségnek arról hitelesen értesülni, és ha elhiszi, hogy igy történt, a t. miniszterelnök ur hitelére hiszi el, mert a miniszterelnök ur azt mondja, hogy nincs ugyan értesülve, hogy mi történt, de jót áll róla, hogy egyéb nem történt. Nem lett volna-e elég, ha a t. miniszter elnök ur a koronának ezen demonstráló fellépése nélkül megmondja és kijelenti, hogy vette kétségtelen jeleit a bizalomnak a korona részéről s nem adni arra okot, hogy ugy tünjék fel, mintha a korona demonstrált volna a t. miniszterelnök ur személye mellett, mint alkotmányunk szelleme szerint ezt nem szabad, mint ezt tenni nem lehet. (Helyeslés balfelől.) Egyébiránt én egyre vagyok bátor a t. közfigyelmet fölhivni (Halljuk! balfelől), arra, hogy Jókai t. képviselőtársam oly nagy örömmel hivatkozott arra, hogy ki fogná pótolni ezt a kormányt és kétségtelen nagy megelégedéssel vette, hogy a korona bizalmának jelei jelentkeztek. Ámbár higyjék el t. képviselőtársaim, hogy ezen kétely a t. miniszterelnök urat nem bántja, melyet ő emlitett. Hiszen a t. miniszterelnök ur nyiltan a házban demonstrative megjelölte a maga utódját Szapáry Gyula gróf igen t. pénzügyminiszter urban. Nem egyszer demonstrative mondta, hogy ő nyugalommal vonulna vissza már most a magánéletbe, mert gróf Szapáry pénzügyminiszter urban oly utódot lát, kinek nyugalommal engedné át a kormányzást. (Mozgás jobb felől.)

Hát olyan nagy oka van Jókai t. képviselő urnak azt hinni, hogy a t. miniszterelnök ur megváltoztatta nézeteit? Vagy t. képviselőtársam elkeseredése csak onnan ered, mert ő nincs egy nézeten a t. miniszterelnök urral. De bármint legyen is, csak egyetlen egy esetben lehet mondani, és lehet tiltakozás nélkül elfogadni egy minisztertől nem azt, hogy pótolhatatlan, hanem azt, hogy nehezen pótolható. Én nem örömmel mondom, nem látom és nem láttam, hogy a t. miniszterelnök ur ehhez a módhoz nyult volna. Ha a korona bizalmát demonstrálni akarja ebben a házban, van annak egy sokkal kevesebb gyanu által kisérhető, egy sokkal komolyabb, egy statusférfihoz meggyőződésem szerint sokkal illőbb módja, s ez az, mikor olyan kérdésekben, melyeket mindenki helyeseknek, szükségesnek tart az ország érdekében, de melyekről joggal, vagy nem joggal azt mondtak, hogy a helyes kezdeményezés akadálya a korona akaratában van, ha az olyan miniszter ilyen kérdésekben az ország szükségleteinek megfelelő kezdeményezéssel lép a ház elé: az ilyen tények általi demonstrálása a korona bizalmának sokkal többet ér annál, mint a mit négy fal közt nyujtanak s miről nem tudjuk, minő áron lett elérve és minő politikára megnyerve.

Ez a neme a korona bizalma demonstrálásának ily kezdeményezések utján az, melyre egy komoly államférfiu vagyakozhatik. De midőn egy oly határozati javaslatot kapunk még ezen kérdésben azt látjuk, hogy abban nincs vezércsillag, mely után valaki hajóját irányozhatná, hanem legfeljebb egy bolygó fény, mely politikai ingoványokba vezet, ilyen határozati javaslatot, bármilyenek legyenek ama bizalom kétségtelen jelei én részemről elfogadni nem fogok. (Élénk helyeslés bal felől.)

Kőrössy Sándor személyes kérdésben szólal fel, mire **Szilágyi Dezső** röviden reflektál.

Tisza Kálmán miniszterelnök: Miután az idő előrehaladt, felszólalását a holnapi ülésre halasztja.

Az elnök: A holnapi ülés napirendjén ugyanazon tárgyak maradnak, mint a mai ülésen.

Az ülés végződik d. u. 2 órakor.

A képviselőház közoktatásügyi bizottsága ma, miután a tagok nem jelentek meg határozatképes számban, nem tarthatott ülést. Az ülést tehát a jövő péntek délutánra tüzték ki. Ekkor veszik tárgyalás alá az albizottságnak a harmadik egyetem ügyében elkészitett jelentését.

A telekkönyvek ujjáalkotása tárgyában egybehivott szaktanácskozmány ma *Berczelly* Jenő min. tanácsos elnöklete alatt folytatta tanácskozását.

Hosszabb vitát idézett elő a javaslat ama intézkedése, mely szerint a hirdetményi határidő (három hó — egy év) eltelte után a betétek tartalma felszólalással és törlési keresettel többé meg nem támadható. Többen ezt tulszigorunak tartották és ezt csak szemben jóhiszemü harmadik személyekkel kivánták kimondatni, de a két szerződő fél között a fölszólalásnak és törlési keresetnek helyt kivántak adni a hirdetményi határidő eltelte után is. A többség azonban föntartotta a javaslat álláspontját, mert a hitel-telekkönyvek biztonsága a határidőhöz kötött megtámadhatóság mellett csak nő — ellenkezőleg csak a bizonytalanság fokozódik és különben is a rendes perut mindig nyitva maradt a jogaiban sértett fél számára.

A szaktanácskozmány elfogadta a javaslat azon intézkedését, hogy a teljesen alaptalanul felszólaló vagy törlési keresetet inditó személyek az elutasitó végzésben vagy itéletben már az első folyamodásu biróság által büntetendők 10—300 frtig terjedő birsággal. E birság, ha a fél ügyvéd által képviseltetik, a képviselő ügyvédtől hajtandó be, ennek pedig megbizója ellen visszkereseti joga csak akkor van, ha a fél által aláirt tényállási felvétellel bebizonyitja, hogy ez az esetet helytelenül terjesztette elő és ő a vonatkozó telekjegyzőkönyv és betét tartalmából az ellenkezőről meg nem győződhetett.

Hosszabb eszmecserére adott okot azon kérdés, vajjon a telekkönyvek bekötése vagy kötetlen állapotban hagyása czélszerübb-e?

A bekötés előnyeül felhozatott, hogy a telekkönyvi lapok nem veszhetnek el. De másrészt hátránya az, hogy a kezelést nehezit, vagy megtörténhetik, hogy egyik telekkönyvi iv megtelése miatt az egész kötet használhatlanná válik. A hátrányokkal azonban az előnyök fölérnek és ezért a szaktanácskozmány elfogadta a javaslat intézkedését, mely szerint az elkészült összes betétek a tkvi hatóság által hivatalosan átfüzve a lehetőséghez képest a hivatalos helyiségben vagy egy közege jelenlétében bekötendők és pedig akként, hogy a betétek egyes lapjaihoz oly mennyiségü ürlap csatoltassék, a mely a valószinü forgalomhoz képest a bejegyzések foganatositására legalább tiz évre elégséges leend. Ezenfelül a könyv lapszámokkal látandó el és ezen lapszám, valamint a bekötött betétek mennyisége a kemény tábla belsejére följegyzendő, végre ezen följegyzés hivatalos aláirással hitelesitendő és az átfüzött zsinór két vége a tkvi hatóság pecsétjével szintén a bekötés belsejére erősitendő, a könyv külsejére pedig a község neve kiteendő.

Nehogy tulságos nagy könyvek keletkezzenek, elhatároztatott, hogy 100 évnél több egy kötetbe ne vétessék föl. Erre nézve az utasitásban fog a kormány intézkedni.

A tanácskozmány a 60. §-ig haladt. A legközelebbi ülés csütörtökön lesz.

VIDÉK.

* **A dunamelléki** ref. szuperintendens választására beérkezett szavazatokat ma délután bontotta fel az erre kiküldött bizottság *Vizsolyi* Gusztáv elnöklete alatt, a közönség nagy érdeklődés közt hallgatta a kihirdetett eredményt. Beadatott összesen 248 szavazat, Dancsháza nem szavazott. A beadott szavazatok közül kifogásoltatott s egyelőre függőben hagyatott 3 egyházközség szavazata: Paksé, Magyar-Hidasé és Tinnyée. A szavazatok az egyházmegyék közt következőleg oszlottak meg: Az alsó-baranyai egyházmegyében nyert Szász Károly 15, Filó Lajos 11, Baksay Sándor 3, Szilády Áron 1 szavazatot, a felsö-baranyai egyházmegyében kapott Szász Károly 29, Filó Lajos 14, Baksay Sándor 20 szavazatot, a kecskeméti egyházmegyében Szász Károly 10, Filó Lajos 6, Baksay Sándor 2 szavazatot, a pesti egyházmegyében Szász Károly 21, Filó Lajos 4 szavazatot, a solti egyházmegyében Szász Károly 13, Filó Lajos 3, Baksay Sándor 9 szavazatot, a külső-somogyi egyházmegyében Szász Károly 6, Filó Lajos 19, Baksay Sándor 5, Fördős Lajos 1 szavazatot, a tolnai egyházmegyében Szász Károly 10, Filó Lajos 5, Baksay Sándor 6 szavazatot, a vértesaljai egyházmegyében Szász Károly 7, Filó Lajos 25 szavazatot. Igy tehát a beérkezett s elfogadott 245 szavazat közül esik *Szász Károlyra 111, Filó Lajosra 87, Baksay Sándorra 45, Sziládi Áronra 1, Fördős Lajosra 1 szavazat.* Ez eredmény kihirdetése után a bizottság visszavonult zárt tanácskozásra, melynek eredményét holnap délután 4 órakor fogják kihirdetni, ugyanekkor határoznak majd a további teendők felett is, minthogy a jelöltek közül egy sem nyert a zsinati törvények szerint megkivánt általános többséget. Az elnök felolvastatá Szász Károlynak a bizottsághoz intézett levelét, melyben kijelenti, hogy föltétlenül ragaszkodik ama nyilatkozatához, hogy ha absolut-többséget nem nyer, ujabb választás alá magát nem bocsátja. Ily körülmények közt a bizottság mást nem tehet, minthogy fölterjeszti jelentését az egyházkerületi gyüléshez, mely alkalmasint uj szavazást fog elrendelni.

* **Deésen** e hónap elsején volt a városi tisztujitás. Ez alkalommal egyhangu felkiáltással ujból megválasztattak polgármesternek Roth Pál; rendőrkapitánynak Fenyő Lajos, pénztárnoknak Czecz Péter, ellenőrnek Illosvai Jenő, levéltárnoknak Cseh Lajos, erdősznek Tordai Sándor. Továbbá szavazattöbbséggel megválasztattak: számvevőnek Izsáki József, alkapitánynak Miklós Sándor és az eddigi ügyész nem kivánván magát ajánlatba hozatni: Szigethy Miklós.

* **Csik-Szeredáról** irja levelezőnk, hogy a csikkarczfalvi választó kerületben *Győrffy* Gyula fővárosi ügyvédnek, a függetlenségi párt jelöltjének megválasztását bizonyosra veszik. Ellenfelei: a kormánypárt részéről *Kovács* István miniszteri számtiszt, a mérsékelt ellenzék részéről pedig *Bálint* Lázár csik-szent-miklósi plébános. A függetlenségi párt február 2-dikán értekezletet tartott, melyen *Ugron* Gábor országgyülési képviselő is jelen volt s a felcsiki és gyergyói községek mindenikéből voltak küldöttek. A kormánypárt eddig a választók részvétlensége miatt nem tarthatott értekezletet. *Győrffy* Gyulát, nagy lelkesedéssel fogadták mindenütt, a hol körutjában megfordult. A választás e hónap 9-ikén lesz.

* **A lugosi** városi tisztujitásról, lapunk mult pénteki számában közölt tudósitásunkra vonatkozólag *Görner* Károly lugosi épitész czáfoló sorokat küldött hozzánk s kijelenti, hogy nem az emlitett tudósitásban közölt oknál fogva mondott le a szabadelvü párt alelnöki állásáról, mert a párt összes központi tisztviselői már január 20-án, tehát tizenegy nappal a biróválasztás előtt leköszöntek.

KÜLFÖLD.

— február 5.

Waddingtonnak a franczia-angol szövetségre vonatkozó nyilatkozatáról azt jegyezte meg egy levelező előtt egy angol államférfi, hogy a franczia-angol viszony kedvező ugyan, mint Angliának a többi államhoz való viszonya, de a szövetség kifejezését, minthogy ez nem exisztál, könnyen félreérthetnék.

Arabi pasát meginterviewolták Ceylonban hazája helyzete felől. Arabi azt mondá, hogy *Szudán el van veszve Egyiptomra nézve,* de hogy ez az országnak nincs kárára. A *máhdit* Arabi *személyesen ismeri.* Igen erős jellemü és derék embernek mondja, a ki mögött 150,000 harczedzett ember áll. Egyiptom nem fog megbirni a máhdi által támasztott mozgalommal; de emez nem fogja megtámadni a tulajdonképi Egyiptomot, a mig Anglia lesz az ország protektora. Legendre Ernő franczia hirlapiró, a *Republicain-Catholique* egykori szerkesztője azt kivánta a liberalisnak ismert bordeauxi érsektől: msgn. Guilberttől, mondja el véleményét a felől, hogy milyen viszonyban van most az egyház a köztársasághoz. Msgr. Guilbert azt válaszolta gallikánus álláspontjához hiven, hogy a vallás nem törődik a kormányformával s hogy az egyház alkalmazkodik minden kormányzathoz, ha becsületes és igazságos. Fölbátoritva ama hirek által, hogy az angersi püspök: msgr. Freppel a köztársasághoz pártolt, Legendre Ernő hozzá is ugyanazt a fölszólitást intézte, melylyel a bordeauxi érseket kereste föl, msgr. Freppel azt felelte, hogy msgr. Guilbert tétele a politikai közömbösség tétele, melyet ő nem fogad el. Francziaországban a köztársaság csak a tényleges, de nem a jogos kormányzat s jobb lenne, ha Legendre Ernő ama jogot szolgálná tollával, melyet ez idő szerint a párisi gróf képvisel, mint Chambord gróf legitim örököse. Legendre ezután a pápai nuncziushoz fordult kérdésével, kitől a következő választ kapta: «A királyi hagyomány kétségkivül nagy és szép dolog. De a politika a lehetségesnek tudománya s a népfelség javára lehetne hivatkozni az elévülésre . . . Egyébiránt, ha a történelemben mindig a régi helyükre akarnók tenni a dolgokat, akkor föl kellene keresni a Karolingeket, kiket Capet Hugó elkergetett.»

A parliament megnyilta előtt.

— Az «Egyetértés» levelezőjétől. —

London, febr. 2.

A tenger alatti alagutat Dover és Calais között az angol kormány tudvalevőleg ellenezte s a már megkezdett munkát még tavaly be is tiltotta. Igazán hiszi-e a közönség, hogy erre az szolgált okul, hogy Anglia félt egy a kontinens felől jöhető inváziótól? Az indokolásban ugyan ez állt, de a valóság nem ez. Megmondta Moltke, hogy feltéve, de meg nem engedve, hogy azon az alaguton csakugyan átrontana egy szárazföldi sereg a szigetországba, akkor a megtámadott Nagy-Britanniának nyert ügye volna, mert csak egy pár mázsa puskaporába kerülne, hogy az a sereg többet haza ne mehessen. Tán némely franczia ujságirónak az a «szerény» nézete sem egészen találó, mintha az angolok attól tartanának, hogy London pár év alatt Páris külvárosává válnék. Igenis tartott Anglia egy inváziótól, de nem egy ellenségestől, hanem egy békés inváziótól, bizonyos kontinentális eszmék nagyobb mérvü behozatalától; mely eszmék s áramlatok itteni nem-létének köszöni Anglia jelen nagyságát és szabadságát, mit kicsinye-nagyja a jövőre is megőrizni akar. Ezért nem lesz a dover-calaisi alagutból egyelőre semmi s ezért menthető e különben nagy adag illiberalizmusért a merész épitkezések hazája.

Senkisem tagadhatná, hogy Anglia a czivilizáczió élén a legelsők között halad. Mégis mekkora különbség az ő intézményei s a kontinenseié között, s mennyire az övéire esik az elsőség! Intézményei történelmileg a szükségből s a szükség szerint fejlődtek, mert a népben még volt a józanság, nem tetszetős utanzatokat meghonositani; s nem járták le magukat, mert saját, hamisitatlan alkotások voltak. Az önkormányzati rendszer, — melyet a kontinens emberei, érthetetlenül, maguktól eltaszitanak, — soha és semmiben sem engedett helyet a minden egyéni és testületi szabadságot elnyelő czentralizácziónak s e szabadság termette meg azokat a gyümölcsöket, melyeket a világ az angolnál csodál s tőle irigyel. Mi volna mindebből, ha a többi, Európa divatos eszméi itt is gyökeret vernének, ha a kontinenssel való mindennapi érintkezés sokkal sürübb volna, a mit az alagut furása mindenesetre előidézne?

Ezen gondolatok tólultak önkéntelenül elém, midőn a parlamentnek kedden megnyilandó ötödik ülésszakáról készülök pár szót szólni. A legnevezetesebb szessziók egyike lesz ez. Fontos külügyi teendőkön kivül nagy horderejü belreformok alkotására lesz hivatva.

Egyiptomban mi fog történni, persze most még senki sem tudja. Valószinü, hogy az angol csapatok nem mennek a máhdi ellen, de ha ez Kairó felé nyomulna, ugy nyilván sikra szállnak ellene. Maga az angol nép biz ezt nem jó szemmel fogja nézni; ennek jelszava, hogy Egyiptomot mindjárt, minden körülmények között ki kell üriteni a britt katonaságtól s ha a szuezi csatorna — a mi még nagyon is kérdés — csakugyan veszélyeztetve van a «lázadók» által, ugy szállják meg legfölebb a csatornát domináló városokat, Szuezt, Izmailiát stb. Az Egyiptomban érdekelt tőkepénzesek ellenben azt szeretnék, ha inkább ma, mint holnap indulna egy ármádia a máhdi ellen, hogy igy a khedivének nyugalma volna. Ezeknek minden eszköz jó, csak hogy pénzüket biztosithassák. S bár e «bondholder»-ek a választók zöméhez képest elenyésző kisebbségben vannak, de befolyásuk óriási. Igy e kérdésben a nemzet érdekeltekre s nem érdekeltekre oszlik, s hogy ez utóbbiak teljesen győzni nem fognak, az a viszonyok s az eddig történtek szerint biztosra vehető. Nem az övék a sajtó nagy hatalma, mely ellenkezőleg azt szeretné velük elhitetni, a kormányra pedig egyenesen reáerőszakolja, hogy Angliának, egész Angliának jövője függ attól, hogy ki lesz a khedivének pénzügyminisztere. És Gladstone gyönge s igy az a szomoru látványunk van, hogy Angliának magát liberálisnak mondó kormánya megszállat egy országot, mely őt nem hitta, melyhez neki semmi köze, mely őt gyülöli; kormányoztatja angolokkal s megvesztegetett bennszülöttekkel; megfosztja önállóságától s bár nevleg még nem, tényleg protektorátust gyakorol fölötte. Más körülmények között ez ellen már felzudult volna az angol nép, most alig hiszszük, hogy tenni fogja. Miért? Mert a «bondholder»-ek s barátaik nem fognak rendezni népgyüléseket, Gladstone hü követői hasonlóképen s még a konzervativek sem, mert ezek örömmel kapnak most bármin, a mi által a küszöbön álló nagy politikai reformokat elodázhatják.

De az odiózus külpolitikán kivül minden remény megvan arra, hogy a legtisztább liberálizmus fogja győzelmeit aratni.

A két legelső s egyszersmind legfontosabb törvényjavaslat, melyet az összeülendő házak tárgyalni fognak, a Franchise Extension Bill (a választási szavazatjog kiterjesztéséről) s a London Government Bill (London municzipális reformjáról.)

Bizonyosat e javaslatok részleteiről még nem lehet tudni, de természetükről már előlegezett némi felvilágositást Sir Charles Dilke, a kabinetnek egyik radikális tagja. E szerint a szavazatjog a jövőben egyenlő s a jelenleginél szükebb alapra lesz fektetve mind a városokban, mind a megyékben. Eddig t. i. választójoggal az bir, ki a városban vagy saját háztartással vagy legalább 10 font sterlinges évi bérlett lakással biró adófizető, a megyékben pedig legalább 12 font évi bérlet után adófizető. Az adóalapok egyenlővé tétele s lejebbszállitása által a legenyhébb számitás szerint is mintegy másfél millió uj választó fog teremtetni. Ugyanezen szavazatjog ki fog terjesztetni Irországra is, mitől az ottani kedélyek jelentékeny csillapodását várják. «Suffrage universel»-ról a kormány köreiben még szó sincs, s nem is lehet, mig a jelenlegi földesurasági rendszer fennáll, a parasztságnak sajnálatos elmaradottságát nem is emlitve.

A másik fontos kérdésben, London municzipális reformja ügyében nem egészen politikai szinezet szerint oszlanak meg a pártok. Whigek és toryak többsége egyaránt szükségesnek tekinti a reformot, s mindkét oldalon vannak olyanok, kik ennek nem látják sürgősségét. Ez utóbbiak élén áll a jelenlegi Lord Mayor, Fowler, ki egyszersmind torypárti képviselő is, kinek leánya e napokban egy bálon megjelenvén, oly ruhát viselt, melyen gombostükkel ki volt rakva, hogy: «fight the bill line by line», «küzdjünk a javaslat minden sora ellen.»

Kétségtelenül nagy khaosz uralkodik London kormányzatában. Az egésznek jellegében még bizonyos középkoriasság van, noha ebből már sokat elvett az 1855. évi törvény (Metropole Local Management Act), mely megteremtette a fővárosi közmunkák tanácsát (Metropolitan Board of Works.) London egyes részeinek közigazgatásában igen nagy különbség van. Maga a City, a Temze jobb partján fekvő Southwark-kal együtt külön megyét képez. A város többi részei pedig három megyében, u. m.: Middlessex, Surrey és Kent megyékbe esnek. Az egész metropolis fölött a City-testület, a közmunkatanács és harmincznyolcz egymástól teljesen független elöljáróság és kerületi tanács (vestries and district boards) kormányoz, egyéb hatóságok mellett, melyeknek hivatása az igazságszolgáltatás. A City-testület a Lord Mayorból, huszonhat aldermanból és kétszázhat községtanácstagból (Common Concilmen) áll. Ez függetlenül intézi a City sorsát, kezeli a pénzügyeket, választja a legtöbb tisztviselőt és ellenőrzi a rendőrséget, (mely a Cityn kivül csak saját feljebbvalói által van ellenőrizve.) A City választ egy sheriff-et (egy neme a főbirónak) Middlessex s egyet London számára. A Lord Mayort a városi czéhek (City Guilds) választják azok közül az aldermanek közül, kik már mint sheriffek szolgáltak. Az aldermanek hivatala élethossziglan tartó; befolyásuk nemcsak adminisztrativ ügyekre terjeszkedik ki, hanem ők egyuttal birák és békebirák is. A Lord-Mayor egyszersmind birája a központi bünfenyitő törvényszéknek, melynek hatásköre tulterjed a metropolison. De voltaképen az sincs tisztában, hogy mi tartozik Londonhoz. Rohamos növekedése folytán eddig nem lehetett megállapitani, hogy meddig terjednek határai s mi esik azonkivül. London, mint postai és rendőri kerület kiterjed 441,587 akre-ra és 4.785,000 lélekre; mint anyakönyvileg nyilvántartott kerület 75,362 akre-nyi területre és 3.830,000 lélekre; a fővárosi közmunkatanács hatásköre 3.850,000 lelket foglal magában; a választókerületek lélekszámainak összessége pedig 3.470,000-et tesz ki.

Mint ebből látható, a kormányzatban semmi egyöntetüség. Egy ember, ki az anyakönyv szerint nem londoni lakos, a londoni rendőrség alatt áll; söt olyan fölött is, ki semmi tekintetben sem londoni lakos, a londoni Lord-Mayor itél. Viszont valaki teljesen londoni lakos s még sem London számára választ követet. Az egyes kerületek elöljáróságai között semmi összefüggés sem lévén, nagyon nagy az egyes kerületek utczáiban, rendtartásában, kövezetében, söt helyi adóiban is a különbség.

Mindebbe szükséges lesz némi egységet, összhangzatosságot hozni. Mi által: egy nagy központi hatóság felállitása, vagy a meglevőknek szabatos restaurácziója által-e, még bizonytalan. De ugy látszik a kormány az előbbire hajlandó. A drága Lord-Mayor évi 15 ezer font sterlinggel, (a mihez még a magáéból másik háromannyit elkölt reprezentálásra,) az aldermanek évi 3 ezer fonttal fejenkint kissé felesleges nagy terhek; a czéhek nagy befolyása pedig egyéb, mint a hagyomány által, nincs indokolva.

Egy dolog azonban bizonyos: hogy a nagy kérdés az önkormányzati szabadság teljes szemmeltartásával fog megoldatni. Nemcsak London városa nem engedne ebből egy mákszemnyit sem, de a kormánynak magának sem kell. Jól esik e helyen felemlitenem, hogy e napokban egy miniszter, Sir William Harcourt, egy ez ügyben nála járó küldöttségnek azt adta válaszul, hogy reformokat sürgető kérelmeiket a kormány igenis figyelembe fogja venni, de ha azt hiszik, hogy a kormány közvetlenül is beleavatkozik London kormányzatába, akkor csalódnak; a kormánynak nem lehetvén szándéka egy hajszálnyira is korlátozni az önkormányzat szabadságát, melynek egész Anglia minden mult nagyságát s jelen virágzását köszöni.

Szeretném, ha ezt meghallották volna azon honfitársaink, kik oly föltétlenül a czentralizáczió üdvében hisznek.

Ezeken kivül még a szegény-ügy reformjáról, a hajótulajdonosoknak vizrebocsátott hajóik állapotáért való felelősségéről s egyéb itt nagy fontosságu javaslatokról lesz szó, melyeknek vitatása már most napirenden van s melyek iránt Anglia egész közönsége élénken érdeklődik.

UJDONSÁGOK.

— febr. 5.

— *Személyi hirek.* *Az uralkodó* a török külügyi hivatal főtitkárát Rifát bejt a vaskoronarend első osztályával, Mehemed Ali bej osztályfőnököt pedig a Ferencz József-rend középkeresztjével tüntette ki. — *József* főherczeg tegnapelőtt Klotild főherczegnével a Deli nevü gőzösön Fiuméből Abbaziába rándult Albrecht főherczeg látogatására, kinél most István főherczeg is időz; e napot Abbaziában töltötte gróf Zichy Ágoston kormányzó és neje is. — Gróf *Széchényi* Pál kereskedelmi miniszter Bécsből a fővárosba érkezett. — Gróf *Cziráky* János főtárnokmester lovasberényi kastélyában tüdőlobos bajban betegen fekszik, de tegnap óta már jobban van. — *Trefort* Ágoston tegnap jelen volt a Széchényi-téri Fröbel-nőegylet gyermekkertésznő-képző intézetének félévi vizsgálatain, melyet Hanzely János kir. tanácsos vezetett herczeg Batthyány Ödönné és Rosenzweig Saphir Sarolta elnökök jelenlétében. — Báró *Jósika* Lajos valóságos belső titkos tanácsoshoz az erdélyi róm. kath. státus részvétiratot intézett neje Bethlen Adél grófnő csillagkeresztes hölgy elhunyta alkalmából. — *Teleki* Sándor ezredes és neje Kolozsvárra érkeztek és nehány napot fognak ott tölteni. — *Vernieux* Viktor franczia képviselő a fővárosban időz és ha ideje engedi, meglátogatja Szegedet is. — Gróf *Zichy* Géza Fiumébe érkezett és unokatestvérénél, gróf Zichy Ágostnál szállt meg a kormányzói palotában; a gróf holnap, szerdán este hangversenyt ad a kaszinó patriottikoban. — *La-Roche*, a bécsi burgszinház veterán nagy művésze, nehány nap óta betegeskedik, de remélik, hogy a nyolczvanas öreg erős természete legyőzi a bajt. — *XIII. Leo* pápa csütörtökön maga fog czelebrálni a IX. Pius halálának évfordulóján tartandó gyászszertartáson. — Sir *Moses Montefiore*, a százéves filathrop, ki légcső-gyuladásban veszélyesen megbetegedett, lényegesen jobban van. — *Viktor* Napoleon herczeg közelebb Angliába megy Eugénia excsászárnét meglátogatni; a herczeg Portugalián utazik át és egyszersmind tisztelkedik Maria Pia királynénál Lissabonban. — *Aumale* herczeg már teljesen fölépült a köszvényből, mely rég óta kinozta; az orleansi herczeg még mindig Chantillyben van nagybátyjánál, ki a párisi gróf fiának nevelését vezeti.

— **A tegnapi udvari bálon** a királynénak a következő magyar főrangu hölgyeket mutatta be *Goesz* grófné foudvarmesternő: Kállay Béniné B thlen Vilma grófnő, Szögyényné Geramb báróné, gróf Telekiné Bethlen grófnő és Hadik Ilma grófnő.

— **Az ellenséges herczegek.** Szász-Coburg Ernő herczeg, ki jelenleg Berlinben időz, szombaton, a királyi palotában, hol szállva van, egy óráig értekezett Keresztély schleswig-holsteini herczeggel, ama viszály kiegyenlitése végett, mely Ernő herczeg s trónörököse, az edinburghi herczeg közt az őszszel keletkezett. E zsörtölődés oka az, hogy az edinburghi herczegpár Coburgban való időzésekor bizonyos herczegi udvari tisztviselők nem kaptak meghivásokat, mire az angol herczeg és neje rögtön elutaztak. A német trónörökös-pár közbenjárására most kibékülés történik és Coburgba más angol ügyvivőt neveznek ki.

— **Gallmeyer Josephine temetése.** Bécsi tudósitónk a következőket sürgönyzi: A bécsiek nagy részvéte mellett temették el ma délután Gallmeyer Josephinát. Az egyszerü fakoporsót beláthatatlan néptömeg kisérte. Két órakor hozták le a halottat lakásáról s a kétfogatu halottas kocsi alig törhetett utat a templom felé, a hol a beszentelés ment végbe. A tágas szentegyház szorongásig tömve volt s mikor a koporsót bevitték, szinte életveszélyes tolongás támadt. *Vilmos* főherczeg elküldte a temetésre képviselőjét: *Koblitz-Willenburg* altábornagyot; ott voltak: *Anzengruber* iró, *Weilen* szinigazgató, *Wilbrandt*, a burgszinház igazgatója, *Jahn* opera-igazgató, *Bukovics* és *Steiner* igazgatók, *Lamezan* gróf, törvényszéki elnök és az elhunytnak számos pályatársa. A merre a menet elvonult, ezernyi ember állott az utczákon. A sirt szinészek és szinésznők állották körül. Négy órára vége volt minden szertartásnak.

— **Kintornás gróf.** Varsó utczáin nemrég egy olasz fiatal ember jarkált, a hátán egy sipládával. Megtudták róla, hogy ez a kintornás Serevare gróf, egy előkelő, de elszegényedett olasz család tagja, a ki nem részesült nevelésben s ezért kénytelen volt ráadni a fejét arra a szomoru mesterségre, melyet annyi inséges honfitársa üz. Ezt a szegény grófot Varsóban az a szerencse érte, hogy nagybátyja után tetemes vagyont örökölt s a földhöz ragadt kintornásból egyszerre ur lett. Az urrá lett szegény fiu boldogan indult haza felé, Itália derült ege alá, hü sipládáját pedig elajándékozta egy vándor táliannak, a ki pár nap előtt még kollégája volt.

— **A tiszaeszlári pör orvosi részéről** dr. *Belky* János a kolozsvári egyetem törvényszéki orvostan-tanára, ki a pör folyamán tudvalevőleg mint szakértő szerepelt, Kolozsvártt diszes közönség előtt előadást tartott. Véleménye szerint a szakférfiak eljárása s kimondott véleménye a legkorrektebb. Oly esetben kérdeztettek meg, mely természeténél fogva kizárja a csalhatatlanságot. Azt kellett eldönteniök, hogy a tiszadadai hulla 15, vagy 19 éves emberé-e? A mely nemcsak annak tulmaczeráltsága miatt, hanem azért is kényes kérdés, mert az emberi szervezet fejlődésében pár évnyi rövid időszak alatt vajmi kevés jellemző változás történik. Egyébiránt vizsgálódásuk ellen alig ehet felhozni oly érvet, mely annak értékét határozottan megingathatná. Pro és kontra bizonyitó esetek feles számmal vannak. Hogy a csontváz mennyiben fejlett, az keveset bizonyithat; a hulla feloszlottságáról nem lehet az időre következtetni, hogy meddig volt a vizben, mert az attól függ, hogy hamar a felszinre került az, vagy sem; mert amott rohamosabb az oszlás, a fenékeu lassubb. Hogy a lábak és kezek kisebbek, az lehet a felhám leválásának következése, a körmök pedig csakugyan alig különböztethetők meg neha maczerált hullán a körömház megkeményedett kérgétől (a mit készitmény által be is mutatott.) E pontnál dr. *Nagy* József hivatkozott oly esetre, midőn 4 héten át maczerálódott hullánál teljesen felismerhetők s konstatálhatók voltak a körmök s kétli, hogy akár laikus szem is összetévesz hetné a körmöt a körömágy paizsával annyira, hogy ezt «gondosan ápolt, nagy körömnek» irja be a látleletben. — Dr. *Belky* válaszában kijelentette, hogy meggyőződé e szerint a kétséget csak a bemetszés oszlathatta volna el. A közönség, melynek körében több jogász volt, megtapsolta a kiválóan szab tos előadást.

— *Rablótámadás egy müncheni bankházban.* A bécsi bankházbeli gyilkosok utánzóra találtak *Münchenben*, hol ma fényes nappal Brandt Vilmos bankár pénzváltó-üzletében a mariahilfihez hasonló rabló- és gyilkosmerénylet történt. E szenzácziós esetről Münchenből következőket táviratozzák a N. Fr. Pressenek: Brandt Vilmos váltóüzlete a Promenadeplatzon egy meglehetős kicsiny, földszinti helyiségben van, melybe az utczáról ajtó nyilik és ettől jobbra áll a kirakat, melyben értékpapirok szoktak kirakva lenni; a boltot rácsfal választja ketté. Ma délelőtt 11 órakor jól öltözött fiatal ember lépett az üzletbe és azt kérdezte a rács mögött egyedül álló ifju segédtől, hogy kapható-e délnémet ötperczentes kötvény? A segéd azt mondta, hogy nem kapható, mire az idegen hatlövetü revolvert vont ki a zsebéből és többször rásütötte a rács nyilásán át a segédre. Ez rémültében azt hitte, hogy megsebesült és kiszaladt a hátsó ajtón. Mikor a zsivány észrevette, hogy maga van a helyiségben, összeszedte a kirakatban levő, összesen mintegy 4000 márka értékü papirokat és a Prannerstrasse felé elmenekült. A segéd a Brandt-féle üzlet udvarából a szomszédba szaladt és fellármázta az embereket, hogy üldözzék a rablót. Több százan gyültek össze és utána eredtek a szaladó gonosztevőnek, kit a rendek háza mellett álló őrkatona elfogott. Zsákmányát elvették tőle és a kirablott bankár csakhamar ismét berendezte kirakatát. A rabló személye felől délután négy óráig nem lehetett semmi biztosat tudni. Nagy nyomozások folynak s a városban az izgatottság rendkivüli.

— **A gödöllői öngyilkossághoz.** A gödöllői várkertben, a királyi kastély előtt e hó 1-én öngyilkossá lett fiatal ember kilétét a megindított nyomozás már kiderítette. Tegnap ugyanis Hirsch Ignácz budapesti asztalos megjelent a rendőrségnél s előadta, hogy a nála lakott Berkovits Márktól Gödöllőről január 31-iki kelettel levelet kapott, a melyben ez tudtára adja, hogy öngyilkossá lesz s azt hiszi, hogy a várkerti öngyilkos nem más, mint Berkovits. Hirsch átadta a rendőrségnek Berkovits arczképét és személyleirását is bediktálta, melyeket a rendőrség a személyazonosság konstatálása végett elküldött a gödöllői szolgabirói hivatalnak. A Hirschhez intézett levélben Berkovits elbucsuzik Hirsch családjától s kéri, hogy adják át üdvözletét Linkának. «Egy jól talált lövés» — mondja a levél végén — «meg fog menteni minden fájdalomtól.» Berkovits Márk varannói születésü 25 éves házaló volt.

— **Az ismeretlen főposta-igazgató.** A M. H. helyi tudósitó irja: Nem a hihetetlenségek hazájában, Amerikában, hanem Budapesten esett meg a következő eset: Az athletabál bizottsága a főposta-igazgatónak is küldött meghivót, a következő czimezéssel: «*Méltóságos Gervay Mihály urnak Budapesten.*» A bizottság azt hitte, jól végezte dolgát, de mennyire csalódott! Nehány nap mulva a meghivó vi szakerült az irodába, azzal a szellemes megjegyzéssel, hogy: «*a czimzett ismeretlen.*» Természetesen azonnal ráirták a boritékra két zer aláhuzva: *főpostaigazgató*, és ujra expediálták a meghivót. Most már talán megtalálják Gervay urat, az «ismeretlent.»

— **Czitromviz helyett patkányméreg.** Paratz temesmegyei községben Posegoits Vilmos, a temesbégai szabályozó-társulat ellenőre végzetes tévedés áldozata lett. Posegoits az utóbbi időben gyakran czitromvizet szokott inni és ennek készitéséhez czitromsavat használt. Vasárnap ismét megkészité rendes italát, de az asztalon levő több papirzsák közül olyanból töltött vizébe, a melyben nem czitromsav, hanem patkányméreg volt. A szerencsétlen fenékig üríté a pohorat és rövid idő alatt szörnyü kinok közt meghalt, mert nem volt kéznél orvosi segitség. Esete általános sajnálkozást kelt.

— **Büntettek a vidéken.** *Mezőkövesden* egy Jósvai nevü, noszvaji illetőségü, szökésben levő ismert gonosztevő két czirkáló csendőrrel találkozott, a kik felszólitották és kényszeritették, hogy adja meg magát. A megrémült gazember válasz helyett fegyverével az egyik csendőrt lelőtte. A másik csendőr látván ekkor, hogy Jósvai ő reá is puskát emelt, agyonlőtte Jósvait. — A *Debreczenhez* közel eső Halápi vasuti állomás főnökét meggyilkolták és kirabolták. Ez állomáson már ezelőtt pár évvel szintén kirabolták és meggyilkolták a főnököt.

— **Vasuti vonat az égő petroleum közt.** A Pennsylvániában történt és általunk már emlitett vasuti szerencsétlenségről a következő ujabb részleteket irják. A hol Welsville mellett a vasut erősen kanyarodik, egy nagy petroleumtartóból vigyázatlanság folytán tömérdek kőolaj ömlött ki és nagy messzeségben elöntötte a pályát. Nemsokára egy vonat jött arra. A gépvezető észrevette a petroleumot a földön és meg akarta a vonatot állitani, de már késő volt, mert a szikrák meggyujtották a petroleum-tömeget. A vonat, melyen negyven utas volt, fél mértföldön át robogott égve egy lejtőn alá, mig végre egy kitérőnél kisiklott a vágányokból. A kétségbeesett utasok a lángokat látva, kiugráltak az ablakon le a mély hóba, mely az utat boritá; a ki pedig fennmaradt, összeégett. Három nő a szó teljes értelmében meg volt sülve, huszonöten életveszélyes sérüléseket szenvedtek. A gépész és a fütő leugrottak a vonatról s kisebb sebesülésekkel menekültek meg. Az égő vonat, a mint a vonat a dombról alárobogott, rémületes látvány volt, melyet, a ki látott, nem feled el soha.

— **Őrült anya.** Rémes esetről irnak a berlini lapok. A keleti vasut gyorsvonatát január 31-dikén éjjel hirtelen megállitották a rehfeldei állomás előtt, a hol a gyorsvonatok nem szoktak szünetet tartani. A vonat azért állott meg, mert egy nő jelt adott s ijedten beszélte az állomásfőnöknek, hogy a vele egy kupéban ülő asszony kihajtotta gyermekét az ablakon. A pályát átkutatták, s a kis gyermeket csakugyan megtalálták, még élt s csak a feje volt könnyedén megsértve. Az anyát elfogták s magaviselete elárulta, hogy őrült. Nővére, ki szintén ott volt a kupéban, a szörnyü tett elkövetésekor aludt.

— **A férj boszuja.** Gráczból a következőket sürgönyzik mai kelettel: Tegnap délután 4 órakor négy lövést hallottak egymásután az elisabeth-strassei Wannisch-féle házban. Az utolsó lövés után Pingitzer Lothár gráczi kereskedő hajadonfővel és kabát nélkül rohant ki az utczára, mig a folyosón egy asszony rogyott össze a lövéstől. A földszinti lakás ajtajában egy férfi állott halotthalványan, vérző kezében revolverrel. A nő, a kit meglőtt, felesége volt s régebb idő óta szeretője a megfutamodott kereskedőnek. Pingitzer tavaly ismerkedett meg a fiatal asszonynyal — Catherin Mathilddal, — nemsokára elutazott vele Konstantinápolyba, de a férj: Catherin lovag akkor megbocsátotta neje könnyelmüségét. A szerelmesek viszonya azonban tovább tartott. Catherin hét nappal ezelőtt levelet irt Pingitzernek, hogy látogassa meg őt lakásán, de revolvert is hozzon magával, ugyanezt irta nejének is. A nő tegnap maga kereste föl Pingitzert, hogy menjen el vele férjéhez s konstatálja, hogy viszonyuk megszünt. A kereskedő engedett a meghivásnak. A mint azonban beléptek a lakásba, Catherin lövéssel fogadta őket, nejét eltalálta, de Pingitzer sértetlenül menekült meg. A rendőrség elfogta a szerencsétlen férjet s gyilkossági kisérlet miatt átadja a gráczi országos törvényszéknek.

— **A szerencse a konyhában.** Párisi lapok irják, hogy a dekoráló müvészet kiállitásának százezer frankos főnyereményét egy Duro Giuseppina nevü konyhaszolgáló nyerte meg. A szerencsés leányzó gazdája most a Gauloisban a következőket irja cselédje felől, a kiről még tegnap senki sem beszélt: «Giuseppina aprilban lesz 18 esztendős. Kicsi, szőke, elég csinos és csupa jókedv. Nála beteljesedett, hogy az ég szereti a jókedvüeket. Gazdája eleinte zavarban volt: miképp adja tudtára a jó hirt, de mikor végre előállt vele, a leány igen nyugodtan fogadta az ujságot és az arcza szine is alig változott. Aztán azt mondta: «De mit csinálok én ennyi tenger pénzzel?» Majd hozzá tette: «No az apám sem lesz többet csősz.» Kérte urát, hogy irjon az apjának, hivja föl Parisba, meg a hugát is, a kit ki fog házasitani. A leány különben a régi maradt. Rendesen végezte dolgát a konyhában és azt mondja, hogy mindaddig nem megy el a szolgálatból, mig nem találnak helyette jó cselédet. Az egész változás csak az volt, hogy az nap, mikor a jó Giuseppina mint gazdag leány ébredt föl, a levest nem lehetett megenni, mert — el volt sózva. A mit tán nem is lehet rossz néven venni a derék leányzónak.

Rövid hirek. *Drünkrut* egyik fogadójában halva találták a minap *Hartmann* Antal bécsi kereskedőt; cyankalival mérgezte meg magát s nem hagyott hátra semmiféle irást, melyből öngyilkossága okat megtudhatnák. — *Kis-Becskereken* a himlő-járvány nagy mértékben uralkodik és jelenleg 19 ember fekszik benne. — *Belényesen* Markovics Adolf timárlegény, ki a kártya szenvedélye folytán elzüllött, foszforral megmérgezte magát. — *Bécsben* ma délelőtt tiz órakor pompás szivárványt láttak. — *New-Yorkból* irják, hogy az Indianapolisból New-York felé indult vonat alatt a Fehér-folyó hidja beszakadt és a kocsik belezuhantak a folyóba; a személyzetből négyen vesztek el, hat utas pedig eltünt; a beomlás oka az, hogy a pilléreket a viz alámosta.

= **Megakadályozott öngyilkosság.** *Boros* Mari 32 éves foglalkozás nélküli nő tegnap délután a lánczhidról a Dunába akart ugrani, de a járó-kelő emberek idejekorán észrevették szándékát, visszatartották s egy előhivott rendőr által bekisértették a főkapitányságra.

= **Őrült ember az utczán.** Az Izabella- és király utczák sarkán egy finoman öltözött fiatal ember sétált ma reggel, nagy konyhakést tartva kezében, melyet a levegőben hadonázott, s folyton azt kiabálva, hogy meghalt szülei nyugalmára esküdött, hogy megöli magát. Az odahitt rendőr akkor érkezett meg, midőn a szerencsétlen több szurást ejtett mellén. A rendőrséghez kisérve, azt mondta, hogy *Jónász* Adolfnak hivják és jelenleg foglalkozás nélkül van. Zavart beszéde elárulta az őrültet, minélfogva elszállitották a Rókus-kórház megfigyelő osztályaba.

= **Nyilatkozat.** Alólirottak kijelentik, hogy a *Seffer* László és *Olsavszky* Lajos urak közt fenforgott becsületbeli ügy mai napon előttük a lovagiasság szabálya szerint elintéztetett. Budapest 1884 febr. hó 5-ikén. *Szemnecz* Emil s. k., *Berecz* Tivadar s. k., *Ivánka* Pál s. k., *Földváry* Ferencz s. k.

SZINHÁZ, MÜVÉSZET.

— **A várszinházban** ma este a szinész-iskola növendékei mutatták be igyekezetöket, előmenetelöket Augier *Fourchambault*-jában. A szinház zsufolásig megtelt érdeklődő közönséggel, s ujra meg ujra fölhangzott az elismerő, nagyrészt bátoritó taps, a melyből a fiatal szereplők mindegyikének kijutott a maga része. A szinésziskola növendékeivel szemben a kritika már régóta helyes uton halad, tartózkodik az utolsó itélettől; mi se panaszkodunk hát az uj csillagok hiánya miatt, se áradozni nem fogunk egy pár sikerültebb jelenet fölött; a csillag föltünhetik később, az egy pár sikerült jelenet pedig esetleg semmi jövőt se rejt magában. Augier szinmüvének egyes szerepei oly mintaszerü alakitásban jelennek meg a nemzeti szinpadon, hogy a növendékek akarva, akaratlanul nem igen emelkedhetnek fölül az egyszerü, még pedig külső kopizáláson; némelyik valósággal nem szerepét, hanem a nemzeti szinház müvészét játszta, vagy akarta játszani, igy *Sió* Irma (Fourchambaultné), *Berényi* (Rastiboulois) még esetlen járásában is, végre *Rónai* (Bernard). *Barcsai* Luiza (Blanche) már valamivel tovább haladt, Márkus Emiliát Csillag Terézzel kombinálta. Leginkább óvakodtak az utánzástól *Réthey* (Fourchambault), *Császár* (Leopold), *Fodor* Fruzina (Letellier Mari) és *Reiner* Gizella (Bernardné). Mindnyájok között legteljesebb alakitást nyujtott *Reiner* Gizella, volt bizonyos homályosan derengő kifejezés arczában, hangjában, minden mozdulatában; ellentéte *Fodor* Fruzina, a ki értelmesen beszélt, ügyesen mozgott, de kevés kifejezéssel és drámai erővel. *Császár* gyenge volt, de az utolsó felvonásban egy pár igaz hangot hallottunk tőle. *Réthey* pedig szeretetreméltó, kedélyes vig fiu volt, a ki elejétől végig egy pillanatra se zökkent az *öreg* Fourchambault szerepébe. *Barcsay* Lujza igen rokonszenves, szép és finom jelenség, a kinek még jövője lehet, ha szikrát kap, most még élettelen. A föntemlitett kopizálók közül *Sió* Irma régebben volt tagja a népszinháznak, *Rónai* pedig mostanában játszott egy párszor ugyancsak a népszinház deszkáin; ebből magyarázható nagyobb routinejok és talán izléstelenségök is; ez nagy hiba a Bernard ábrázolásánál is, de mit szóljunk a nyersen, szobalányként feleselgető Fourchambaultnéhoz?

— **Perotti Gyula** ur, a nemzeti szinház tenoristája, a Főv. Lapok szerint, ápril végén megvál az intézettől. Az igazgatóság tizezer forint kárpótlást fizet neki, csakhogy felbontsa ötéves szerződését. Hir szerint: Hajós Zsigmond is bucsut vesz a szinháztól. Mindkét tenoristát Broulik ur, az ujon szerződtetett tag fogja kárpótolni. Reich Irma kisasszonyt, a prágai szinház énekesnőjét, ki itt a mult nyáron vendégszerepelt, szintén szerződtetni akarják.

— **A népszinházban** csütörtökön «A tolonez» Blaháné asszonynyal, pénteken «Rip van Winkle» kerül szinre. Az elmaradt «Piros bugyelláris» előadása vasárnap lesz. «*A vén kupecz*» Berczik A. uj népszinművének szinpadi próbái már megkezdődtek. A darab zenéjét Serly Lajos irta.

— **Szabadkáról** irják nekünk, hogy az ottani szinházban *Hegyi* Aranka eddigelé két izben lépett fel, mind a kétszer zsufolt ház előtt, a közönség tüntető tapsai közt. Első föllépése «Üdvöské»-ben volt, a második «Bet ár kendőjé»-ben. Mellette kitüntek Tatai Eugén és Kazaliczky Antal (Gyuri Bandi.)

— **A német szinházban** ma este *Mitterwurzer* Frigyes, a bécsi burg-szinház tagja, mint vendég lépett fel először. A nézőtér szorongásig megtelt. Bevezetésül a «Weibertränen» czimü 1 felvonásos vigjátékot adták, melyben Mitterwurzer bonvivant-szerepét játszotta azzal a finom eleganciával, mely a burg-szinház e müvészét annyira kitünteti. A második darabban, Benedix «Ein Lustspiel» czimü vigjátékában a vendég Bergheim zenetanár szerepében kitünően adta az ügyetlen kérőt s a közönség nyilt jelenések közben is tüntető tapsokkal jutalmazta és minden felvonás után több izben kihitta. Csütörtökön *Mitterwurzer* ujra föllép *Moser* «Reiflingen»-jének a czimszerepében.

— **Wiltné asszony** márcziusban a turini királyi operaháznál fog vendégszerepelni «Aida» és a «Hugenották» dalmüvekben.

— **Patti Adelina** májusban tér vissza Amerikából Angolországba. A Conventgarden-szinház olasz staggionejával nem igen lép föl, de hangverseny-cziklust fog tartani, esti 1000 font sterling tiszteletdij mellett. — *Nilsson* Krisztina e saisonban nem jő Londonba; május és junius folyamára hangverseny-körutra szerződött az Egyesült-Allamokban.

— **Waar Sarolta** berlini zongoramüvésznő a jövő hó közepe felé, a mikor előzőleg Bécsben lép fel, Budapestre jön hangversenyezni.

SPORT.

— **Udvari vadászatok.** Az idei tél rendkivüli időjárása lehetővé teszi, hogy a tavaszi parforce-vadászatok season-ja oly korán kezdődjék, mint már évek óta nem. Egy gödingi távirat szerint ugyanis a vadászterület runre igen alkalmas, minek következtében a cső udvari vadászat, melyen a *király* többedmagával meg fog jelenni már e hó 8-ikán, pénteken lesz, feltéve, hogy hirtelenében fagy nem áll be. Ugyia falka, mint a király lovainak kiszemelt része és a résztvevők istálói már a helyszinén vannak. A gödingi erdőben lévő vadas parkban a run-eket várja, már szép számu szarvasgim és suta. *Esterházy* Miklós gróf, a master, az utóbbi időben tartott is pár cubhunting-et, melyek kielégitő eredményre vezettek. Az első vadászatra a külön vonat pénteken reggel 9 óra 52 perczkor indul Bécsből az északi vasut indulóházából. Este a király kiséreivel visszatér Bécsbe. *A királyné* tudvalevőleg közelebbi déli vidékre utazik s igy természetesen a gödingi meeteken sem fog megjelenni épugy, a mint nem vett részt a megyeri lovasvadászatokban, mivel gyöngélkedése következtében orvosai egy időre megtiltották neki a lovaglást.

— **Huznak a szalonkák.** Mig februárban rendesen farkasok mutatkoztak a budai hegyekben, a napokban szalonkát láttak a zugligetben, a mi ebben az időben valóban ritkaság s csak a szokatlan enyhe időjárásban leli magyarázatát.

— **Az orsz. magyar vadászati védegylet** e hó 11-én délután 4 órakor a magyar lovaregylet üléstermében (hatvani-utcza nemzeti kaszinó II. emelet) *Nádasdy* Ferencz gróf elnöklete alatt igazgatósági ülést tart. Az ülés főbb tárgyai a következők: Pénztári és vagyonkimutatás előterjesztése az 1882. évről. Titkár egy külön előterjesztése. Az 1885. évi általános kiállitás országos erdészeti bizottság átiratának tárgyalása. Titkári jelentés a jutalmazások végett beérkezett kérvényekről és megállapitása a jutalmazási felhivás szövegének 1884. évre. Titkári jelentés a «Vadász müszótár» érdekében kibocsátott pályázat eredményéről. Eöry Farka Kálmán igazg. tag többrendbeli inditványa, — és esetleg egyéb inditványok.

FŐVÁROSI ÜGYEK.

— **A fővárosi egylet** választmánya ma az egylet közgyülésének napját február 28-ikára tüzte ki. A közgyülés után társas vacsora lesz. A választmány egyuttal a mult évi pénzfeleslegből 50 frtot a hirlapirók nyugdijintézetének, 50 frtot a honvédek özvegyei és árvái alapjának, 50 frtot a hajléktalanok menhelyének és 50-et a fővárosi szegényalapnak szavazott meg. Tárgyaltatott egy inditvány is a budapesti kath. püspökség tárgyában, de némi vita után, melyben Morlin Imre, Sztupa György és Hegedüs Ferencz az eszme ellen, Weisz B. F. és Kamermayer pedig mellette foglalt állást, a választmány kimondta, hogy ohajtandó volna ugyan, hogy Budapest egyházi székhely is legyen, de e tárgyban a kezdeményezésre illetékes forumnak magát nem érzi. Hubenay Józsefnek a szelvényadó ügyében beadott inditványát a jövő ülésen beszélik meg. A választmányi ülés utan *Kun* Gyula tanácsnok jött az elnöklő Kamermayer Károly polgarmesternek jelenteni, hogy a berlini mintára beszerzett és beállitott *mesterséges szürő* a pesti szivattyu-telepnél probaképen alkalmaztatott s a kisérlet ma foly. Hiszik, hogy a rossz szüreten viz, a mit egész Pesten már régóta iszunk, a mesterséges szürő által megjavul s a legközelebbi napokban már jobb vizre számithatunk. — Az értekezlet a holnapi városi közgyülés tárgyai közül tüzetesebben csupán a javitó-intézet ügyét beszélte meg. A javitó háznak tervezett intézet a különféle bizottsági retortákon akként ment át, hogy a közgyülés elé már mint községi szeretetház kerül. Különösen *Illyés* Lajos, majd *Királyi* Pál és *Kamermayer* vettek részt a vitában, azt hangsulyozván, hogy az intézetbe mindjárt eleinte *leányokat* is vegyenek föl. *Weisz* B. F. egyesiteni akarná a községi szeretetházat a már meglevő szeretetházzal s e czélból bizottság kiküldését ohajtaná, de ez nem talált visszhangra. Szarvassy és társai azon inditványára, hogy a redout-kioszk előtt egy idöjelző tornyocska állittassék fel Bécs vagy Grácz ily tornyai mintájára, a hol a különböző nagy városok időkülönbségei láthatók legyenek s a hő és légnyomás is leolvasható legyen, *a polgármester* megjegyzé, hogy e nagyon czélszerü intézményre az ő figyelme már rég kiterjedt, a tanácsnál az inditványt is megtette s most az targyalás alatt van a II-ik ügyosztályban. Végül *Sztupa* György kérdé, hogy mit tartalmaz *Feld* Zsigmond német szingazgató kérvénye a vele kötött szerződés 5-ik pontjának megváltoztatásáért. *Elnök* felelé, hogy jótékony előadásért a kikötött 50 frt helyett csak 25 frtot akar fizetni. *Sztupa* inditványára az értekezlet egyhangulag a kérelem teljesitése *ellen* nyilatkozott.

— **Cselédek öröme.** Sieber Károlynak hitták azt a jólelkü budai urat, a ki évtizedekkel ezelőtt 2000 frtos alapitványt tett cselédek kiházasitására. A budai tanács soha se irta ki a pályázatot reá; igy történt, hogy a kamatok ma már többre fölszaporodtak, mint maga a tőke. 2864 forint várja a kiosztást. A belügyminiszter elrendelte, hogy ezt a pénzt ne csatolják a tőkéhez, hanem oszszák ki a férjhez menő cselédek között. A tanács ennélfogva kiirta a pályázatot. *Huszonhét*, Budapesten szolgáló leány fog kapni egyenkint 105 frt kiházasitási dijat. Nem kell épen budai vagy pesti születésünek lennie, csak az kivántatik meg, hogy a pályázó leány valamely itteni háznál huzamosb ideig (néhány esztendeig) szolgált legyen. A ki elnyeri a dijat, köteles még a folyó évben férjhez menni s a pénzt csak azután kapja ki. Ha a vőlegény is, a menyasszony is katholikus, a budai Ferencz-kápolnában kell lenni az esküvőnek. A folyamodások a tanács iktatójában folyó évi márczius 31-ikéig adandók be.

— **A hadmentességi dijvallomások** benyujtása tárgyában a fővárosi tanács a következő hirdetményt bocsátotta ki: A hadmentességi dijról szóló 1880. évi XXVII. és 1883. é. IX. törvényczikkek intézkedései értelmében mindazon védkötelesek, kik az 1880.évtől az ujonczállitás évében afelhivott korosztályok valamelyikébe tartoznak, azonban a hadmentességi dij-törvény rendelkezései alá esnek, kötelesek mindaddig, mig hadmentességi dijfizetési kötelezettségük tart, minden év február havában azon községnél (városnál), hol állandóan tartózkodnak: a) polgári állásukat, b) lakásukat, c) azon sorozójárás, illetőleg azon község nevét, melyben a törvényben felsorolt okok valamelyikéből a hadi (hadtengerészeti) vagy honvédségi szolgálat alól mentesek, d) azon évet, melytől fogva a felmentés számitandó, bejelenteni és e) a reájuk a megelőző évben kivetett egyenes államadók összegét hitelesen kimutatni. Ezeken kivül tartoznak még a hadmentességi dijkötelesek bejelenteni: a) azon védkötelesek, kiknek hadmentességi dijat a családfő fizeti, a családfő nevét és megelőző évi adóját, b) azon védkötelesek, kiknek hadmentességi diját a munkaadó fizeti, a munkaadó nevét és lakását. Az elől hivatolt törvényczikkek s a nagyméltóságu m. kir. pénzügyminister ur 1883. évi november hó 1-én 64042. sz. a. kelt magas rendelete alapján fölhivatnak tehát az összes állandóan itt tartózkodó hadmentességi dijkötelesek, hogy a lakásuk szerint illetékes fővárosi adóker. adószámviteli hivataloknál az 1884. évi hadmentességi dijkivetés alapjául szolgáló emlitett bejelentésekhez szükséges ürlapat azonnal vegyék át és annak rovatait kellően kitöltve f. évi február hóban naponkint reggel 8 órától déli 12 óráig, névaláirásukkal ellátva, elismervény iránt a törvényben megszabott büntetés terhe alatt okvetlenül benyujtsák. Budapesten, 1884. évi február hó 1-én.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A budapesti ügyvédi kamara bünügyi szakbizottsága** ma délután 1 órakor *Funták* Sándor elnöklete alatt értekezletet tartott. Napirenden volt az esküdtszék behozatala mellett hozott bizottsági határozat mellé a közgyülés elé terjesztendő indokolás, melyet a bizottság megbizásából dr. *Fayer* László készitett. Ez indokolás a bizottság kebelében tavaly lefolyt nagyszabásu esküdtszéki vita főbb érveit s szempontjait feldolgozza és egyszersmind a kérdésnek önálló s a vonatkozó perjogi materiákat is felölelő tudományos feldolgozását képezi. Az egyes részletek fölött élénk vita fejlődött ki, melyen dr. Králik Lalos, dr. Tarnay János, dr. Sik Sándor, dr. Dell'Adami Rezső s mások vettek részt. Legnagyobb ellenzésre talált a kir. tábla deczentralizácziója ellen fölhozott érvelés. Az esküdtszéki vita folyamában dr. Sik Sándor, mint az esküdtszék mellett szóló érvet fejtette ki azt, hogy az esküdtszéki bünügyi eljárás nem teszi szükségessé a tábla deczentralizáczióját. A kamarák többsége a deczentralizáczió mellett szólalt fel, azonban a budapesti kamara választmánya legujabban szintén a deczentralizáczió ellen foglalt állást. A magyar jogászegyletben dr. Sik Sándor a polgári peres eljárás reformja körüli vitában még a polgári perrend reformjának is a kir. tábla deczentralizáczójától való függetlenségét vitatta. Az esküdtszéki enuncziáczió indokolásában, melyet Fayer László a bizottság elé terjesztett, a kir. tábla deczentralizácziója ellen történvén érvelés, dr. Králik Lajos indokolt felszólalására e tárgy fölött élénk eszmecsere fejlődött, melynek eredményeképp az mondatott ki, miszerint a bizottság az előterjesztett indokolást — a kir. tábla deczentralizácziójára vonatkozó fejezet kihagyásával — en bloc elfogadja.

— **A felvidéki magyar közmüvelődési egyesület** igazgató választmánya január 31-én tartotta Nyitrán a megyeház nagytermében első havi ülését. *Szalavszky* Gyula egyesületi alelnök fenkölt szellemü beszédben üdvözölte a tagokat, s azután felolvasták az elnökség havi jelentését, melyből kiemeljük, hogy az illető bizottság érintkezésbe lépett József főherczeg udvarmesteri hivatalával, hogy az uralkodó család e népszerü tagját a védnökség elfogadására rábirja. E bizottság legközelebb ő fensége elé járul, hogy az egyesület diszkötésü alapszabályai átnyujtása mellett tisztében eljárjon. A közgyülési határozat alapján átiratot küldött az egyesület a hazai összes törvényhatóságokhoz az egyesületbe való belépésüket és erkölcsi támogatásukat kérve. Az egyesület rendes tagjainak száma máig 2124; az alapitóké 35. Töttössy Gyula egyesületi tag inditványára, melyben a «Svornost» lapot az egyesület hivatalos közlönyévé fogadni és azt anyagi pártfogásban is részesiteni ajánlja, fel fogják hivni a «Svornost» szerkesztőségét, értesitse az igazg. választmányt, hajlandó volna-e lapjának mellékleteül a «Národni Hlasnik» népies modorában irt hasonló alaku, de hazafias szellemü lapot kiadni, és azt esetleg a «Vasárnapi Ujság»-ból átveendő képekkel ellátni, mely esetben az egyesület hajlandó a Svornostot évi segélyben részesiteni. Végre megalakitotta az ülés a következő szakosztályokat: 1. Irodalmi. Tagjai: dr. Csősz Imre, dr. Csippék Sándor, Dombay Hugo. 2. Kisdedóvási. Tagjai: dr. Szulyovszky Ignácz, dr. Bangha Sándor, Libertiny Gusztáv. 3. Felolvasási. Tagjai: Robonyi Géza, Boróczy László, dr. Nagy József. 4. Iskolaügyi és jutalmazási. Tagjai: Tóth Gáspár, Zachar Gyula, Fodor József.

— **A Budapest II. ker. országuti Fröbel nevelési egyesület** tegnapelőtt tartotta hatodik évi közgyülését Rupp Zsigmondné elnöklete alatt. Az elnöki és titkári jelentésekből kitünt, hogy az egyesület által fentartott gyermekkert szép fejlődésnek indult s hogy az intézet, különösen a főváros e tulnyomóan német ajkuaktól lakott részében a magyar beszéd és szellem terjesztésében fontos missziót teljesitett. A mult évi költségelőirányzat szerint mutatkozó 400 frtnyi deficzit a választmány buzgólkodása következtében nemcsak teljesen fedeztetett, hanem még 206 frtnyi felesleg is maradt. Az egyesület vagyona jelenleg 2407 frtot tesz. A pénztárvizsgáló bizottság jelentése szerint a pénztár a legnagyobb rendben találtatott, miért is Deutsch János pénztárnok részére a felmentvényt megadták és müködéseért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. A jövő évi költségelőirányzat 730 frt 6 kr bevétel és 1273 frt kiadás tételei elfogadtattak és a mutatkozó 542 forint 94 krajczárnyi hiánynak beszerzése a választmány gondjaira bizatott és egyuttal a közgyülés a választmánynak a mult évi sikeres müködéseért köszönetet szavazott. Végül a tisztválasztás ejtetett meg és pedig elnökül közfelkiáltással ujra Rupp Zsigmondné választatott meg; megválasztattak továbbá alelnöknek: Reischl Károlyné, pénztárosnak; Deutsch János, titkárnak: Trajtler Károly és választmányi tagoknak: Mechwart Endréné, Delmedico Péterné, Hangl Márkné, Szöke Jánosné, Veisenbacher Luiza, ifj. Delmedico Ágostonné, Zojczák Ágostonné, Csizik Károlyné, Vágner Jánosné, Derlik Józsefné, Strausz Ferenczné, L. Molnár Ágostonné, Schneilegger Antonia, Eberling Józsefné, Holczspach Nándorné, Avakumovics Emilné, dr. Darányi Ignácz, Mader Ferencz, Reischl Károly, Harnischfegger József, Jeny József, Verner Adolf, Kobrinek Frigyes, Virágh Gyula, Brunner Imre, Novák Ferencz, Jarmer Ignácz, Roller Adolf, P. Türr Benedek és Bauer József.

— **A népszerü felolvasásokat** rendező társulatnak e hó 6-án, szerdán d. u. 6 órakor lesz ez évadban utolsó estélye, melyen dr. Rácz Károly tart előadást «A világ vége» czimmel.

— **Felolvasás.** Győry Vilmos e hó 9-én, szombaton, este 8 órakor az V. kerületi polgári kör nagytermében (Tigris-szálló) Tegnér Esaiás hires svéd költő müveiről felolvasást tart. A felolvasás után vacsora s tánez lesz.

— **A százházi** betegsegélyző és temetkezési egyesület e hó 10-én tartja évi közgyülését, melyre az elnökség a tagokat meghivja.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Érdekes rágalmazási pörben** itélt f. hó 5-én a pestvidéki kir. járásbiróság albirája *Végh* József. Az eset az volt, hogy Heller Antal zsámbéki községi biró a tavali jegyzőválasztásnál az által hiusitotta meg Beke József pilis-csabai jegyzőnek jelölését, hogy őt a nyilvános gyülésen fenyitő vizsgálat alatt álló tolvajnak nyilvánitotta, a ki 14 év előtt a községi pénzekből 60 forintot ellopott volna. E nyilatkozat Beke Józsefet megbuktatta. A rágalmazás miatt inditott perben Heller Antal tagadásával szemben a tanuk igazolták a tényállást, s a birót elitélték. De a kir. tábla az iránt rendelt el további vizsgálatot, vajjon igaz-e az, hogy a vádlott csak közérdekből tette a sértő nyilatkozatot, (btk. 263. §. 5.) és hogy a 14 év előtt tett följelentésére hozott beszüntető határozat akkor csakugyan nem közöltetett-e vele. E vizsgálat befejezésével és Horváth Mihály véd és dr. Dell'Adami Rezső vádló képviselőinek meghallgatása után ismét elitéltetett 6 heti fogházra, 100 forint pénzbüntetésre 60 frt költség megtéritésére és az itéletnek saját költségén való hirlapi közzétételére. Az érdekes indokolásból kiemeljük a következőket: A btk. 263. §. 5. pontja nem alkalmazható, midőn a tény valósága nem bizonyittatott, sőt annak bizonyitása a 264. §. 3. pontja alapján (jogerejü felmentés vagy beszüntetés) nem is bizonyitható többé. A btk. nem igényli, hogy a rágalmazónak tudomása lett legyen a beszüntetésről. A közérdekü czél mentsége figyelembe nem vehető, ellenkező esetben minden választási gyülésen bárkit büntetlenül rágalmazni lehetne amaz ürügy alatt, hogy ez csak a közérdek előmozditása végett történik, noha nem bizonyitható, hogy ez által a közügynek tényleg szolgálat tétetett volna.

— **A luczai rituális gyilkosság** ügyében azt irják Krakkóból, hogy a törvényszéki orvosi bizottság tegnap utazott el Kalitovszki vizsgálóbiro kiséretében Luczára, a hol exhumálni fogják a meggyilkolt Minich Franciska holttestét.

— **Elitélt revolverzsurnaliszta.** A budapesti esküdtszék egy veszedelmes zugfirkász ügyét tárgyalta ma reggel kilencz órától éjjeli tizenegy óráig. Őt magát *Sinai* Zsigmondnak hivják, lapját meg «Vorwärts»-nek. Azért került az esküdtszék elé, mert ocsmány rágalmakkal illette *Zoller* Mihály nagy-marosi birtokost, kit a mai tárgyaláson kifogástalan tanuk vallottak tisztességes, becsületes embernek. A tárgyalás azért tartott olyan sokáig, mert hatvannégy tanut kellett kihallgatni. A magánvádló ügyvéde *Polónyi* Géza képviselő volt, kinek beszédére hét órakor került a sor. Az esküdtekhez harminczhárom kérdést intéztek s a vádlottat, ki sajtóvétség miatt tizennégyszer állott biróság előtt s bünpártolás miatt négy honapot töltött fogságban, nagy többséggel mondották ki vétkesnek. A biróság *hét havi fogházra*, 400 forintnyi pénzbirságra és 443 forint perköltség megtéritésére itélte. Az itélet kihirdetését nem hallotta a vádlott, mert időközben *megszökött a teremből*. Látta ugyanis, hogy el fogják itélni s mert a hallgatóság közt nem akadt senki, hogy kezességet vállaljon érette, kapta magát s kereket oldott. A törvényszék elrendelte elővezettetését.

— **A budavári gyilkosság** pöriratait az igazságügyministérium ma utnak inditotta Bécsbe a felség személye körüli ministériumhoz, illetőleg a kabinet-irodához. — Kozarek Ferencz állami hóhér tegnap a budapesti k. ügyészségtől utasitást kapott, hogy jelenleg állandóan a fővárosban tartózkodjék.

MULATSÁGOK.

— **Szalon.** Tegnapelőtt Krail Irma urnő szalonjaiban fényes társaság gyült össze. A főváros előkelő körei teljes számban jelentek meg a vendégszerető urnő fényesen berendezett termeiben. Ott láttuk a vendégszerető s kedves háziasszonyon kivül: Radvánszky Károlynét és Ilona leányát, Szepessy Gyulánét és leányát Krisztinát, Hamos László országgyülési képviselő nejét, Sárkány Józsefnét s leányát, Szemző Mátyásné, született Somssich grófnét, Visontai Kovács Lászlónét és Ilona leányát, Mérey Gyulánét, Biró Kálmánnét, Csernovics Roxanet és Laurát, Vecsey-Oláh Károlynét s leányát Krisztinát; notabilitások közül: Justh György országgyülési képviselőt, Sárkány József táblai tanácselnököt, Böck János kir. ügyészt, Kászonyi ezredest, Máriassy Rudolf cs. k. őrnagyot, Dessewffy Kálmán cs. k. kamarás és országos képviselőt, Kazy József cs. k. kamarást, Visonta Kovách László háznagyot, Reiss Szilárd k. táblai tanácselnököt, ifj. Banó Józsefet, br. Prónay Gábor országos képviselőt, br. Prónay Adorján honvédkapitányt, Kapy Miklós főhadnagyot, Szinyey Merse huszárhadnagyot, Bánó Zoltánt, ifj. Szentiványi Farkas szolgabirót, Szemere Emilt, Latinovics Gézát stb. A ritka izletes vacsorát Palkovics, a nemzeti kaszinó vendéglőse szállitotta. A társaság a legjobb kedélyhangulatban reggeli három órakor oszlott szét.

— **Dr. Szabó Alajos** rákospalotai nevelő és tanintézetének tanári kara e hó 2-án a parkvendéglő termében sikerült jelmez-estélyt rendezett. Az estélyt az országos tanitói árvaház javára rendezték, s a tiszta jövedelem felülmulta a 100 forintot. Jelen voltak: Szabó Aranka, Szabó Lujza, Kuliffay Izabella, Kalkbrenner Guszti, Paffen nővérek, Karner Irénke, Ritter Irén, Leingruber Mariska, Nádaskai Blanka, Ott nővérek, Molnár nővérek, Kmetty Lujza, Klavs nővérek, Király Mariska kisasszonyok; Belházy Sándorné, Kammermayer Káldor Bertalanné, Schnédárné, Zehetner Frigyesné, Altvater Ágostonné, Kántor Nándorné, Péter Gusztávné, Felnerné, Rohácsné, Eggerné, Paffenné; Kalkbrennerné, Medveczky Györgyné, Frisch Ágostonné, Bogisichné, Wotzasikné, Montresné. Fries Jánosné, stb. urnők.

— **Vaskereskedő ifjak tánczvigalma.** A zenekedvelők átalakitott termében tegnap éjjel a vaskereskedő ifjak mulattak. A közönség előkelősége és a toilettek diszes volta alapján azt lehet mondani, hogy kis elite bállal van dolgunk. Sok jó tánczosnő, mind meg annyi kedves és csinos hölgy jelent meg, és fáradhatlanul tánczoltak Balázs Kálmán jó zenéje mellett. Közülük sikerült feljegyeznünk a következőket: Szabó Karolin és Teréz, Vörös Mariska, Lebwohl Vilma, Hock Vilma és Eugenia, Nagy Erzsike, Nikászi Karola, Nagy Julcsa, Pomotsa Ilka, Farkas Etelka, Hoffenberg Irma, Pfaschau Karolin, Judith, Balog Paula, Kiss Emma, Horváth Aranka kisasszonyok; továbbá: Fodor Jánosné, Klivár Józsefné, Naglerné, Mészárosné, Hoffenbergerné, Geittner Józsefné, Schweitzer Frigyesné, Horváth Pálné, Koppein Jenőné stb. urnők. A valóban jól sikerült mulatságnak kedves emlékét biztositja a vaskereskedő ifjak jövőre tartandó tánczvigalmának más nagyobb és diszesebb helyiségben is a sikert. A mulatság reggelig tartott, a hölgyek tánczrendje gazdag aranyozásu csinos atlaszkönyvecske volt.

— **A budapesti belvárosi társaskör** február hó 7-én a fővárosi vigadó éttermeiben a kör könyvtáralapja javára zártkörü tánczestélyt rendez. A rendező bizottság következő tagokból áll: dr. Herich Károly, elnök, Bánhegyi Árpád, ifj. Barhó Ferencz, Barhó István, Dietzl Károly, Dunkl Norbert, Emmerling Vilmos K., Ernyey Gyula, Follert Ferencz, Földváry Imre, Frivaldszky Sándor, Giergl Ernő, Giergl Imre, Grimm Gábor, dr. Jármay László, Karner Béla, Károlyi György, Kollarits Jenő, Lovas László, Marton Alajos, Melczer Lajos, Mössmer Ernő, Neugebohren József, Neugebohren Lajos, Saxlehner Andor, Saxlehner Árpád, Sigmund Gusztáv, Szabó Géza, Törley József.

— **A «zenetanárok országos egylete»** február hó 20-án az Europa szállóban tánczvigalommal egybekötött hangversenyt rendez, melyen Hajós Zsigmond, Deutsch Willi, Adorján Berta, Igercsics Katalin és Layer-Popelka József urak fognak közremüködni. A rendezőség élén Hajós Zsigmond (elnök), Ságh József, Dunkl Norbert (alelnökök), Takats Zsigmond (pénztárnok), Kintner Károly (ellenőr) és Vörös Lajos (jegyző) állanak. A bizottság a hirlapirók nyugdijintézetének a tiszta jövedelemből 15%-ot ajánlott fel.

— **A népszinház személyzete** «segélyegylete» javára február 18-án a vigadó éttermeiben zártkörü jótékonyczélu táncmulatságot rendez.

— **A fővárosi vigadóban** február hó 10-én lesz a második nagy álarczos bál.

— **Az ujpesti olvasókör** február hó 16-án az ujpesti lóvonati indóház vendéglőjének termeiben zártkörü tánczestélyt rendez.

— **A pesti nemzeti dalkör** febr. 21-én a vigadó éttermeiben jelmez-estélyt rendez, mely a 20-éves jubileuma előtt álló dalkör hasonló estélyeinek sikere után, régi jó hirnevéhez méltóan, ez idén is sikerültnek igérkezik.

— **A budai kőfaragó-segédek által** február hó 16-án a vizivárosi «Fáczán» termében betegsegélyző- és temetkezési-egyletük pénztára javára, zártkörü tánczvigalmat rendeznek.

— **A Fischer J.-féle porczellán- és majolikagyár** személyzete, gyári személyzet beteg-segélyzőegylete pénztára javára február hó 23-án a Széchényi-téri vendéglő termeiben tánczestélyt rendez.

— **A zempléni** egyet. ifjuság egyesülete e hó 9-kén rendkivüli közgyülést tart rendes helyiségeben. Legközelebbi felolvasó estélyét az egyesület ugyane hó 13-ikán tartja a «Virágbokorhoz» czimzett vendéglő külön helyiségében.

— **A budapesti hivatalszolgák** «Szent-György» czimü betegsegélyző és temetkezési egylete e hó 21-kén a régi polgári lövölde helyiségében, saját pénztára javára, zártkörü tánczvigalmat rendez.

— **Az orsz. protestáns árvaház** javára február hó 14-én az Europa szálló termeiben, évek óta «protestans bál» nevezete alatt ismeretes zártkörü tánczvigalomra a meghivók szétküldetvén, mindazok, kik netalán tévedésből vagy hibás czimezés folytán meghivot nem kaptak volna, felkéretnek, hogy e tárgyban dr. Horváth Mihály urhoz, mint a bálbizottság alelnökéhez (molnár-utcza 16. sz. I. em.) délután 2—5 óra között fordulni méltóztassanak. Az érdeklődés e tánczvigalom iránt már eddig is oly élénk, hogy az kétségtelenül e évben is a legszebb bálok sorában fog helyet foglalni.

— **Nyéken** e hó 2-án az odavaló árvaház javára zártkörü tánczvigalmat rendeztek. Jelen voltak: Földváry Sarolta báróné, Kassayné, Veinerné, Kremnitzkyné, Kahlerné, Sebők Miklósné urhölgyek, Szénásy Emma, Vajmár nővérek, Klánik Etel és Mariska, Petro Ilka, Freund Emma, Grosz Roza és Zsebők Tera stb. kisasszonyok.

— **A csáki-gorbói** vörös kereszt- és olvasó-egylet saját pénztáraik javára Cs.-Gorbón, e hó 20-án a kastély udvarán levő sz.-birói iroda nagytermében tánczvigalmat rendeznek.

— **A keszthelyi** általános ipartársulat saját részére alapitandó könyvtár javára e hó 16-án az Amazon-szálló termeiben tánczvigalmat rendez.

— **A budai zeneakadémia** e hó 7-én csütörtökön a «Fáczán» nagytermében házi hangversenynyel összekötött zártkörü tánczvigalma fog tarta

— **A kőbányai kisdedóvó-egylet** e hó 9-én az első magyar sertéshizlaló és kölcsönelőlegező részvénytársaság termében, Kőbányán az egylet alaptőkéjének gyarapitására, zártkörü tánczestélyt rendez. A rendező bizottság: Natter Ferenczné, el ök. Dr. Bereczky Endre, elnök. Halter Károlyné, alelnök. Kolba Lajos, titkár. Urbanek Lajos, pénztárnok. Apaticzky Kálmánné, Burg Ferenczné, Berger Manóné, Fochler Ferenczné, Lázár Herkulesné, Lemberger Samuné, Kauser Jánosné, Kovács Józsefné, Hillebrandt Emilia, ifj. Horváth Jánosné, Olejak Károlyné, Öhler Jánosné, Rost Josefin, Toth Lászlóné, Benedikovics Károly, Gunszt József, Blankenberg Lipót, Lázár Herkules, Pehacsek József, Schönthell Mór, Szlávy László, Vass Endre.

— **A nagy-károlyi** czipész ifjuság február 9-én a «Polgári kaszino» helyiségében saját pénztára javára, zártkörü tánczmulatságot rendez.

— **A mezőturi izr.** ifjuság felerészben az izr. iskola, felerészben az izr. nőegylet javára e hó 13-án, a «Dobogó» vendéglő nagytermében, zártkörü tánczvigalmat rendez.

— **A keszthelyi önkéntes tüzoltó-egylet** e hó 2-án az «Amazon» vendégfogadó nagy termében igen sikerült tánczestélyt rendezett. Jelen voltak: Vollák Erzsike, Hajdu Örzse, Hertelendy Viki, Nyers Betti, Udvardy Ida, Bognár Teréz, Bisztrovics nővérek, Paller Tinka, Király nővérek, továbbá Braun Rudolfné, Rürsch Józsefné, Rill Agostonné, Horth Nándorné, Harasztovics Istvánné, Vibáp Ferenczné, Sirting Józsefné, Fatyol Ferenczné stb.

— **Erzsébetfalván** febr. 2-án, az olvasó-egylet fényesen sikerült tánczmulatságot rendezett. A mulatság, melyhez a tánczosok nagy részét a fővárosi fiatalság szolgáltatta, fesztelen jó kedvvel, reggeli hét óráig tartott. Jelen voltak: Szappanos Karolin, Fellegi Irma, Huber Sarolta, Mátyássy Mariska. Sturm Margit, Hitel Iza, Noveklopszky Hermin, Fabinyi és Rosenstrausz nővérek, Török Flórisné, Sturmné, Szappanos Lászlóné, Pálffy Albertné, Csengeiné stb.

— **A budapesti magyar czipész-ifjuság** dal-egylete e hó 10-én vasárnap az Ozinger-féle teremben, (József-körut Szabó-udvar) dalestélyt tart, egybekötve szavalatokkal, czitera-hangversenynyel és tánczvigalommal.

— **A budapesti (budai) torna-egylet** több tagja f. évi márczius 11-én az egyleti helyiségben (I. kerület Krisztina város) tánczmulatságot rendez.

— **A szepesi bál** márczius 8-án lesz a fővárosi vigadó kistermében. A rendező bizottság: elnök dr. Münnich Aurél, alelnök Zsedényi Gyula, jegyző dr. Hutyra Ferencz, pénztárnok Sztehlo Róbert, tagok: Bartholy Lajos, Binder Gusztáv, dr. Dirner Gusztáv, dr. Dirner Lajos, Fest Viktor, Feymann Gusztáv, Förster Rezső, Görgey Gusztáv, Kalmár Gyula, Kárpáty Rezső, Kováts Géza, ifj. Langh Gyula, Montsko István, Probstner Ágoston, Roth Gábor, Sax Ágoston, Schön Kornél, Scserbovszky Sz. A. Szépréthy Béla, Szent-Istványi Béla, Szilvásy Ödön, Szontagh Felix, Ujtelky Miksa, Ulbrich Sándor, Zalán Károly, Zsedényi Béla.

— **Nagyszentmiklóson** február 2-án az uj kaszinó fényes tánczmulatságot rendezett, melynek kiváló sikere a lady patronesse, Simonsich Gézáné bájos szeretetreméltóságának kiváló érdeme. Az izlésesen diszitett termet kilencz órakor megtelt már válogatott közönséggel, melyben városunk és vidékünk szépségei közül felemlitjük: Halik Emilia, Veltsov Gizella, Jurkovits Mariska, Apáthy Mariska, Szöllősy Lajos és Pistáné, Vidovichné, Mattiassich Gusztika, Buser Irma, Petrich nővérek, Bogdán Livia, Bartók Janka, Simonsich Ilonka, Wavra Kornélia, Szezémszky Gyuláné, Bajjer Gyuláné, dr. Lövengazné, Brajjer Anna stb.

— **Berzenczén** a magyar kir. államvasutak állomásának tisztikara pompásan sikerült tánczestélyt rendezett e hó 1-én az állomás csinosan diszitett termeiben. Kellemes meglepetést okozott a tánczrend, vasutiasan mondva «Menetrend», mely egy alagutból kirobogó gyorsvonat tüzszekrényének rejtekében hátulról megvilágitott lángvörös betüivel, mint a kazán méhében izzó parázs, vakitó fényt árasztott. A háziasszonyi tisztet Tempur Henrikné teljesitette. A négyeseket 30 pár tánczolta. Jelen voltak: Tempus Henrikné, Horváth Miklósné, Serly Lajosné, Reisz Józsefné, Balázs Emilné, Szuchy Lajosné, kisasszonyok: Tinka Lea, Müller Paula, Greneczy Emma, Végh Berta és Guszta, Reisz Ilka stb. stb.

A gyógyszerész-bál.

(T—y) Dr. Carneval a hires orvos, ki már évszázadok óta biztos sikerrel gyógyitja a társaság rossz kedvét, szomoruságát és komolyságát, ma ujabban közzétehet egy gyógyjelentést — mint azt a modern orvosok tenni szokták. Receptje az igaz, hogy nem uj, azaz oly öreg, mint ő maga, de a korral ő is változtat rajta, és tesz hozzá valamit vagy elhagy belőle. Igy az idén elhagyta általában a költséges — és bizony sokszor unalmas füzértánczfigurákat. De hozott helyette a mai bálon valami ujat.

Minden belépő hölgy — kárpótlásul a kotillonért — kapott egy diszes entréecsokort a legszebb virágokból. *Cserhalmay* Ferenczné a lady patronesse nagy cortège-zsel érkezett, toilettje elől rózsaszin selyem, melyből csak alul látszott néhány apró dudorsor, közbe-közbe ibolyacsokrocskákkal, a többit aranycsipkeszövet boritotta, mely hátul a derék alatt csokorra volt kötve, dereka és uszálya fehér csikos moire antique selyem beleszőtt szines virágcsokrokkal. A derékkivágás szegélyét ibolya-guirland képezé, szintugy fejdiszét, válláról a rendezőség szalagja lengett alá. Tánczrendje fehér pluchekötésben gyógyszerészi oklevél — ezuttal a rendezőség névsorát és a tánczrendet tartalmazva — a könyv előlapján a bálanya Cs. M., a hátlapon pedig Gy. B. szines email monogrammja diszeleg.

A bálanya virágcsokra, mely Kovács Matild jóhirü műterméből került ki, nagy csillagot mutatott, melynek sugarai fehér kétszeres primulákból állottak, tényló sötétzöld mohonia-levelektől köritve, a belső kört fehér és rózsaszinü kameliák képezik szegély gyanánt a csokor középső fehér alapjából kiemelkedő ibolyapárnához, melyen egy fehér kamelia pihent. A csokor egyik oldalán félkörben kardtüvecskék, lycopodium és gyöngyikék közt szép souvenir de malmaison rózsák terjesztik illatjukat. A csokortartó széles csipkével és rózsaszin atlaszszal volt diszitve. A csokor a jogász-bálé és technikus-bálé mellett a farsang eddigi legszebb példánya.

A diszes hölgyközönség tagjainként felsoroljuk: Burna Alajosné, Patho Gézáné, Dózsa Bertalanné, Baumann J.-né, Kovács Ad.-né, Schütz Edéné, dr. Dózsa Pálné, Singerné, Blaas K.-né, Wolf Károlyné, özv. Kurczné, Szabó Albertné, Fleischmann Józsefné, Streck S.-né, dr. Farkas Mihályné, Sieber M.-né, Schröderné, Bauer N.-né, Tavaszi Endréné, Beringerné, Karlovszky N.-né, Schvarcz Mária. Farkas Mártonné, Mauksné, Kovácsné, Burnáné, Pathóné, Mehrbrotné, Halász Dezsőné leányaival, Rosenthalné urnőket, továbbá Vendrey Clarisse, Schütz Anna, Kovács Mari, Fleischmann, Streck Jolán, Andrássy Ilda, Mohay Viktória, Kun Antonia és Mariska, Schwell Ágnes, Farkas nővérek, Szabó Gizella, Wolf Luiza, Sieber Anna, Schröder Ilka, Skriván Ilka és Eleonora, Kurz Anna, Varga Ilona, Pap Margit, Pilichi Gabriella, Nádassy Gizella, Beringer Margit, Bauer Paula, Tavaszi nővérek, Schvarcz N. kisasszonyokat.

A hölgyek tánczrendje hasonló a bálanyáéhoz, csak alakjuk kisebb, valamennyi Morzsányi csinos készitménye. Meg kell még emliteni, hogy a rendezőség jelvénye rózsaszinü és fehér vállszalag, melynek csokrán ibolyákból köritve a bálanya arczképe látható.

A jól sikerült bál Balázs Kálmán és egy katona zenekar hangjai mellett fáradhatlanul folyt s bizonyára jó reggelt kivántak a távozók egymásnak.

HÁZASSÁG.

— Dr. **Kábdebó Ferencz**, brassói ügyvéd vasárnap, e hó 3-án vezette oltárhoz Szamosujvárott Simay Rozália kisasszonyt, Simay Gergely kir. tanácsos és nyugalmazott törvényszéki elnök leányát.

— **Fülöp Mór** derecskei (biharmegyei) kereskedő eljegyezte Grosz Rozália kisasszonyt Miskolczról.

— **Esküvő**. Zemplénmegye Kolbás községében febr. 2-án vezette oltárhoz Antal Erzsike k. a.-t Szombathy kolbási ref. lelkész. A lakodalmon a megyei uri családok közül számosan vettek részt.

— **Dr. Lehoczky Imre** a lángi uradalom orvosa e napokban tartotta esküvőjét Soponyán Lindner Matild kisasszonynyal, az ifju Zichy grófnők nevelőnőjével. Zichy János gróf a násznagyi, Zichy Jánosné szül. Redern Mária grófné az örömanyai tisztet viselték. Nyoszolyóleányok voltak Zichy Viktoire és Zichy Ludovika grófnők, vőfélyek Hangay Oktáv és Perzsa Győző urak. Az esküvőt fényes lakoma követte a grófi kastélyban.

GYÁSZROVAT.

Fridrich Ignácz somogymegyei nyug. körjegyző 72 éves korában e hó 4-én elhunyt Ukkon, Zalamegyében, Sándor fia házában.

Hernádi József Szombathely egyházmegyei áldozópap, káplán, élete 27 ik évében Puszta-Kovácsin, hol anyja és testvéröcsse körében keresett gyógyutást, meghalt.

Vasdényey Antal földbirtokos Felső-Rajkon élete 63-ik esztendejében elhunyt. Holttestét tegnapelőtt Somogymegyébe, Szabásra szállitották eltemettetés végett. Özvegye született Péry Karolina asszony és lánya Klementina, férjezett Somogyi Gyuláné gyászolják halálát.

Dr. Lengyel Márton szatmári gyógyszerészt az a csapás érte, hogy szeretett neje e hó elsején alig kétheti szenvedés után, élete 25-ik évében meghalt.

A hivatalos lap febr. 5-ik számából.

Czimadományozás. Ő felsége *Pscherer* Miklós, miniszteri fogalmazónak, az államszolgálatból való kilépése alkalmával, a miniszteri titkári czimet adományozta.

Kinevezés. A magyar királyi igazságügyminiszter *Baló* Lajos, budapesti kir. törvényszéki aljegyzőt, ugyanazon kir. törvényszékhez jegyzővé; *Vörös* Gyula, pápai kir. járásbirósági irnokot, a pápai kir. járásbirósághoz segédtelekkönyvvezetővé, és *Török* Simon, cs. és kir. 5. gyalogezredbeli őrmestert, a beregszászi kir. törvényszékhez irnokká, *Petróczy* Lajos, végzett jogász, a belügyminiszteriumhoz fogalmazó-gyakornokká, a m. királyi pénzügyminiszter, ehrenthurni *Negován* Illés, ideiglenes kataszteri mérnököt, az állandó kataszteri felmérési személyzet létszámába segédmérnökké, *Blatny* Ernő, póterdőbecslőt, a kassai kataszteri kerületbe erdőbecslővé, *Hidvéghy* Károly, póterdőbecslőt, a nagyszebeni kataszteri erdőbecslővé, *Heikelmann* József, pótbiztost, a határvidéki ottocáni járásba becslőbiztossá, a pozsonyi m. királyi pénzügyigazgatóság *Lukavszky* József, IV. oszt. adótisztet, a szemeczi kir. adóhivatalhoz III. oszt. ellenőrré, a kolozsvári m. kir. pénzügyigazgatóság *Halászi* Imre, számgyakornok-jelöltet, számgyakornokká nevezte ki.

Czimer használat. A m. kir. miniszterelnök, *Reitter* József, parajdi gyufagyárosnak, Magyarország külön czimerének használhatását, az 1883.: XVIII. t.-cz. alapján megengedte.

TÁVIRATOK.

Bécs, febr. 5. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A községtanács mai ülésében tárgyalás alá vette *Vogler* községi tanácsos inditványát, mely szerint a községtanács terjeszszen kérvényt a képviselőház elé az iránt, hogy a kormánynak törvényesen megállapitott kivételes rendszabályok csak a szocziálistákra vonatkozzanak. Az inditvány fölött 61 szóval 21 ellenében napirendre tértek.

Bécs, febr. 5. A kivételes intézkedések előzetes tárgyalására kiküldött bizottság megalakult és elnökké *Giovanellit*, helyettes-elnökké *Sturm* képviselőt választotta.

Bécs, febr. 5. A *képviselőház* mai ülésében a kivételes intézkedésekről szóló törvényjavaslat első izben való olvasása megkezdődvén, *Taaffe* gr. kormányelnök emelt szót. A kormány — ugy mond — a törvényjavaslat benyujtása alkalmával kifejtette azon indokokat, melyek a kivételes intézkedések elrendelésére birták. Nem szükséges idéznie a legutóbbi időben történt bűntényeket, melyek a legnagyobb nyugtalanságot keltettek, mert hisz azok fenyitő törvényszéki eljárás tárgyát képezik. Csak annak kiemelését tartja szükségesnek, hogy azokat a fenyegetéseket, melyekkel az anarchista párt a reá nézve kellemetlen államtisztviselők megfélemlitését kisérelte meg, két rendőrségi tisztviselők meggyilkolása követte nyomon. A lakosság bizonyos rétegei közt már évek óta ezer meg ezer példányban terjesztenek bizonyos bel- és külföldi nyomtatványokat, melyek az állami és társadalmi rend felforgatására izgatnak. E nyomtatványokban minden jogi és társadalmi alap kigunyolásával, a legflagransabb módon hirdetik a legerőszakosabb lépéseket, különösen a közrend föntartására hivatott államközegek megsemmisitését. A rendőrség a legnagyobb önfeláldozással teljesiti hivatását, a rendelkezésére állott eszközök azonban nem bizonyultak elégségeseknek a bünös üzelmek keletkezésének és terjedésének meggátlására. A rendőrségnek a legtitkosabb jellegü szövetkezetekkel s az ezek által terjesztett tersorizmussal kell megküzdenie. A legutóbbi véres büntények, sajnos, drastikus módon bebizonyitották, hogy nem képzelt vagy tulzott veszélylyel kell szembe szállnunk, hanem hogy azon izgatások, melyek a lakosság bizonyos rétegében szakadatlanul folynak, már is megtermették legsajnálatosabb gyümölcseiket és ezekből láthatjuk egyszersmind, hogy mire kellene elkészülve lennünk, ha a végrehajtó hatalomnak rendkivüli fegyvereket nem adnánk kezébe. Az a körülmény, hogy csak egyes esetek fordultak elő, nem szolgálhat megnyugtatásunkra, mert a talaj nagyon alá van aknázva. Nem remélhető, hogy a rendes büntető igazságszolgáltatás a bajt elhárithassa. Az anarchista törekvések hatása oly nagy, hogy még flagrans esetekben is joggal tarthatunk az itéletek elfogultságától, mert a terrorizmus e tekintetben is érvényesül, elannyira, hogy a legfőbb itélőszék, melynek véleménye törvény értelmében meghallgatandó, a legcsekélyebb aggodalom és minden tartózkodás nélkül beleegyezett az esküdtszékek működésének ideiglenes felfüggesztésébe.

A kormány meg van győződve, hogy a népességnek csak kisebb része az, mely részint teljes tudatával a következményeknek átkos czéljai elérésére kifejtett működése által, részint mások által elvakitva, a hozott intézkedésekre okot szolgáltat s ennek tekintetbevételével, az általános védelem czéljából a kormány kényszeritve érezte magát, hogy a törvény által részre biztositott rendkivüli intézkedéséhez nyuljon. Tette pedig ezt azon mérsékléssel, melyet tekintettel az állami alaptörvény pontozatainak hatályon kivül helyezése folytán nyilvánuló hatásra, valamint a területre, czélszerünek ismert el. A kormány tehát meg fogja tenni az intézkedéseket egész komolysággal és a felelősség teljes tudatában, a mellett azonban nem fog a kitüzött czélon tulmenni. Végül még csak egyet akar kiemelni: Nagyon jól tudja a kormány azt, hogy más osztrák tartományokban, különösen a fontosabb kereskedelmi kerületekben is fordulnak elő az emlitett irányban törekvések és izgatások és egyes aggasztó jelenségek, melyek a hatóságok teljes éberségét igénybe veszik. Mindezek daczára a kormány a rendkivüli intézkedéseket csak a rendeletben megjelölt kerületekre terjeszti ki, mivel ott az uralkodó anarchikus mozgalmak veszélyessége, s az utóbbi időben előfordult büntények teszik szükségessé. Az ügy természete által is indokolt óvatosság mellett, a dolgok mostani stadiumában csak az elmondottak közlésére kellett szoritkoznom. (Tetszés a jobboldalon.)

Kopp az ügyet nagyon bonyolultnak tartja, mert a következmények beláthatlanok. Kifogásolandónak mondja, hogy a kormány a törvényjavaslatot mindjárt benyujtása alkalmával nem indokolta és nem tartja helyesnek, hogy a gyülésezési jog felfüggesztetett. Ép ugy helytelenti azt is, hogy a hogy a kormány felhatalmaztatott, hogy bármely könyvnyomdát azonnal bezárathasson. Végül azt inditványozza, hogy a törvényjavaslat a pártok kebeléből választandó bizottsághoz utasittassék, mely jelentését nyolcz nap alatt terjeszsze a ház elé.

Hohenwart kiemeli, hogy lehetetlen az ügybe mélyebben belebocsátkoznia, miután a kormánynak még nem állanak rendelkezésére azon adatok, melyeket a bizottsággal közölni fog. Szónok szintén a 24 tagu bizottság kiküldése mellett nyilatkozik, kéri azonban, hogy a jelentéstétel ne tüzessék ki határozott határidőre, miután az ügy sürgősségét minden oldalról elismerik.

Schönerer a javaslat ellen felhozott kifakadásai során támadást intéz a miniszterelnök ellen, a miért rendre utasittatott. Szónok két rendbeli inditványt terjeszt elő. Az első az elaggott munkások segélyezésére vonatkozik, mely czélra az 1885-iki költségvetési előirányzatba 10 millió forintot inditványoz felvétetni. A második inditvány szerint kivételes intézkedések következtében karosult munkások állami segélyben részesitendők. Az első inditványt nem támogatták kellőleg, mig az utóbbi a balpart részéről elégséges támogatásban részesült.

A szavazás alkalmával a 24 tagu bizottság kiküldésére vonatkozó inditvány valamennyi szavazattal 3 ellenében elfogadtatott, ellenben azon inditvány, mely a jelentéstételre 8 napi határidőt tüz ki, elvettetett.

Ezután az *elnök* az ülést 20 perczre felfüggeszti.

Az ülés ujbóli megnyitása után megválasztatott a kivételes intézkedések tárgyalására kiküldött bizottság. Az ujonnan megválasztott bizottság felszólittatott, hogy azonnal alakuljon meg.

Kopp interpellácziót intéz az igazságügyminiszterhez a «csehországi államjog» kifejezés tárgyában.

Ezzel az ülés véget ért. Közelebbi ülés pénteken.

Lemberg, febr. 5. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Politikai körökben valószinünek tartják, hogy a képviselőházat legközelebb feloszlatják.

London, febr. 5. A Reuter ügynökségnek jelentik Kairóból: A khedive az este Baker pasától táviratot kapott, melyben ez utóbbi tudatja, hogy Tokkarnál vereséget szenvedett. Vesztesége 2000 ember és hat ágyu. Az európai és a török katonák vitézül harczoltak. Baker basa seregének maradványaival Szuakimba tért vissza.

Páris, febr. 5. A «*National*» és más hirlapok azon véleményöknek adnak kifejezést, hogy az egyiptomi likvidácziónális törvények módositásába egyetlen egy hatalom sem fog beleegyezni, hacsak Angolország az egyiptomi államadósságokra nézve a felelősséget oly modon magára nem vállalja, mint azt Francziaország a tunészi államadósságra nézve tette.

Páris, febr. 5. A «Telegraphe» szerint a szuezi csatorna igazgató tanácsa *Granville* lord egy leveléről értesült, melyben ez utóbbi azt a nézetét nyilvánitja, hogy a hajó-tulajdonosok és Lesseps közt a szuezi csatornán való közlekedésre nézve létrejött programm a nehézségeket mind kielégitő módon oldja meg.

Páris, febr. 5. *Hoyos* gr. osztrák-magyar nagykövet ma *Ferry* miniszterelnökkel értekezett.

Páris, febr. 5. A franczia kormány az urgeli püspökhöz, Andorra társuralkodójához jegyzéket intézett az andorrai legutóbbi választásoknál előfordult zavargások alkalmából hozott törvénytelen itéletek tárgyában.

London, febr. 5. Az angol *trónbeszéd* kiemeli, hogy az összes hatalmakhoz való viszonyok barátságosak. A Francziaországgal *Madagaskárra* vonatkozólag folyt tárgyalások befejeztettek és azok a két állam között fennálló szivélyes egyetértés megerősitését eredményezték. A tárgyalások *Mexikóval* a diplomácziai viszonyok ujbóli felvétele tárgyában folyamatban vannak. Az *egyiptomi* csapatok veresége következtében a megszálló csapatoknak kiadott kivonulási parancsok visszavonattak, mindamellett *a megszállás kijelentett czélja semmi változást nem szenved.* A királynő, tekintettel az egyiptomi segélyforrásokra és az ország társadalmi helyzetére *tanácsokat ajánlott* az egyiptomi kormánynak. *Gordon* tábornok oly czélból küldetett ki, hogy *jelentést tegyen ama legjobb módok felől, a melyek szerint Szudán belsejének kiüritése eszközölhető* és ez intézkedések foganatba vételéhez *cselekvési szabadsággal* ruháztatott fel. Remélhető, hogy Transvaalországgal a tárgyalások kedvező befejezésre fognak jutni. A helyzet Zulukországában még mindig komoly.

London, febr. 5. A kereskedelmi szerződésekre vonatkozólag megjegyzi a trónbeszéd, hogy az illető tárgyalások Törökországgal folyamatba vannak, a Spanyolországgal kötött szerződés még jóváhagyás végett a cortes elé terjesztendő és Portugáliával a Congo folyamra és a határos területre vonatkozó egyezség már létrejött.

Berlin, febr. 5. A *Nordd. Allg. Zeitung* erősen kikel az ausztriai németek eddigi magatartása ellen, Sturmnak a Wurmbrand-féle nyelvügyi inditvány tárgyalásánál kifejezett ama feltevése alkalmából, hogy Bismarck az ausztriai németeket nem a szlávok elleni maguktartása, hanem az előbbi szabadelvü kormány ellen elfoglalt állásuk miatt rótta meg. Nevezett lap erre vonatkozólag a következőket irja: Ép az ausztriai németek kiválóan hivatottak arra, hogy a monarchikus elvet ápolják. Ezek kötelessége, hogy a többi nemzetiségek előtt példát szolgáltassanak s az uralkodóháznak a kormányzást megkönnyitsék, a melyhez ennek épen a németekre, mint összekapcsoló eszközre van szüksége. Az ausztriai németek magas fokát tanusitották a politikai eszélytelenség s éretlenségnek, mert a helyett, hogy az erős monarchiát ápolták volna, a parlamenti többség uralmára törekedtek. Csupán a monarchia biztos keze volt képes leküzdeni a nehézségeket, a melyek az osztrák koronatartományok különféleségéből erednek. Csakis annak sikerülhetett, hogy négy évszázadon át azok szétágazó elemeit összetarthatta.

Bazel, febr. 5. A bazeli nagytanács elhatározta, hogy a katholikus világi lelkészek és a szerzetek tagjai a katholikus iskolák vezetésétől eltiltassanak. E határozat népszavazás alá fog bocsáttatni.

Pétervár, febr. 5. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. Az idei költségvetésben hadihajók épitésére nyolcz millió rubelt vettek föl. Beszélik, hogy az orosz tengerészetet husz év alatt ujra szervezni és kiegésziteni akarják. Az egész reorganizáczió 168 millió rubelbe kerülne.

Konstantinápoly, febr. 5. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. Az üresedésben levő külügyminiszteri államtitkári állomást *Rizza* bejjel, volt czettinyei követtel akarják betölteni.

Konstantinápoly, febr. 5. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. A török szolgálatban álló tisztek a szeraszkierhez kérvényt nyujtottak be, melyben a hadosztályparancsnokok nagy számára utalnak. Arra kérik a hadügyminisztert, hogy ne nevezzen ki több dandárparancsnokot.

Bukarest, febr. 5. A képviselőház mai ülésében megkezdetett az általános vita az 1884—85. évi költségvetés fölött, mely 128.237,433 frt kiadási és körülbelül ugyanannyi beveteli előirányzatot tüntet elő. A kamara 69 szavazattal 8 ellenében elhatározta, hogy a költségvetési előirányzatot megfontolás tárgyává teszi.

Szófia, febr. 5. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. A bolgár kormány rendelete következtében kiutasitott egyének az országot már elhagyták, mivel a negyvennyolcz órai határidő már elmult. Ugy látszik, hogy a rendeletet leginkább a *La Bulgarie* ellen bocsátották ki; pedig épen ez a lap még továbbra is megjelen. A kiutasitott szerkesztő helyét, Konstantinovics, Sándor fejedelemnek volt magántitkára foglalta el.

Szófia, febr. 5. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. Egy fejedelmi rendelet a feloszlatott dragonyos ezred helyébe egy második lovasezred alakitását rendeli el.

Belgrád, febr. 5. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. Az utolsó fölkelésben való részvétel miatt harmincz néptanitót bocsátottak el.

Belgrád, febr. 5. (Az «Egyetértés» távirata.) Pol. Corr. Az a jelentés, hogy az 1881—83. időszak alatt a deficzit tizenkét millióra rugott, helytelen. A tényleges deficzit mintegy hét milliót tesz, mely összegből három millió Risztics minisztérium kormányzatának idejére esik.

KÖZGAZDASÁG.

London, febr. 5. Az itteni kereskedelmi kamara gyülésén Chapiu képviselő, a gyülés elnöke, azon szándékát nyilvánitá, hogy a ragályozott szarvasmarhák behozatalának kérdését a parliamentben szóba fogja hozni és a királynőhöz intézendő föliráthoz erre vonatkozólag megfelelő inditványt fog tenni.

Páris, febr. 5. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) ***Boulevard-forgalom.*** 10 óra 15 percz. 3 százalékos franczia járadék —.—, 4½ százalékos franczia járadék 106.61, olasz járadék 92.30, ottomán bank 661.25. Csendes.

Az osztrák-magyar bank VI-ik évi ülése.

Bécs, febr. 5. *Moser* Alajos bankkormányzó a közgyülést esti fél hét órakor megnyitván, konstatálja, hogy 104 részvényes van jelen s a közgyülés ennélfogva határozatképes. A közgyülésen jelen volt, mint magyar kormánybiztos, *Köffinger* államtitkár.

Moser bankkormányzó erre felolvassa a főtanács jelentését, melyből kiemeljük ezeket: «Ő felsége az osztrák-magyar bank közgyülése által 1883. évi február hó 3-án ismét megválasztott osztrák állami illetőségü: aichholzi *Miller* Vincze lovag és *Bachmayr* Lipót, továbbá a magyar illetőségü b. *Wodianer* Mór főtanácsosnak a megerősitést hivataloskodásuk alapszabályszerü tartamára megadta. Erre megemlékezik a jelentés *Fest* Imre alkormányzó haláláról. Felette tiszteletre méltó nemes jellem, a gazdasági élet kiváló ismerete és finom érzékü tapintat által egyaránt kitünve, Fest Imre ugy a főtanács testületében, mint a budapesti igazgatóság elnökségében kifejtett tevékenysége által a bankintézet körül maradandó érdemeket szerzett és különleges állásának feladatait az intézet javára való gondoskodással és a közérdekek szem előtt tartásával a legsikeresebb módon összeegyeztetni tudta. Mi az elhunytnak, a ki mindenkor jeles barátunknak és hü tanácsadónknak bizonyult, a legmelegebb köszönettel tartozunk és róla mindenkor a legtiszteletteljesebben fogunk megemlékezni. Az alapszabályok intézkedéseit követve a magyar alkormányzói állás ujbóli betöltése végett mult évi április hó végén megtette az igazgatóság a hármas javaslatot, mely alapján az uralkodó dr. *Kautz* Gyulát, a budapesti egyetem tanárát, a Lipót-rend vitézét az osztrák-magyar bank alkormányzójává és egyszersmind a *budapesti igazgatóság* elnökévé kinevezte. Az osztrák-magyar bank bécsi és budapesti két igazgatóságának fennállása óta 1883. év kezdetén először történt, hogy e két testületnek a főtanács által kinevezett tagjai közül többen alapszabályszerü három évi működési hivataloskodásukat befejezték. A kilépés sorrendje érte a *bécsi* igazgatóságnál: *Cohn* Arminio, *Salcher* Rudolf és *Waagner* Rudolf Fülöp igazgató urakat; a *budapesti* igazgatóságnál: hatvani *Deutsch* Bernát, *Gillming* Ferencz, *Gold* Zsigmond, omorovicza *Heinrich* Ferencz és *Strobentz* Alajos igazgató urakat. A főtanács márczius hó 8-án tartott ülésében a nevezett urakat eddigi minőségükben négy évi működési időtartamra ismét megválasztotta.

A jelzálog-hitelosztály alapszabályainak 7. §-a határozmányának megfelelően szükségessé vált a jelzálog-hitelosztály bizalmi férfiainak testületét egy magyar állami illetőségü taggal szaporitani. Hidvégi gr. *Nemes* Vincze késznek nyilatkozott, az osztrák-magyar bank jelzálog-hitelosztályánál a bizalmi férfiui tisztséget elfogadni. Az ipari és kereskedelmi tevékenységnek a monarchia forgalmi területén több év óta észlelhető örvendetes emelkedése általánosságban 1883. évben is tartott. Ámbár az aratás az 1882. évhez képest lényeges csökkenést mutatott és legfontosabb földmivelési iparágaink kiviteli viszonyai kevésbé kedvező fejlődésnek indultak, mégis az ipar és termelés sok ága részére a belföldi forgalomban kielégitő kelendőség kinálkozott, és a külkereskedelem is, a gabona kivitelnél érezhető torlódások daczára, nem igen lényegesen maradhatott hátra az előző év eredményei mögött. Az üzleti forgalomban nyilvánuló élénk mozgalommal összefüggésben a bank irányában támasztott hiteligények is meglehetősen terjedelmesek valának, de sohasem oly tartósak és sürgősek, mint azok, melyek minket az előző év őszének végén a leszámitolási kamatlábnak 4 százalékról 5 százalékra való felemelésére inditottak volt. Már február 3-án lehetséges volt, miután a váltótárcza január hóban $32^2/_{10}$ millió forinttal csökkent és a kölcsönök egyidejüleg 9 millió forinttal apadtak, a leszámitolási kamatlábat $4^1/_2$ és február 23-án a két üzletágban tapasztalt további apadás folytán 4 százalékra és hasonlóképen a kölcsönkamatlábat 6 százalékról $5^1/_2$ illetőleg 5 százalékra mérsékelni. Az év folyamában az irányunkban emelt igények folyton váltakozó képet mutattak. A midőn előbb, mint rendesen, már junius végén erősebb pénzszükséglet volt érezhető, külföldi helyekre szóló váltókban álló birtokunkat értékesiteni kezdtük és a birtokunkban volt záloglevelek eladását folytattuk; ez által, valamint a tartalékalapnak nagyrészt a folyó üzletre forditott eszközei által jegytartalékunk annyira gyarapodott, hogy a kereskedelmi világ október végén és deczember végén időközönként tömegesen fellépett igényeinek nehézség nélkül eleget tehettünk. Az év folyamában tett több rendbeli észlelet magunktartását e tekintetben lényegesen megkönnyité. Az egész második fél év alatt ugyanis tárczánk emelkedő irányzata tizennégy napnál tovább sohasem tartott, minthogy ez idő lefolyása után a tárcza állásának apadása mindenkor magától beállott. Ama benyujtások nagyobb része, melyek október és deczember végén befektetéseinknek pillanatnyi emelkedését és pénzeszközeinknek más körülmények között ugyan figyelemre méltó csökkenését idézték elő, nevezetes összegekre szóló legrövidebb lejáratu papirokat hoztak nekünk, ugy, hogy épen azon döntő határidőkben már a legközelebbi napokra nevezetes összegek befolytát és ehhez képest tartalékaink legközelebbi növekvését minden bizonynyal biztositottnak tudták. E különös körülmények oly helyzetbe hoztak minket, hogy a lefolyt évben eszközeinket időnkint kiterjedtebben felhasználhattuk, a nélkül, hogy a kamatláb felemelésének védő rendszabályához nyulni kénytelenek lettünk volna.

Üzleteink legnagyobb kiterjedésüket elérték 1883. decz. végén $169^3/_{10}$ millió forintnyi tárcza állással, 30 millió forintnyi kölcsön állással és kereken 19 millió forintnyi még rendelkezésre maradt egy tartalékkal. Az 1882. évvel összehasonlitva, melyben a legmagasabb tárczaállás október végén $169^8/_{10}$ millió forinttal, a kölcsönök legmagasabb állása $36^8/_{10}$ millió forinttal jegyeztetett, befektetéseink mindkét üzletágban tehát 1883. évben az előző évhez képest 7 millió forinttal maradtak hátra; ezek $37^9/_{10}$ millió forinttal csekélyebbnek jelentkeznek, mint a lefolyt évhez üzleti terjedelemre nézve összehasonlitólag legközelebb álló 1874. év megfelelő legmagasabb összegei.

Évi átlagban a leszámitolási üzlet 1883. évre $5^1/_2$ millió forinttal magasabb állást mutat fel, mint az előző évben. Az 1880—1882. években is az átlagos tárczaállás az illető előző évhez képest $16^1/_2$, 10 és 15 millió forinttal emelkedett volt. E helyen is ki kell emelnünk, hogy a bank hitel igénybe vételének több év óta tartó fokozódásához az 1879. óta felállitott uj fiókintézetek üzleti tevékenysége is nevezetesen hozzájárult, a melyek üzleti forgalma a két főüzletágban 1883. év végével $15^7/_{10}$ millió forintra rugott. A jelzálogokra adott kölcsönök 1883. évben $3^2/_{10}$ millió forinttal csökkentek, mely csökkenés a birodalmi tanácsban képviselt országokban $2^2/_{10}$ millió, a magyar korona országaiban 1 millió forinttal bekövetkezett. Az előbbi időkből fennálló kölcsönök a lefolyt évben csak $2^8/_{10}$ millió forint erejéig kerültek konvertálásra, miután a császári kormány által kilátásba vett járadék adó a bank záloglevelek árfolyamára is hosszabb időn át kedvezőtlenül folyt be. Az 1883. év jövedelmei a leszámitolási üzletben az előző évhez képest 357.000 frtnyi szaporodást, a kölcsön üzletben 32000 forintnyi szaporodást mutatnak. A jelzálog-hitelüzlet pedig ama körülményben is leli magyarázatát, hogy az előző évnek hátralékos kölcsön kamatok fejében nagyobb összegü bevételek szolgáltak volt javára. A külföldi helyekre szóló váltók jövedelme nemcsak csekélyebb befektetés folytán, hanem a külföldi alacsonyabb leszámitolási tételek következtében is az előző évhez képest 144,000 frttal maradt hátra.

Egyéb üzleteink és befektetéseink is majdnem általánosan csekélyebb jövedelmet nyujtottak, a letét-üzlet kivételével, mely figyelemreméltó fejlődésnek indulva, 1883. végével «őrzési» és «kezelési» két ágban máris 16,600 letétet, 183 millió forint névértékben foglalt magában és az előző évhez képest 13,000 frttal magasabb jövedelmet hozott. 1884. január 2-ával a «kezelési letétek» üzletága a budapesti főintézetnél is életbe lépett.

A bankjegyforgalom 1883. év végével nagyobbrészt ezüst bevételezése által okozott $11^8/_{10}$ millió forintnyi emelkedést mutat az előző évhez képest évi átlagban $12^5/_{10}$ millió frtnyi gyarapodást. Ezüst birtokunk a lefolyt évben $7^1/_{10}$ millió frttal szaporodott, miáltal az 1878. aug. 31-ike óta a csupán csak ezüst bevételek által okozott bankjegykibocsátás összege $44^8/_{10}$ millióról $51^8/_{10}$ millió forintra emelkedett. Aranyból és külföldi piaczokon aranyban fizetendő váltókból álló birtokunk 1883. év végével egyenlő magasságban tartja magát az 1882. év végével ily értékekben kimutatott birtokainkkal. A kiegyenlitési egyesület (Saldirungs-Verein) 1883. évben is folytatta működését. Kedves kötelességet teljesitünk, midőn a főintézeteknél, fiókintézeteknél és mellékhelyeknél működő biráló uraknak, valamint a jelzáloghitel osztály mellett működő bizalmi férfiaknak szives faradozásukért hálás köszönetet mondunk. Az 1883. év összes jövedelmei 98,000 forinttal csekélyebb eredményt nyujtottak, mint a megelőző évben. A kiadások közül a bankjegygyártás 174,000 frttal kevesebbet igényelt, ellenben a regie költségek 73,000 frttal, az adó és egyéb illetékek 16,000 frttal emelkedtek. Nyereség és veszteség-számlának végeredménye szerint a két államkormányt az 1883. év tiszta jövedelméből 146,866 frt 8 krral mutatkozó osztályrészt illeti, mely a fennálló egyezmények értelmében a birodalmi tanácsban képesitett királyságok és országok államkormányának kölcsönadóssága leirására fordittatott. A részvényesek között kiosztásra kerülő tiszta jövedelem 43 forintnyi évi osztalékot eredményez, melyből az 1883. évi II. félévre 25 frtnyi maradék részlet esik.»

Ezután *Wünsche* József számvizsgáló felolvassa a *számvizsgálók jelentését.*

A *fölmentvény* ezután egyhanguiag megadatik.

Moser bankkormányzó: Mielőtt a napirendet folytatnók, bátorkodom a tisztelt közgyülés figyelmét a következő tárgyra felhivni. Ama törvények és egyezmények, a melyeken az osztrák-magyar bank jelenlegi *szabadalma* alapszik, 1878. junius 30-ával léptek életbe és máris 1887. deczember 31-dikével jár le e szabadalom időtartama. A bankalapszabályok 105. czikke értelmében a szabadalom lejárta előtt *három* évvel a közgyülésnek a fölött kell tanácskozni és határozni, vajjon kérje-e és esetleg mily módositásokkal a szabadalom megujitását. Az esetben, ha az osztrák-magyar bank a szabadalom további meghosszabbitását kérni szándékozik, tartozik ebbeli kérelmét a két állam kormányai és a szab. osztr. nemzeti bank között 1878. jun. 29-én megkötött egyezmény IV. czikke értelmében legalább *két* évvel a szabadalom lejárta előtt a két állam kormányaihoz benyujtani. E törvényes határidő-határozmányok következtében tehát a közgyülés a szabadalom megujitására vonatkozó esetleges kérelem iránti határozathozatalának legkésőbben 1885-dik év végéig kell megtörténnie. Ez év folyamában tehát a főtanácsra az a kötelesség fog hárulni, hogy ezt a fontos ügyet érett megfontolás alá vonja és ide vonatkozó inditványait határozathozatal végett a közgyülésnek a folyó év utolsó hónapjaiban egybehivandó rendkivüli ülése elé terjeszsze. A közgyülés e rendkivüli ülésén az alapszabályok 14. czikke értelmében csak azok a részvényesek vehetnek részt, a kik a mai rendes évi ülésben is részt venni jogositva voltak és kik, a mennyiben részvényeik nincsenek lekötve, a részvények folytonos birtoklását azoknak ujabbi letétele által nyolcz nappal a rendkivüli ülés előtt igazolják. Midőn a tisztelt urakat ez előleges közlés tudomásul vételére felkérném, hozzá teszem még, hogy a közgyülés tagjainak szabadságában áll, ama részvényeket, melyek a mai közgyülésben való részvétel végett letétettek, a letétel illető helyein még tovább is megőrzésben hagyni, miáltal a rendkivüli közgyülésben való részvétel czéljából ujabbi letételtől magukat megkimélhetik.

A napirend harmadik pontját három főtanácsos választása képezi, még pedig: a) két főtanácsos választása közvetlenül a közgyülés tagjai sorából, mainfeldeni *Engel* Ferencz A. lovag és *Tenenbaum* Lajos főtanácsos működési idejének letelte folytán;

b) egy főtanácsos választása, a ki egyuttal a budapesti igazgatóságnak tagja, *Kerstinger* István főtanácsos működési idejének letelte folytán.

A legutóbb emlitett választásra nézve a budapesti igazgatóság részéről alapszabályszerüleg tett hármas javaslat következőleg szól: I. helyen *Kerstinger* István, II. helyen: *Gillming* Ferencz, III. helyen: omorovicza *Heinrich* Ferencz. Minden szavazójegy, mely másra mint e három név egyikére szólana, e választásnál érvénytelen.

A választások megkezdése előtt az alapszabályok 24. czikke szerint a szavazatszedők választandók meg. Kérem tehát a t. közgyülést, hogy néhány nevet hozna javaslatba.

Ezután szavazatszedőkké választattak: *Bauer, Hardt* és *Rosmanit* részvényesek.

Moser bankkormányzó: «A mi végre öt számvizsgáló és öt pótszámvizsgáló választását illeti, a választási cselekvény egyszerüsitése végett ezuttal is javasoljuk, hogy ezen tiz személy választása *egyszeri* választással eszközöltessék és előre mondassék ki, hogy a legtöbb szavazattal megválasztott öt tag 1884. évre számvizsgálóvá és a közgyülés azon öt tagja, mely utánuk a legtöbb szavazatot nyerendi, pótszámvizsgálóvá lesz megválasztva.»

Az ezután megejtett választásnál közvetlenül a közgyülés tagjai közül ujból megválasztattak főtanácsosokká mainfeldeni lovag *Engel* A. és *Tenenbaum* Lajos.

Főtanácsossá, a kinek egyszersmind a budapesti igazgatósághoz kell tartoznia, *Kerstinger* István választatott meg.

Számvizsgálókká ujból megválasztattak: *Wagenmann* Gusztáv, *Wünsche* József, *Hardt* Albert, *Pollák* Móricz borkenau lovag és *Figdor* Gusztáv.

Pótszámvizsgálókká választattak: *Hutterstrasser, Kitt, Igler, Bauer* és *Goldschmidt.*

A közgyülés ezután 8 órakor befejeztetett.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

* **Félmilliós per.** A Bontoux-féle bankalapitások utójátékaként tárgyalt ma a kir. itélőtábla váltótanácsa *Karap* Ferencz elnöklete alatt egy félmilliós kártéritési pert, melyet *Kutlánya* János vállalkozó inditott a felszámolás alatt levő magyar vasuti bank ellen. Az ügynek, mely ma másodszor fordult elő a kir. táblán, előadója *Zubriczky* József biró volt. A Hortobágy-Berettyó belvizlevezető társulat csatornaépitésre hirdetett verseny-tárgyalást, mely 1881. febr. 9-én Nagyváradon meg is tartatott. Az ajánlatok között, mint a társulatra legkedvezőbb, a magyar vasuti bank ajánlata terjesztetett fel a közlek. miniszterhez jóváhagyás végett. Kutlánya alvállalkozó még az ajánlat benyujtása előtt szerződésre lépett a magyar vasuti bankkal a munkálat keresztülvitele iránt, mérnököket szerződtetett, vállalkozó társainak kártéritést fizetett, szóval 82,950 frt tényleges kiadása volt az ő számitása szerint. Időközben azonban a magyar vasuti bank felszámolás alá került s ugyanazon pénzerők megalapitották a *magyar országos bankot*, mely daczára annak, hogy a versenytárgyaláson részt sem vett, megkapta a Hortobágy-Berettyó belvizszabályozó társulat csatornaépitését is a magyar vasuti bank ajánlata alapján. De ennél az engedményezésnél Kutlányának szerződésileg biztositott jogai nem óvattak meg, ő a munkától elesett s 429 ezer forint elvesztett haszonnak és tényleges kiadásainak megtéritéseért kártéritési pört inditott a magyar vasuti bank ellen. A per egyike a legbonyolultabbaknak, mely biróságaink előtt megfordult és rendkivül kiterjedt bizonyitékaival az egész bizonyitási eljárást felöleli. A budapesti vtvszék Kutlányát keresetével feltétlenül elutasitotta. A kir. tábla azonban akkor elrendelte a bizonyitási eljárást s tanukként kihallgattattak *Beöthy* Andor kormánybiztos, *Papp* Elek társulati elnök, *Keller* ügyvéd és *Örley* kormánybiztosi titkár. Az első biróság ismét elutasitotta Kutlányát keresetével s a perköltségeket kölcsönösen megszüntette. Ez ellen az itélet ellen mindkét fél felebbezett. A kir. tábla azután ma az első biróság itéletét megváltoztatta, a magyar vasuti bank ellen a kártéritési kötelezettséget megállapitotta s utasitotta az első biróságot, hogy a kártéritési összeg iránt hozzon határozatot.

* **A tiszavölgyi társulat** központi bizottsága f. é. február 4-én d. u. 4 órakor gróf **Károlyi** Sándor alelnök elnöklete alatt ülést tartott. Tárgyalás alá vétetett a szervezési törvényjavaslat 1. §-a, illetőleg ennek harmadik bekezdése a mederszabályozás kérdését illetőleg.

Gróf **Dessewffy** Aurél a következő szövegezést ajánlja: «A mederszabályozást és fenntartást a folyók azon szakaszain, a melyek hajózhatók, vagy a melyek szabályozása az állam által már megkezdetett, az állam saját költségén hajtja végre. A partvédelem költségeihez az állam annyiban járul, a mennyiben a partszakadás az állam által létesitett szabályozási müveletek folytán jött létre.»

Hosszabb vita után, melyben gróf **Szapáry** István, **Rapaics** Radó és **Fejér** Miklós osztálytanácsosok, **Keszlerffy** János, **Darányi** Ignácz, **Dániel** Ernő, **Szögyény** Emil és gróf **Károlyi** Sándor alelnök vettek részt, a gróf Dessewffy Aurél által javaslatba hozott szövegezés változatlanul elfogadtatott.

Ezután tárgyalás alá vétettek a szervezési törvényjavaslat többi §-ai. Nagyobb érdeklődést csupán a 15. §. keltett (osztályozás kérdése). E §-ban az u. n. fensiki területek védelme érdekében gr. **Károlyi** Sándor alelnök inditványára a következő rendelkezés határoztatott felvétetni: «Oly társulatoknál, a hol különböző vizszinek vannak, a társulati közgyülés javaslatot tesz a közm.- és közl. miniszteriumnak a különböző vizszinek hozzájárulási kulcsának megállapitása iránt s a közlekedési miniszter a tiszavölgyi társulat központi bizottságának meghallgatása után a kulcsot végleg megállapitja.»

Végül a maximális megterheltetés lett volna tárgyalandó, kapcsolatban a 3. és 22. §§-okkal. **Keszlerffy** János ez alkalomból a következő javaslatot terjeszti elő: «A maximalis megterheltetés kérdésének megoldására a tiszavölgyi közp. bizottságnál két inditvány tétetett, melynek egyike a tulterheltetés eseteinek felismerését egy az 1880. XX. t. cz. 13-dik §. mintájára alakitott hetes bizottságra bizza; a másika pedig a kataszteri értéktőke bizonyos százalékának megjelölése által kivánja a maximalis megterheltetés határát megállapitani.»

Mindkettőnél összevág a kiindulási pont és mindkettő számitásának alapját a földadókataszteri munkálatokban keresi, de egymástól merőben különböző eljárással. Eltekintve már most attól, hogy az eljárásnak melyik módja volna czélszerübb? alig lehet kétségbe vonni, hogy egyik basishoz sincsenek megbizható adatok rendelkezésre, mert 1. a kataszteri tiszta jövedelem, mint a számitás egyik faktora, még nincs véglegesen megállapitva, mert 2. számos tiszavölgyi társulatnál az ártér-fejlesztés és az osztályozás még nincs befejezve és mindaddig a társulat financziális helyzete kellőleg meg nem itélhető; mert 3. a miniszteri törvényjavaslat szerint némely társulatok egyesitése terveztetik, mitől azok financziális helyzetében javulás várható, és mert 4. az 1881-ik évi — mint eddig legmagasabb — árviz szine alá eső eddigi fensiki területek viszonya az illető törzs-társulatokhoz még nincs törvényesen meghatározva és annak miképeni meghatározása a társulat helyzetére nagy befolyást gyakorolhat.

Tekintettel tehát e körülményekre, de egyszersmind arra is, hogy mind a két inditvány kiindulási pontja egyező, és mivel az osztó igazság és a társulatok helyesen felfogott érdeke megfelelő törvényes intézkedést, és pedig a már itt-ott mutatkozó káros hatások megakadályozása végett sürgősen követel, mondja ki a tiszavölgyi közp. bizottság, hogy a mint egy részt a maximális rendes biztos megoldását jelenleg időszerintinek nem tekinti, ugy másrészt kikerülhetlenül szükségesnek tartja, hogy addig is, mig ezen kérdés megoldása bekövetkezik, a szervezeti törvényjavaslat 3. és 22. §-nál kimondassék hogy: «a közm. és közl. miniszternek adott az a jog, hogy az egyes társulatokat ujabbi befektetésekre kényszeritheti, csak azon társulatoknál érvényesithető, melyekre nézve kimondatik, hogy azok védművei az egységes szabályozásra, valamint az összefüggő ármentesitésre való tekintettel — közérdekből még akkor is fenntartandók — ha az azok létesitésére befektetett tőkék az ártér értékéhez képest már a birtokosok tulterheltetéseit idézik elő. Miután közérdekből sem lehet egyest vagy egy társulatot erején felül tulterhelni,» utasittatik a közl. minisztérium, hogy a megterheltetés maximumának megállapitása végett, a szükséges adatok beszerzése után és a magán- és a közérdekü ármentesitő társulatok elkülönitett kimutatása mellett — törvényjavaslatot terjeszszen a törvényhozói testülethez, időközben pedig oly ármentesitő társulatokat, melyeknél a tulterheltetés czélja már bekövetkezett, megfelelő segélylyel lássa el és ebbeli intézkedéséről esetről esetre jelentést tegyen.

Darányi Ignácz azt tartja, hogy a maximalis megterheltetés kérdése kapcsolatban Keszlerffy János javaslatával külön volna tárgyalandó, miután első sorban a maximalis megterheltetésnek fix százalékban leendő meghatározására kellene törekedni; erre azonban még számitások szükségesek; csak ha ezen százalék megállapitása lehetetlen volna, lehetne általános elvek kimondásának keretében maradni. E felszólaláshoz képest a maximalis megterheltetés kérdése, illetőleg a *Fejér* Miklós oszt. tanácsos által a kérdésben készitett javaslat Keszlerffy János inditványával együtt az e czélra február 9-én folytatólag tartandó közp. bizottsági ülésen külön fog tárgyaltatni.

* **Petróleum-szállitó kocsik beszerzése a m. kir. államvasutaknál.** A kőolajfogyasztásnak Magyarországban is észlelhető fokozatos emelkedése egyrészt, valamint a fiumei kőolajfinomitógyár létesitése és Budapesten felállitandó hasonló gyár közeli épitése másrészt, a «Nemzet» szerint arra inditották a magy. kir. államvasutak igazgatóságát, hogy a közlekedési miniszter engedélyével 100 darab kőolaj-szállitásra szánt u. n. kazánkocsit rendelt meg a helybeli vaggongyárban. E kocsik beszerzése által a külföldi finomitott kőolajra vetett nagyobb vám folytán immár Magyarországban honosi-

tott fontos köolajipar igen jelentékeny támogatásban részesül, a mennyiben ezen, az illetőknek igen mérsékelt évi bér mellett rendelkezésre bocsátott kocsik használata mellett a szállitó az összsulynak mintegy 90%-át tevő hordók után fizetendő szállitási költségeket ugy az oda, mint a visszaszállitásnál megtakaritja, a mi a kezdet nehézségeivel küzdő emlitett vállalatoknál igen nyomós körülmény. E kocsik a fiumei finomitóból a kész gyártmány a budapesti gyár részére pedig a Romániából, Gampirából (Predeal és Ploesci között) finomitás végett behozandó nyers köolajnak szállitására fognak használtatni. A Romániából kedvezményes vámtétel mellett behozott nyers olaj különben tudvalevőleg már több év óta a Brassó és marosvásárhelyi finomitógyárakban is dolgoztatik fel, mely helyeken azonban a gyártás leginkább az 50—60 százaléknyi mellékterméyek a kazánok fütésén kivül, más czélokra csak nehezen eszközölhető értékesitése miatt nem tudott nagyobb mérveket ölteni, mig e melléktermények nagyobb városokban és nagyobbs erü berendezés mellett világitó gáz gyártására, kenő és festő anyagokra, valamint gázmotorok üzemére előnyösen használhatók, illetve értékesithetők. Mennyire kivánatos, hogy a hazánkban fogyasztott köolaj magyarországi gyárakban finomittassék, arra nézve elégséges ama körülményre rautalni, hogy a 100 kilogrammonkinti 6 frt 50 krnyi fogyasztási adó kizárólag az illető ország bevételét képezi, mig a külföldi köolaj után fizetendő vám közös bevétel.

‡ **Az északamerikai Egyesült-Államok vámtarifája.** Washingtonból távirják tegnapi kelettel: Morrisonnak a vámtarifára vonatkozó javaslata ma terjesztetett a képviselőház elé. A javaslat értelmében a vámtétel számos áruczikkre nézve 20 százalékkal szállittatik le, de vannak ennél csekélyebb és nagyobb leszállitások is. A törvény julius 1-én lépne életbe. 20 százalék vámleszállitásban részesülnek: a pamut, pamutáruk, kender, jutta és lenszövetek, a könyvek, papir stb., a czukor, dohány, fa- és faárak, agyag, porczellán- és üvegáruk, az árukészletek, a rövid áruk kivételével, továbbá a drágakövek, a só, kőszén, serte, enyv és vegyi termények. Az érték szerinti vám a pamutra és pamutárukra nézve nem lehet nagyobb 40 százaléknál, érczekre nézve 50 százaléknál, gyapotra, gyapotárukra, csiszolatlan finom és közönséges ablaküvegre 24—60 négyszög hüvelyknél nagyobb, foncsor nélküli csiszolt tükörüveg-táblákra és csomagolatlan nagy zsákba, hordóba, avagy másként elcsomagolt sóra nézve 60 százaléknál. Némely áruczikk a behozatali vám alól fölmentetik, ezek közt a vas, réz, egyéb érczek, salakhamu, kőszén kávékivonatok, cserzőanyag, szivacs, angol gummi-kivonat és indigo. A javaslat a pénzügyi bizottsághoz utasittatott.

‡ **Uj külön dijszabás szén szállitására.** Február 15-én egy uj *külön dijszabás* ásványszén (kő- és barna), széntégla és pirszénre nézve kocsirakományokban a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság magyar vonalainak állomásai közti forgalomban lép hatályba, mely mint a helyi dijszabásunk II. részéhez tartozó 6-ik füzet jön kiadásba. E dijszabás által az 1877. év márczius 10-ke óta kőszén-szállitmányokra érvényes külön dijszabás 41, egész bezárólag 51-ik oldalán foglalt dijtételek, valamint a hozzá tartozó pótlékok és pedig: 1878. május 19-én kiadott 1-ső, 1879. augusztus 10-én kiadott IV-es, 1879. szeptember 16-án VII-es, 1883. november hóban kiadott XV-ik hatályon kivül helyeztetnek.

‡ **Szab. osztrák-magyar államvasut-társaság.** A kiegészitő hálózat 3%-os kötvényeinek 1884. év február hó 1-én két közjegyző jelenlétében megejtett nyilvános kisorsolásánál következő számok huzattak ki: *I. kibocsátás.* 2701 számtól 2800 számig, 13501 számtól 13600-ig, 25901 számtól 25924-ig, 70001 számtól 70100-ig, 93001 számtpl 93100 számig. *II. kibocsátás.* 157301 számtól 157400 számig, 179101 számtól 179200-ig, 239201 számtól 239300-ig, 247301 számtól 247324-ig, 285101 számtól 285200 számig. *III. kibocsátás.* 313501 számtól 313600-ig, 352201 számtól 352284 számig. *IV. kibocsátás.* 380301 számtól 380400 számig, 383801 számtól 383,871 számig, összesen 1203. E kötvények, melyeknek kamatozása 1884. évi márczius 1-en megszünik, az illető czimletek visszaszolgáltatása mellett 1884. évi márczius 1-től kezdve darabonkint 500 frtnyi összegben az 1884. évi márczius 1-én esedékes 7·50 franknyi szelvény egyidejü kifizetése mellett váltatnak be és pedig Bécsben a társaság főpénztáránál, Schwarzenbergplatz 3. sz. Budapesten a társaság főpénztáránál Terézkörut 50. szám. Párisban a Credit Lyonnaisnál, Amsterdamban «Hope és társa» czégnél, Antwerpenben a «Banque d'Auvers»-nál, Berlinben «Mendelsohn és társa» czégnél, Brüsselben «J. Mathien et Fils» czégnél és a «Banque de Paris des Pays-Bas»-nál, Kölnben «ifj. Oppenheim Salamon és társa» czégnél, Darmstadtban a kereskedelmi és iparbanknál, Drezdában a drezdai banknál, Majna melletti Frankfurtban «Bethmann testvérek» czégnél, Genfben «Lombard-Odier és társa» czégnél és Hamburgban az észak-német banknál.

‡ **Olasz vasuti ügy.** Rómából jelentik: A vasuti üzletre vonatkozólag bizonyos, hogy két üzemi társaság alakul: az egyik az adriai, a másik a földközi vonalak részére; Szardinia és Sziczilia külön csoportokat képeznek. Az adriai hálózat valószinüleg a Credito Mobiliare-féle, a földközi hálózat pedig a Banca Generale-féle csoporté lesz. Minthogy a kormány az uj vasutak épitésére szánt évi költséget 60 millióról 90—100 millióra akarja fölemelni uj járadék kibocsátása nélkül, ugy az érdekelt financzcsoportok annyi az állami garantirozott törleszthető kötvényt bocsátanak ki, a mennyi az épitési költségek fizetésére szükséges lesz.

IPARÜGYEK.

— **A házi-iparnak** Veszpém- és Zalamegyékben való meghonositásáról és terjesztéséről *Eöry Farkas* Kálmán a «Pápai Lapok»-ban a következőket irja:

A házi-ipar állásáról szerkesztett statisztikai adatok nyomán szomoruan jövünk azon meggyőződésre, hogy mig a felső megyékben a házi-ipar foglalkozásai a népnek megélhetésére jelentékeny faktorként szerepelnek, addig az emlitett megyékben a házi-iparnak lételét vagy fejlettségét, elterjedtségét nem konstatálhatjuk. Tiszta öntudatával birunk annak, hogy valóságos házi-ipar csak ott virágozhatik, hol ez a különféle gyárak mintegy kiegészitő részét képezi, a nagyobb ipari vállalatokhoz mintegy segédiparként simulva, ezek által létében, fenmaradásában és állandóságában mintegy biztosittatik. Csak Belgiumot legyen szabad felhozni, ennek kivált Liege vidékét, azon tapasztalatra jutunk, hogy ott a nép a téli időben, vagyis mikor a mezőgazdaság szünetel, a fémipar és kiváltképen a fegyver-ipar egy jelentékeny része háziiparilag állittatik elő. Egész család otthon a fegyverek egyes részeinek elkészitését a hét folyamán eszközli, szombaton a kész részeket a gyárosoknak beszolgáltatja, munkadiját megkapja, ezzel jövedelmét szaporitván, megélhetését biztositja, sőt sanyaru év, mostoha termés esetében a nélkülözés és küzdésnek elejét veszi, mind a mellett, miután a fent emlitett megyékben ilyen és ehez hasonló gyárak nem léteznek, a házi-ipar fejlesztését egyes speczialis iparágak tekintetében eszközölni lehet oly vidékeken, hol az illető nyersanyagok, házi-ipari feldolgozásra előállittathatnak. Igy miután a házi-ipar két főosztályát a *népies* és *müves* házi-ipar képezi, de mi itt ezuttal csak is népies házi-iparról vagyis arról szólunk, mely főleg a család szükségletének fedezése czéljából üzetik, melynek gyakorlása nemzedékről-nemzedékre örökségképen száll. Ezt is két osztályra lehet osztani, olyanra melynek czikkei előállitását egyszer-kétszer látni kell és gyakorolni lehet. p. a paprikatörés, tarhonyakészités gyümölcsök szároitása, továbbá a szappanfőzés, zsindely készités, seprü készités, gyékényfonás és könnyebb faipari munkát. A másik osztályba sorozandók olyan czikkek, melyeknek előállitási technikáját, ha mindjárt rövid ideig is, de tanulni kell. Ide tartoznak: a népies szövő ipar és himzés, kivarrások, a szines himzés, a csipkekészités, durva vászon, zsákvászon és halinakészités, sás és vesszőfonás, taliczka, faczipő, létra, kerti székek, favilla, lapát, gereblye, dézsa, teknő, fatálak, kulacsok, pipaszárak s gazdasági eszközök készitése. Ezen elősorolt háziipari czikkek meghonositása, készitése és eladása által tehát saját szükségleteik fedezésen felül, inséges években is a nyomor beállása megakadályoztatik. Hivatott szakférfiak, köztéren müködökkel karöltve bizonyára létesithetik, megteremthetik a házi iparnak alapját, mely aztán önmagától fejlődni, a nép életébe beszivárogni fogván, a megélhetés könnyebbségére kiszámithatlanul jótékonyan hatva, sokáig áldani fogja azokat, a kik azt megteremtették.

— **Ipari szakiskolák.** A budapesti borbély és *fodrász*-ipartársulat, melynek szakiskolája a mult évben 300 frtnyi állami segélyben részesült, az idén is folyamodott e segély engedélyezése iránt. A földm. ipar és kereskedelmi miniszter az ipartársulatnak erre vonatkozó beadványát véleményes jelentés tétel végett átküldte az országos iparegyesülethez. Ezzel kapcsolatban megemlitjük, hogy az egyes szakmák iparosai napról-napra jobban belátják a szakiskolák felállitásának szükségességét és az ipartársulatok azon vannak, hogy a tanonczok az ipartársulat kebelében szakszerü kiképeztetést nyerjenek. Igy a *könyvkötők* ipartársulata szintén egy szakiskola létesitését tervezi.

— **Szakelőadások** a m. kir. *technologiai muzeumban* február havában: *kedden* a fémipar köréből, *pénteken* a faipar köréből mindenkor este 7—9 óráig. 8-án *Thék* Endre: Gyakorlati utmutatások a mübutor-asztalosság köréből. 12-én *Illés* Aladár tanár: A Chubb-rendszeren alapuló kasszazárak. A Yale-féle zárszerkezet. 15-én; *Gaul* Károly tanár: Az ablakszerkezetekről. 19-én *Kutschera* György: A bádogos ipar munkagépeinek és szerszámainak gyakorlati alkalmazása. 22-én *Neuschloss* Marcel: Magyarország fanemei erdészeti és faipari szempontból. 26-án *Illés* Aladár tanár: A Yale-rendszeren alapuló kasszazárak. Lakatok. 29-én *Gaul* Károly tanár: A Thonet-féle hajlitott fabutorok technologiája. Márcz. 4-én *Jungfer* Gyula: Gyakorlati utmutatások a mülakatosság köréből (II. előadás.) Minden *szerdán* este 7-től 9 óráig a kiállitott fa- és fémipari munkagépek ismertetése *Taborsky* Ottó intézeti őr által. *Hétfő, szerda, csütörtök* este 7—9 óráig, *vasárnap* és *ünnepnapokon* d. e 9—12-ig: *fa- és fémipari rajzgyakorlatok.*

KIÁLLITÁSI ÜGYEK.

= **A képzőmüvészeti és mürégészeti szakbizottság** tegnap este tartotta *Ráth* György kir. táblai tanácselnök vezetése és a tagok élénk részvétele mellett ez évben első ülését, melyen a két végrehajtó bizottság jelentést tett eddigi müködéséről. *A képzőmüvészeti végrehajtó bizottság* jelentéséből kiemeljük, hogy az első bejelentési határidő leteltéig 48 müvész jelentett be összesen 101 müvet, ezek között van 30 festész, 6 szobrász, 2 üvegfestő, 4 réz- és fametsző, 1 érmész és 5 müépitész. A bejelentők nagyobb része különben csak részvételi szándékát fejezte ki, későbbre tartva fenn a müvek czimére és nagyságára vonatkozó részletesebb bejelentést. Miután pedig az orsz. bizottság az *első bejelentési határidőt f. é. márczius hó végéig meghosszabbitotta*, ezen körülményre a müvészek, kik még nem küldték be jelentéseiket, ujabb körözvény utján figyelmeztetve lesz, s mely határidő különösen azon müvészek által lesz betartandó, kik magánbirtokban levő müveiket a bizottság utján kivánják megszereztetni. *A mürégészeti végrehajtó bizottság* jelentésében indokul hozva fel azt, hogy a jelenleg előkészitett ötvösmükiállitás ugyszólván ugyanazon közönségre van utalva, mely a mürégészeti csoportban is hivatva lesz résztvenni, nehogy a kétféle felhivás következtében mindkét vállalatra hátrányos zavar támadjon, felhivásának közrebocsátását későbbre hagyta fenn. Ugyancsak a végrehajtó bizottság javaslatához képest az orsz. bizottság meg fog kerestetni az iránt, hogy a *kiállitási müc arnok épületére beérkező pályamüvek* fölötti végleges határozat előtt, az abban elhelyezendő két csoport végrehajtó bizottságainak mód nyujtassék azok feletti észrevételeik megtételére. Ezután a szakbizottság ügyrendének szükségessé vált módositása és más folyó ügyek elintézése után az ülés véget ért.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE

** **A budapest-pécsi vasut elsőbbségi kötvényeire** tegnap történt aláirás, a mennyire eddig megállapitható, a legmerészebb várakozást is tulhaladta. Az aláirás eredménye pontosan még nem tudható, de állitólag egyedül Budapesten kétszeresen jegyezték a kitett összeget, vagyis kerek 15 millió frtot irtak alá. Bécsben, az ottani lapok szerint a 7.850,000 frtnyi kötvényeket 10—12-szer jegyezték tul. Ha még ehhez hozzászámitjuk azokat az összegeket, melyeket külföldön és vidéken jegyeztek, akkor bizonyára oly mennyiséget nyerünk, melylyel talán még a magyar aranyjáradék konverzióját is be lehetett volna fejezni.

** **Az osztrák-magyar bank** legujabb kimutatása szerint a kölcsönüzletben január utolsó hetében is csökkenés mutatkozott, és pedig a leszámitolási és kézizálogüzletnél összesen 4.3 millió forinttal, ugy hogy az 1883-ik évi deczember 31-ki átlaggal szemben a leszámitolási üzletnél 29.6 millió, a kézi zálogüzletnél pedig 3.5 millió forintnyi csökkenés mutatkozik. A jegyforgalom nem csökkent, a bankjegy-forgalom valamivel emelkedett, az államjegy-forgalom pedig 0.83 millió forinttal csökkent. A bank igazgatósága a tartalékalap részére 5 millió forintért vett értékpapirokat. A váltóállag 2.75 millió frttal szaporittatott. A tiszta tartalék január 31-én 38.3 millió forintra rugott, a rendelkezésre álló jegyállag 40 8 millió forintra, az összes tartalék 48.5 millió forintra. Az 1883-ik év január 31-én a bankjegyforgalom 347.8 millió forintott tett, A leszámitolási üzletben 130.4 millió, a kézi zálogüzletben 23.5 millió forint volt beruházva. A tiszta tartalék 42.8 millió, az összes tartalék 52.8 millió forintra rugott.

** **Csődök a fővárosban.** A budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszéknél ma két fővárosi czég ellen nyittatott meg a csőd. E csődmegnyitásokról szóló jelentések igy hangzanak: *Moskovits M. és S.* bpesti bej. közkereseti társaság, valamint annak tagjai, Moskovits Simon és Moskovits Miksa ellen (üzlet váczi körut 59. sz., laknak hold-utcza és hajnal-utcza sarkán) a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszéknél 1884. évi 5774. sz. alatt a csőd megnyittatott. Csődbiztos: *Horvay* Árpád törvényszéki biró. Tömeggondnok: *Matuska* Péter ügyvéd. Helyettes: *Farkas* György ügyvéd. Bejelentési határidő 1884. april 12. Felszámolási határidő 1884. május 6. Csődválasztmány megválasztása 1884. május 9. *Braun Armin és társa* bpesti bej. czég, valamint annak beltagjai, Braun Armin és Mandl Adolf férfi divatáru kereskedők ellen (üzlet király-utcza 4. sz., lakás dob-utcza 10. sz.) a budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszéknél 1884. évi 5774. sz. alatt a csőd megnyittatott. Csődbiztos: *Hegedüs* László törvényszéki biró. Tömeggondnok: *Bende* Ödön ügyvéd. Helyettes: *Karácsonyi* Jenő ügyvéd. Bejelentési határidő 1884. április 5. Felszámolási határidő 1884. április 22. Csődválasztmány megválasztása 1884. április 25.

** **A kisbirtokosok földhitelintézete** felszámolás alatt közzéteszi deczember hó 31-én lezárt mérlegét. E szerint a 151,200 frt részvénytőkével szemben 169,292 frt veszteség áll. A még be nem váltott záloglevelek összege 64,500 frt. A részvénytőkét tulhaladó veszteség, a felügyelőbizottság jelentése szerint, a forgalomban levő záloglevelek megsemmisités alatt álló 60,000 forintnyi részében ugy a záloglevél-szelvények és a tartalékalap czimén felvett összegekben találja fedezetét.

** **A budapesti hitelező-védegylet**, mely tevékenységét 1883. február 1-én kezdte meg, a 11 havi időtartam alatt összesen 166 fizetésképtelenségi esetet tárgyalt, melyekben a tagok összesen kerek 750,000 frtnyi összeggel részesedtek. 22 esetben a hitelező csoportok a tagok felette csekély részesedése folytán nem alakulhattak meg. A tárgyalt 166 eset közül csődeset 105 volt 475,000 frtnyi részesedéssel, és csődönkivüli eset 61 fordult elő 275,000 frtnyi összeggel. A tagok oda törekednek, hogy olynemü esetek, melyekben biróságonkivüli rendezés czéloztatik, az egyletben s az egylet által tárgyaltassanak és intéztessenek el. Mig ugyanis az egylet tevékenységének első három havában (februártól áprilisig) a csődesetekre nézve 310,000 frtnyi, oly esetekre nézve pedig, melyek nem csőd körül merültek fel, 95,000 frtnyi összrészesedés mutattatott ki, addig az egész lefolyt esztendőben az összrészesedésnek csak 65%-a esett csődökre és 35%-a biróságon kivüli esetekre. És ha az eredmény ezen álláspontról az első 3 hónapra való tekintet nélkül, az utolsó 8 hónap számadatai alapján vétetik szemügyre, akkor csődesetekre 165,000 forint, biróságon kivüli esetekre 180 ezer forint jut, biróságon kivüli esetekre tehát több, mint olyanokra, melyekben az adós ellen a csőd már megnyittatott. A lefolyt esztendő 166 esete közül esik Budapestre 15 eset kerek 95,000 frttal, a vidékre 151 eset kerek 655000 frttal. A 166 eset közül 63 eset kerek 370000 frtnyi összeggel egyezség utján fejeztetett be. Az eseteknek tehát mintegy 40%-ára nézve, a részesedési összegnek körülbelül 50 százalékával egyesség jött létre. Ennek folytán az első negyedévben adott kimutatással szemben ez irányban is jelentékeny haladás jelezhető, a mennyiben az első 3 hónap alatt az esetek 33 százaléka a részesedési összegnek valamivel több mint 30 százalékával kiegyeztetett. Az egylet fennállásának első 3 havában egyezség utján 22 eset 125,000 frtnyi összeggel fejeztetett be. Az erre következő 8 hónap alatt az első három hónap alatt tárgyalt fizetésképtelenségek közül összesen 8 eset kerek 60,000 frttal kiegyeztetett. A 8 havi időszak alatt tárgyalt uj fizetésképtelenségek között tehát összesen 33 eset van 185,000 frtnyi összeggel, melyek egyezség által fejeztettek be. Kényszeregyezség utján az esztendő végéig 3 eset az egylet tagjainak kerek 35,000 frtnyi részesedésével jogérvényesen befejeztetett. 1 eset 19,000 frtnyi összeggel 48 százalékkal, 1 eset 10,000 frtnyi összeggel 40 százalékkal, 1 eset 6000 frtnyi összeggel 50 százalékkal. Más négy esetben a kényszeregyezségi eljárás folyamatban van és azok befejezése nemsokára várható.

** **Fizetésképtelenségek.** A bécsi Kreditorenverein követező fizetésképtelenségekről tesz jelentést: Gumpinger János (hagy.) gyáros Bécsben, Froimovics A, G. vegyesáru kereskedő Bukarestben, Hausmann István gyáros Warnsdorfban, Kohane cu S. kézműárukereskedő Bukaresztben, Walter J. Ferencz kereskedő Gossengrünben, Rosen és Wainberg kézmüárukereskedők Bukarestben, Vogel Nándor posztókereskedő Brünnben, Lateiner Janka órásnő Bécsben. *Fränkl* Lipót kézmüárukereskedő Temesvártt, Fraenkel Jakab kézmüárukereskedő Tarnovban, *Vághi és Schwarcz* bej. kereskedelmi czég Budapesten, *Schwarcz* Zsófia kereskedőnő Mindszenten, Celovic Gyiókó kereskedő Brcskán Alkalay Kalmi A. kereskedő Szerajevóban.

** **Külföldi csődök.** A budapesti kereskedelmi és iparkamara Romániából hivatalosan a következő bukásokról értesittetett: Zenker Dávid; Lerides A. D. mindkettő 1884. január 26 iki; Aldan L., Moscut Elias A. mindkettő 1884. január 28-iki, Blumenfeld H. 1884. január 30-iki, Cohanescu S. és Melech ben Sulem Saia 1884. jan. 14-iki fizetés beszüntetéssel.

BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE.

— Február 5. —

Gabonatőzsde.

A *buza*-üzletben ma is meglehetősen élénk forgalom fejlődött ki. A kinálat mérsékelt volt, a vételkedv tartósan kedvező és határozottan szilárd irány mellett mintegy 25,000 mm. adatott el, miközben az árak métermázsánkint átlag 5 krral emelkedtek. — Egyéb gabonanemek csekély forgalom mellett ugy árban mint irányban teljesen változatlanok. — Eladatott:

Buza. *Tiszavidéki* 200 mm. 79.5 k. 10.05 frt, 1000 mm. 78 k. 10 frt, 200 mm. 77 k. és 100 mm. 76.5 k. 9.87½ frt, 200 mm. 77 k. 9.85 frt, 200 mm. 76.4 k. 9.85 frt, 1300 mm. 77 k. 10 frt, 100 mm. 77.2 k. 10.05 frt, mind három hóra.

Felsőtiszavidéki 1000 mm. 78.8 k. 9.95 frt, 2400 mm. 76 k. 9.65 frt, mindkettő három hóra.

Fehérmegyei 1000 mm. 76.8 k. 9.95 forint, 200 mm. 76.5 k. és 100 mm. 76 k. 9.80 frt, mind három hóra.

Pestvidéki 1000 mm. 77.5 k. 9.80 frt, 300 mm. 76.7 k. 9.82 frt, 1000 mm. 75.5 k. 9.65 frt, 100 mm. 75 k. 9.50 frt, mind három hóra.

Aradi 500 mm. 76 k. 9.65 frt, három hóra.
Bácskai 3500 mm. 73.5 k. 9.47½ frt, három hóra.
Ujvidéki 4100 mm. 73.7 k. 9.60 forint, három hóra.
Tengeri ó 1500 mm. 6.70 frt, készpénzfizetéssel.
Zab 420 mm. 7.10 frt, 100 mm. 7.10 frt, mindkettő készpénzen.

Mai hivatalos effektiv árak:

			frttól	frtig
Buza	ó, bánsági	76—80 k/g	—.—	—.—
—	» tiszavidéki	76—80 k/g	9.65	10.10
—	» pestvidéki	76—80 k/g	9.55	10.05
—	» fehérmegyei	76—80 k/g	9.55	10.05
—	» bácskai	76—80 k/g	—.—	—.—
—	» északmagyarországi	76—80 k/g	9.30	9.70
Rozs	ó	70—72 k/g	7.70	8.—
Árpa	» takarmány	60—62 k/g	7.15	7.40
—	» égetni való	62—64 k/g	7.60	8.80
—	» sörfőzdei	64—66 k/g	9.—	10.30
Zab	»	37—40 k/g	6.75	7.10
Tengeri	ó, bánsági	75 k/g	6.70	6.75
—	» másnemü	73 k/g	6.65	6.70
—	uj	— k/g	6.15	6.25
Köles		— k/g	6.90	7.30
Repcze	uj, káposzta	— k/g	—.—	—.—
—	» bánsági	— k/g	—.—	—.—

Határidőüzlet meglehetősen élénk forgalom mellett határozottan szilárd irányban nyilt meg. — Köttetett:

Délelőtt.

Szokványbuza tavaszra mintegy 30,000 mm. 9.53, 9.54, 9.55, 9.56, 9.57, 9.58 és 9.60 frtjával.

Szokványbuza őszre mintegy 10000 mm. 10.15, 10.16, 10.17 és 10.18 frtjával.

Déli tőzsde.

A déli tőzsdén mérsékelt volt a forgalom; az irány szilárd. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra mintegy 20,000 mm. 9.60, 9.59, és 9.58 frtjával.

B.-tengeri május—juniusra mintegy 5,000 mm. 6.68 frtjával.

Déli 1 órakor hivatalosan zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	9.57	—	9.59—
Szokványbuza őszre	»	10.16	—	10.18—
Bánsági tengeri május—juniusra	»	6.67	—	6.69—
Szokványzab tavaszra	»	6.90	—	6.92—

Délutáni forgalom.

A délutáni forgalom mérsékelt volt; az irány, daczára a magasabb párisi és berlini gabonaárfolyamoknak, ellanyhult. — Köttetett:

Szokványbuza tavaszra mintegy 10,000 mm. 9.57, 9.56, és 9.55 frtjával.

Szokványbuza őszre mintegy 10,000 mm. 10.17, 10.16 és 10.15 frtjával.

B.-tengeri május—juniusra 1000 mm. 6.66 frt, 1000 mm. 6.68 forint.

Káposztarepcze augusztus—szeptemberre 1000 mm. 14¹¹/₁₆ frtjával.

Esti forgalom.

Az esti tőzsde csendes irány mellett üzletelen volt.

Esti 6 órakor zárulnak:

Szokványbuza tavaszra	frt	9.54	—	9.56—
Szokványbuza őszre	»	10.15	—	10.17—
B.-tengeri május—juniusra	»	6.66	—	6.68—
Szokványzab tavaszra	»	6.90	—	6.92—
Kaposzta-repcze aug.—szept.-re	»	14.5/8	—	14.3/4—

Terménytőzsde.

Terményekben ma nem volt üzlet; az árak változatlanok.

Értéktőzsde.

A mai értéktőzsdén mindamellett, hogy külföldről buzditó jelentések hiányoztak, tekintettel arra, hogy a budapest-pécsi vasut elsőbbségeinek aláirási eredményére vonatkozólag kedvező hirek keringtek, inkább szilárd irány uralkodott, s miután Berlinből kedvező jegyzéseket jelentettek, ugy a hitelrészvények, mint a járadékok árfolyama emelkedett. Az utótőzsde gyengébb berlini és párisi jegyzésekre lanyhább volt. Az esti tőzsde üzletelen volt s az árfolyamok keveset változtak.

Előtőzsde.

Az előtőzsdén szilárdabb irány mellett osztrák hitelrészvény 307.20 és 308 között ingadozván, maradt 307.60 pénz, magy. hitelbank 306.50-től 306.75-ig, magyar 4%-os aranyjáradék 89.70-től 89.72½-ig, magyar papirjáradék 87.57½-en, osztrák-magyar államvasut 318-tól 318.50-ig köttetett.

11 óra 30 perczkor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 307.60—307.70.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde elején magasabb berlini jegyzésekre szilárdabb irány uralkodott, de később lanyhult. Helyi értékek ma kevés figyelemben részesültek. Osztrák hitelrészvény 307.50 és 308.50 közt ingadozván, maradt 307.60 pénz, magyar hitelbank 307⅜-ig köttetvén, maradt 306.75 pénz, magyar jelzáloghitelbank II. kib. 103-tól 102.75-ig köttetvén, maradt 107.50-en, első magy. iparbank 151-től 152-ig, budapesti iparbank 17-től 17.50-ig köttetett. — Befektetési értékek közül köttettek: Magyar 4 százalékos aranyjáradék 89.70-től 89.75-ig, magyar papirjáradék 87.57½-től 87.65-ig, kisbirtokosok országos hitelintézetének 5½%-os záloglevelei 100-on, budapest-pécsi vasut elsőbbségei 95.75-től 96-ig köttettek, utóbbi szállitásra. Vasutak közül: osztrák-magyar államvasut 318-tól 318.25-ig, erdélyi vasut 171⅛-tól 171.25-ig köttettek. Malomértékek közül Pannonia-malom 1265-ön, első budapesti malom 1308-tól 1310-ig köttetett. Más értékek közül eladatott Ganz-féle vasöntöde 910-en, Drasche-féle téglagyár 163.50—163, spódiumgyár 260-on, alagut 122.50—122, általános waggonkölcsönző társaság részvénye 94-en. Valuták és váltók változatlanok.

1 óra 30 perczkor zárultak: Osztrák hitelrészvény 307.60—307.70, magyar hitelbank 306.75—307, magyar 4 százalékos aranyjáradék 89.70—89.72½, magyar papirjáradék 87.60—87.65.

Praemiumüzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 3.—3.50 frt; nyolcz napra 10—10.50 frt.

Utótőzsde.

Az utótőzsde meglehetősen ingadozó volt. Osztrák hitelrészvény 307.80—306.20 közt ingadozván, maradt 307.40 után végre 306.90 pénz; magyar hitelbank maradt 306-on, magyar 4%-os aranyjáradék 89.60 pénz, magyar papirjáradék 87.50 pénz.

5 órakor zárultak: Osztrák hitelrészvény 306.90—307.—, magyar 4 százalékos aranyjáradék 89.60—89.65.

Esti tőzsde.

Az esti tőzsde üzletelen volt. Osztrák hitelrészvény 306.70—307 közt ingakozván, maradt 306.80 pénz, magyar hitelbank 305.75 pénz, magyar 4 százalékos aranyjáradék maradt 89.65 pénz, magyar papirjáradék 87.52½ pénz.

6 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 306.80—306.90, magyar hitelbank 305.75—306, magyar 4%-os aranyjáradék 89.65—89.67½, magyar papirjáradék 87.52½—87.55.

Felszámitolási árfolyamok.

Magy. 4% aranyjárad.	—.—	Osztrák hitelintézet	308.—
» 5% papirjáradék	—.—	Angol-osztrák bank	—.—
» általános hitelb.	—.—	«Union» bank	—.—
» pénzv.éslesz.bank	—.—	Állami vasut	—.—
Tiszai és szegedi kölcsön	—.—	Déli vasut	—.—
Magy. jelzálogbank	—.—		

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

Kőbánya, febr. 5. Az üzlet csöndes. Magyar urasági, öreg nehéz 44—46 frt, fiatal nehéz 48—49 frt, fiatal közép 46—47 frt, könnyü —.— frt. Szedett nehéz 46—47½, közép 45—46½ forint, könnyü 44—45 frt. Romániai átmeneti, bakonyi nehéz 48—49 forint, átmeneti közép 46—47 forint, átmeneti könnyü 44—46 forint, eredeti nehéz —.——, átmeneti, közép ——— frt átmen. — Szerbiai nehéz 48—49, közép 46—48 forint, könnyü 44—46 frt. Hizó 1 éves élősulyban 4% 40—42 hizó két éves élősulyban 4% ———. Két éves hizó a vasutról mázsálva ———. Az árak hizlalt sertéseknél páronkint 45 kilos és 4 százalékos levonással kilogrammonkint értendők. Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmeneteliek adattak el, vevőnek páronkint 3 aranyban vám fejében megtérittettek.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Előtőzsde.

Bécs, febr. 5. (Az «Egyetértés» távirata.) A budapesti üzérkedés ma a hitelrészvények mellett foglalt állást és tekintettel az aláirási eredményre vásárlásokat eszközöltetett. Ez a körülmény, valamint az értékek könnyü és olcsó elhelyezése megszilárditották az irányt, ámde a forgalom élettelen maradt. Valuták merevebben tartattak.

11 órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 307.40, *magyar hitelbank* 306.25, osztrák tartományi bank 113.50, osztrák-magyar államvaspálya 317.75, déli vasut 143.75, elba-völgyi vasut 200, májusi járadék 79.92, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 89.75.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde is üzlettelen, de a mellett az irány szilárd és igy az árfolyamok sem változtak. A sorompónál szintén tartós az üzlettelenség; a vasutak és befektetési értékek megtartották szilárd árfolyamukat. Váltók, valuták merevek. Zárlat bágyadtabb londoni jegyzésekre.

2 órakor zárultak: Osztrák hitelrészvény 306.60, *magyar hitelbank* 305.75, angol-osztrák bank 115.25, unionbank 112.25, bankegyesület 106.50, osztrák-magyar államvaspálya 317.30, Károly-Lajos vasut 296, gőzhajózási részvény 567, Lloyd részv. 620, elbavölgyi vasut 197.50, tramvay 228.20, déli vasut 143.40, májusi járadék 79.82, osztrák aranyjáradék 100.85, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 89.70, husz frankos arany 9.61½, birodalmi márka 59.22.

Bécs, febr. 5. *(Magyar értékek hivatalos zárlata.)* Magyar földtehermentesitési kötvények 100.30, Erdélyi földtehermentesitési kötvények 100.50, 5½% magyar földh. int. záloglevél 101.25. Erdélyi vasut 171.25. Magyar keleti vasut 98.90. Magyar sorsjegy 116.—. Szőlődézsma váltsági kötvények 97.75. 6% aranyjáradék 121.60, Tiszavölgyi sorsjegyek 112.—. Magyar 4%-os aranyjáradék 89.67. Magyar vasuti kölcsön 140.50. Magyar hitelbank 305.60. Alföldi vasut 170.75. Magyar északkeleti vasut 155.—. Keleti vasuti elsőbbség 93.60. Tiszav. vasut-részvény 248.50. Magy. lesz. és váltób. részv. 88.75. Kassa-oderbergi vasut 146.25. Magyar papirjáradék 87.55.

Bécs, febr. 5. *(Osztrák értékek hivatalos zárlata.)* Osztrák hitelrészvény 306.60. Déli vasut 143.50. 4%-os aranyjáradék 100.75. Váltó Londonra 121.10. Károly-Lajos vasut 296.25. 1864-es sorsj. 171.75. 1860-as sorsjegy 136.50, 4·2%-os ezüstjáradék 80.40. Török sorsjegy 19.75, Angol-osztrák bank 115.25. Államvasut 317.25. Napoleondor 9.61½, 4·2%-os papirjáradék 79.85. Hitelsorsjegy 172.50. Váltó német bankhelyekre 59.25. Császár. kir. arany 5.68. Osztrák-magyar bank 849.—. Nyomott.

Esti tőzsde.

Bécs, febr. 5. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Az esti tőzsde meglehetősen szilárd iránynyal indult. Jegyeztek: Osztrák hitelrészvény 306.70, *magyar hitelbank* 305.50, osztrák tartományi bank 114, tramway részv. 227.50, osztrák-magyar államvasut 317.75, déli vasut 143.50.

Öt órakor zárulnak: Osztrák hitelrészvény 307.20 és 306.40 után 306.70, *magyar hitelbank* 305.50, bankegyesület 106.75, osztrák tartományi bank 114.20, tramway 227.60, osztrák-magyar államvasut 317.50, déli vasut 143.70, elbavölgyi vasut 198, osztrák alpesi bányatársaság 68.40, májusi járadék 79.85, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 89.67½, husz frankos arany 9.61½, birodalmi márka 59.25, *magyar 5%-os papirjáradék* 87.50. Tartva.

Az esti tőzsde **zárlata után**: Osztrák hitelrészvény 306.70 után 306.50, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 89.67½. *Végül*: Osztrák hitelrészvény 307.40, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 89.72½.

Bécs, febr. 5. (*Esti tőzsde.*) Osztr. hitelrészvény 306.50, Osztrák államv. részv. 317.60, Unio bank —.—, 1860. sorsjegy —.—. Angol-osztr. bank-részv. 115.50, 20 frankos 9.61½, Déli vasut-részvény 143.70, Magyar hitelb. részvény 305.50, 1864. sorsjegy —.—, 4%-os m. aranyjáradék 89.67. Pang.

Prolongáczió és praemiumüzlet a bécsi értéktőzsdén.

Bécs, febr. 5. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A mai **prolongáczió**, mely négy napra (február 8, 9, 10 és 11) terjedt, a következő reporttételek mellett folyt le: Osztrák hitelrészvény 40—60 kr report (4⅜—5¼%), *magyar hitelbank* 20—40 kr report (4⅛—5%), osztrák-magyar államvasut 25—45 kr report (4¼—5⅛%), déli vasut 5—15 kr deport (6⅛—5¼%) májusi járadék 10—30 kr deport (4½—2½%) *magyar 4%-os aranyjáradék* 5 kr deport — 5 kr report (4—4⅛%).

Praemiumüzlet: Osztrák hitelrészvény holnapra 3—3½ frt, nyolcz napra 8¼—8¾ frt, egy hóra 19½—20 frt, három hóra 31—33 frt, egyéb változatlan.

Magánkamatláb: Első helyi váltóra 3½—3¾ százalék, távolabbi látra és domiczil váltóra 4—4¼ százalék.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, febr. 5. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Valamivel magasabb amerikai árfolyamok és szilárdabb budapesti jelentések befolyása alatt a mai tőzsde iránya nagyon jelentékeny forgalom mellett, igen szilárd jelleget viselt. *Buza* tavaszra 9.94 frton indult és 10 frtig élénken köttetett, marad 9.97—10 frt, május—juniusra 10.15—10.11, őszre 10.50—10.52 frton köttetett; *rozs* tavaszra 8.16—8.20, *zab* tavaszra 7.45—7.48, *tengeri* május—juniusra 7.02—7.04 frton.

Szesz áru tartott. Kész gabonaáru eladó tetszése szerint e hó folyamán szállitva 30.75 frton adatott el; kész áru 30.50 frton köttetett és igy pénz eladó nélkül.

Délután kevéssé élénk a tőzsde, de az irány kellemes és az árfolyamok általán szilárdan tartvák. *Buza* tavaszra 9.98—10, május—juniusra 10.12—10.14, őszre 10.50 inkább pénz; *rozs* tavaszra 8.17—8.20; *zab* tavaszra 7.45—7.47; *tengeri* május—juniusra 7.03—7 05.

Kész áru-piacz mindkét fél tartózkodó magatartása következtében üzlettelen.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDÉK.

Trieszt, febr. 5. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Gyengült. Váltó Londonra 121.10, olasz piaczokra 48.05, husz frankos arany 9.60½, májusi járadék 79.90, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 89.60, osztrák hitelrészvény 306.60, Lloyd részvény 620, olasz járadék 91.50, olasz bankjegy 48.05.

Berlin, jan. 5. Csendes, tartózkodó irányzat mellett a külföldi értékpapirok árfolyamai valamivel hanyatlottak. A többi papir árfolyama nem változott. Kamatláb 2¼%.

Berlin, febr. 5. (Utótőzsde.) 4,2% papirjáradék —.—. 5.2% ezüst-járadék —.—. 6% magy. aranyjáradék —.— 4% magyar papirjáradék —.—. 5% keleti vasut elsőbbs. kötv. —.—. Magy. hitelrészvény —.—. déli vasut részvény 244.50, kassa-oderbergi v.-részv. —.—, orosz bank, jegyek —.—, II. kibocs. kel. kölcsön —.—. M. jelzálhitelb.-részv. —.—, magyar országos bankrészv. —.—. 5% osztr. papirjáradék —.—, ultimo aranyjáradék —.— 4% magyar aranyjáradék —.—, magyar kel. vas. kötv. —.—, hitelrészvény 530.50, osztrák államvasut részvény 538.—, Károly-Lajos vasut részv. 125.50, román vasut részvény —.—, bécsi váltóár —.—, 4% osztr. aranyjáradék —.—, magyar lészámitoló és váltóbank részv. —.—. Gyönge.

Frankfurt, febr. 5. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) Bágyadt a párisi jegyzésre realizálások történtek. Osztrák hitelrészvény 265.37, osztrák-magyar államvaspálya 268.50, osztrák déli vasut 120.87, Károly-Lajos vasut 251.25, márcziusi járadék 79.75, buda-pécsi vasut elsőbbségek 81, váltó Bécsre 168.60, Londonra 20·445, Párisra 81.20. magánkamatláb 2⅝%.

Frankfurt, febr. 5. *(Esti tőzsde.)* Papirjár. —.—, ezüst járadék —.—, 4% osztrák aranyjár. —.—, Osztr. hitelrészv. 266.25, osztrák államvasut 269.50, déli vasut részv. 121.37, magyar galicziai vasut —.—, váltóár Bécsre —.— magyar leszámitoló- és váltóbank —.—, osztrák járadék —.—. Magyar orsz. bankreszv. —.— 5% osztr. papirjár. —.—, 4% magy. aranyjár. —.—, 5% magyar papirjáradék —.—, osztrák-magyar bankrészvény —.—, Károly-Lajos vasut 251.—, Erzsébet nyugati vasut —.—, 4½ százalékos földhitel záloglevél —.—. Szilárd.

Páris, febr. 5. (Az «Egyetértés» tudósitójának távirata.) A tőzsde üzlettelen és kedvtelen; zárlat felé némi javulás mutatkozott egyiptomi értékben az Angliából érkezett kedvezőbb egyiptomi politikai hirekre.

1 óra 30 perczkor zárultak: 4½%-os járadék 106.55, osztrák-magyar államvaspálya 665, osztrák déli vasut 315, olasz járadék 92.25, török 9.10, egyiptomi 346.87, török sorsjegy 43, ottomán bank 660, Foncière 1260, osztr. tartom. bank 486.25, Szuez részv. 2082, spanyol 59.82. Üzlettelen.

3 óra 40 perczkor zárultak: 4½%-os járadék 106.62, 3%-os járadék 77.35, törlesztési járadék 78.52, osztrák-magyar államvaspálya 315, ottomán bank 661, *magyar 4 százalékos aranyjáradék* 75. Szilárd.

Külföldi értéktőzsdék zárlata.

Az árfolyamok az illető helyi szokványok szerint készpénzben, medióra vagy ultimóra értendők, e szerint a mellékelt paritás is készpénzre vagy medióra illetőleg ultimóra értendő. A készpénz-árfolyamok K-val, a medióra M-mel, az ultimóra U-val vannak megjelölve. Magától értetődik, hogy a fenti átszámitásokhoz még a transakczió-költségek, továbbá a medió- és ultimó-árfolyamokhoz azonkivül még a mindenkori budapesti prolongáczió-tételek is számitásba veendők. A *-gal jelölt értékek a budapesti tőzsdén nem jegyeztetnek Átszámitási árfolyam 100 márka vista = 59 frt 20 kr. 100 frk vista = 48 10 kr.

Február hó 5.		Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet az utolsó zárlathoz képest osztr. é
PARIS.				
*Franczia 3%-os járadék		77.35	——	——
« 4½%-os «		106.62	——	——
Osztrák-magyar államvasut	M	663.	317.65	— 3.15
Osztrák déli vasut	M	315.—	148.60	— 2.02
*Osztrák földhitel-részv.-társaság			——	——
*Franczia törleszthető járadék		78.52	——	——
Magyar 6%-os aranyjáradék	U	——	——	——
Osztrák 4%-os aranyjáradék	M	——	——	——
Magyar vasuti kölcsön	U	——	——	——
Magyar jelzáloghitelbank	K	——	——	——
Bécsi uniobank	K	——	——	——
Magyar 4%-os aranyjáradék	U	75.—	89.51	— 0.21
Magyar 5%-os papirjáradék	U	——	——	——
Magy. leszám. és pénzv.-bank	K	——	——	——
Magyar országos bank	K	——	——	——
BERLIN				
Osztrák 4⅕%-os papirjáradék	K	67.50	79.91	+ 0.26
« 5 %-os «	K	80.—	95.13	+ 0.03
« 4⅕%-os ezüstjáradék	K	67.60	80.13	— 0.18
« 4 %-os aranyjáradék	K	84.90	100.77	+ 0.03
Magyar 6%-os aranyjáradék	U	102.90	121.93	— 0.19
» 4%-os «	U	75.70	89.74	— 0.30
« 5%-os papirjáradék	U	73.70	87.51	— 0.06
« keleti vasuti kötvények	K	79.—	93.64	+ 0.04
Keleti 5%-os v. elsőbbs. kötv.	K	—.—	—.—	——
Osztrák hitelrészvény	U	531.—	306.27	— 0.84
Magyar hitelbank	U	——	——	——
Osztrák-magyar államvasut	U	538.—	318.39	+ 0.34
Osztrák déli vasut	U	244.—	143.96	— 0.37
Károly-Lajos vasut	U	125.50	297.—	— 1.10
Kassa-oderbergi vasut	K	61.70	146.24	+ 0.11
*Román vasuti részv.		—.—	—.—	——
Orosz bankjegy		197.90	117.16	— 0.01
Váltó bécsi piaczra		168.60	59.24	——
*Keleti kölcsön II. kib.		57.—	—.—	——
Magyar jelzáloghitelbank	K	——	——	——
Magy. leszám. és pénzv.-bank	K	——	——	——
Magyar országos bank	K	——	——	——
FRANKFURT.				
Osztrák 4⅕%-os papirjáradék	K	67.18	79.52	— 0.11
« 5 %-os «	K	79.88	94.98	— 0.10
« 4⅕%-os ezüstjáradék	K	67.75	80.29	——
« 4 %-os aranyjáradék	K	85.—	100.88	+ 0.05
Magyar 6%-os aranyjáradék	U	102.81	121.82	— 0.20
« 4%-os	U	75.68	89.72	— 0.22
« 5%-os papirjáradék	U	74.—	87.82	— 0.08
Osztrák hitelrészvény	U	266.75	308.08	— 0.04
Osztrák-magyar bank	K	—.—	—.—	——
Osztrák-magyar államvasut	U	269.—	318.79	+ 0.06
Károly-Lajos vasut	U	251.37	297.83	— 0.38
Osztrák déli vasut	U	120.81	144.63	+ 0.48
Erzsébet osztrák nyugoti vasut	K	191.87	227.30	— 0.03
Magyar-gácsországi vasut	K	138.—	163.76	— 0.36
Tiszavidéki v. elsőbbs. kötv.	K	86.13	102.21	——
Váltó bécsi piaczra		168.50	59.27	——
4½%-os földhitelint. záloglevél	K	79.38	94.25	— 0.08
Magy. leszám. és pénzv.-bank	K	——	——	——
Magyar hitelbank	U	——	——	——
Magyar jelzáloghitelbank	K	——	——	——
Magyar országos bank	K	——	——	——

KÜLFÖLDI ARUTŐZSDÉK.

Newyork, február 4. (Kabelsürgöny.) Gyapot Newyorkban 10¾, Neworleansban 10⅞. — Petroleum Newyorkban februárra 9½, Philadelphiában februárra 9⅜. — Nyers petroleum 8. United pipe line certificates 109⅛. — Liszt 3.50. Piros őszi buza helyben 106. (= 9.64 frt), januárra 106¼.— (= 9.67 frt), februárra 108.⅛ (= 9.85 frt), márcziusra 110⅝ (= 10.06 frt) 100 kilokint. — Tengeri 61½ frt. Czukor (Fair rafining Muscovados) 5⅞. — Rio kávé 12½.— Zsir (Wilcox jegyü) 10, (Fairbank jegyü) 9.87. — Gabonafuvardij imperial-quarterenkint Észak-Amerikából az angol kikötőkbe és ezekkel egy magasságon fekvő kontinentális kikötőkbe 3.50 (= 1.01 frt 100 kilokint). Napi felhozatal gyapotból 20,000 bál.

Külföldi árutőzsdék zárlata.

Gabonaszállitásidij waggon-rakományokban 100 kilokint értendő. Beviteli vám Németországba 100 kilo buzáért, rozsért és zabért 1 márka, árpáért, tengeriért s bükkönyért ½ márka, lisztért 3 márka, malátáért 1.20 márka. Beviteli vám a Svájczba 100 kilo gabonáért 0.30 frank, malátáért 0.60 frank, lisztért 1 frank. Átszámitási árfolyam a német piaczokra 100 márka vista 59 forint 20 kr. Párisra 100 frk vista 48 frt 10 kr.

Február hó 5.	Árfolyam	Budapesti egyenleg	Különbözet utolsó zárathoz képest osztrák ért.
PÁRIS.			
Buza folyó hóra	23.10	11.11	+ 0.05
— márcziusra	23.40	11.26	+ 0.08
— márcziustól 4 hóra	24.10	11.59	+ 0.09
— májustól 4 hóra	24.90	11.98	+ 0.08
Liszt folyó hóra	48.40	14.64	+ 0.15
— márcziusra	49.—	14.58	— 0.12
— márcziustól 4 hóra	50.50	15.27	+ 0.12
— májustól 4 hóra	52.30	15.81	+ 0.12
Olaj folyó hóra	79.—	38.—	——
— márcziusra	78.25	37.64	— 0.24
— márczius-áprilisra	78.—	37.52	——
— májustól 4 hóra	77.75	37.40	——
Szesz folyó hóra	44.25	23.19	——
— márcziusra	45.—	23.58	+ 0.13
— márczius-áprilisra	45.75	23.97	+ 0.13
— májustól 4 hóra	47.—	24.36	— 0.13
Szállitási dij: Budapestről	8.27	3.93	
— « Bécsből	7.87	3.74	
BERLIN.			
Buza április-májusra	175.75	10.40	+ 0.03
— julius-augusztusra	181.75	10.76	+ 0.04
Rozs április-májusra	149.—	8.82	+ 0.02
— május-juniusra	149.25	8.83	+ 0.02
Zab április-májusra	129.50	7.65	— 0.02
— május-juniusra	150.25	7.69	— 0.02
Olaj április-májusra	65.50	38.78	— 0.33
— május-juniusra	65.60	38.84	— 0.32
Szesz február-márcziusra	47.70	28.26	——
— április-májusra	48.30	28.59	— 0.19
Szállitási dij: Budapestről	3.93	2.30	
— « Bécsből	3.24	1.90	
STETTIN.			
Buza április—májusra	179.—	10.60	— 0.04
— május-juniusra	181.—	10.72	——
Rozs április—májusra	145.—	8.58	— 0.01
— május-juniusra	145.50	8.62	——
Olaj április—májusra	65.50	38.78	— 0.02
— szeptember-oktoberre	—.—	—.—	——
Szesz kész szállitásra	46.90	27.76	— 0.03
— februárra	47.20	27.94	— 0.09
— április—májusra	48.20	28.53	— 0.03
— junius-juliusra	49.40	29.24	— 0.03
Repcze	—.—	—.—	——
Szállitási dij: Budapestről	4.81	2.80	
— « Bécsből	3.68	2.10	
KÖLN:			
Buza márcziusra	17.80	10.60	+ 0.11
— májusra	18.20	10.77	+ 0.05
Rozs márcziusra	13.80	8.17	— 0.01
— májusra	14.30	8.47	——
Olaj kész szállitásra	35.—	41.44	— 0.04
— májusra	33.90	40.14	— 0.15
Szállitási dij: Budapestről	5.95	3.45	
BOROSZLÓ.			
Buza	——	——	——
Zab	——	——	——
Olaj	——	——	——
Rozs	——	——	——
Repcze	——	——	——
Tengeri	——	——	——
Szállitási dij: Budapestről	2.95	1.71	

ÜZLETI TUDÓSITÁSOK.

Sertésvásár.

Bécs, (St. Marx) febr. 5. (Az «Egyetértés» távirati tudósitása.) Felhajtatott 3009 db süldő, 2047 db közepes és 1602 db hizott sertés, összesen 6658 db sertés. Fizettek süldőkért 30—40 frtot, közepesért 36—41, hizottért 41.50—44.50 frtot az élő állat 100 kilója után.

Vidéki üzlet.

Sziszek, febr. 4. (Az «Egyetértés» tudósitása.) Utolsó tudósitásom óta helybeli üzletviszonyaink nem hogy javultak volna, hanem ellenkezőleg a pang is még nagyobb mérveket öltött. Az orosz buza olcsósága miatt piaczunktól rendes vevőink, u. m. a trieszti, fiumei és görczi malmok elmaradtak ugy, hogy csak a kis fogyasztási vidékekre: Krajna és Karinthiára kell szoritkoznunk, melyek a csekély szükséglet miatt igen kevés árut vásárolnak, minélfogva buzáinkat a pesti árakon alul kell eladnunk. A kukoriczáról sem lehet ennél jobbat tudósitani: a jelentéktelen kereslet miatt e czikk árai is a pesti jegyzetek alatt állanak; ugyanez áll az uj kukoriczáról is, utóbbi áruból deczember hónapban körülbelül 8000 mm. hozatott fel, melynek egy része még annak idején 5.90 frton kelt el a csavargőzösökből, mig ma a magtárból 6.15 frton fölül nem adható el. Boszniából már huzamosb idő óta kevés zabot hoznak fel, melyhez a szükséglet arányban álván, az árak változatlanul maradnak. Jegyzünk: buza: tiszavidéki 78 k. 10 frt névleges, bácskai 76—77 k. 9.60—9.70 frt, pancsovai 74 k. 9.10—9.20 frt, boszniai pótlékos 8.25—8.50 frt, kukoricza: óbánáti 6.60—6.65 frt, uj 6.15—6.20 frt, zab: boszniai rostálatlan 6.75—6.80 frt, rostált 6.05—6.10 frt. Minden első kézből, mmként, hajón vagy magtárban. Időjárás borult; folyóink apadnak.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

* **A magyar országos méhészeti egyesület** e hó 7-én, csütörtökön délután 5 órakor választmányi üléssel egybekötött méhészeti estélyt tart a Köztelken. Az estély tárgyai a következők: 1. A méh viszonya a méz nélküli virágokkal szemben, *Pater* Bélától. 2. A kisebb méhtelepek berendezése, *Dömötör* Lászlótól. 3. Észleletek a méhek téli zugásáról, *Csinnádi* Lajostól. 4. Egyetmást a méhészet köréből előadja *Kriesch* János.

NAPIREND: Február 6-án.

Naptár: Szerda. — Római kath.: Dorottya szüz. — Prot.: Dorottya. — Görög-orosz: (jan. 25.) Hittud. Gergely. — Zsidó: (seb. 10.) — Nap kél 7 ó. 23 p., nyug. 5 ó. 7 p. — Hold kél délben, nyug. 3 ó. 2 p. reg.
Miniszterelnök (belügyminiszter) fogad d. u. 5—6-ig.
Közmunka- és közlekedésügyi miniszter fogad d. u. 5—6.
Horvát miniszter fogad d. e. 10-től d. u. 2-ig.
A Kisfaludy-társaság zárt közülése d. u. 5 órakor az akadémia földszinti szeglettermében.
A budapesti filologiai társaság nyilvános felolvasó ülése d. u 5 órakor az akadémiában. Értekeznek: Fináczy Ernő, Hahn Adolf és Kardos Albert.
A magyarhoni földtani társulat szakülése d. u. 5 órakor az akadémiában. Értekeznek: Szabó József, Staub Mor, Cseh Lajos és Schafarzik Ferencz.
A gazdakör igazgatósági ülése d. u. 6 órakor.
A főváros törvényhatósági képviselő bizottságának közgyülése d. u. 4 órakor (uj városháza).
A pestmegyei ifjuság bálja a vigadó nagy termében.
A Rill-bizottság tánczmulatsága a régi lövöldében.
Országos képtár az akadémia palotájában d. e. 9-től d. u. 1-ig.
Műszaki iparmuzeum a kerepesi-uton (Beleznay-kert) nyitva d. e. 9—1-ig és d. u. 2—4-ig.
Egyetemi füvészkert az üllői-uton d. e. 8—12 és d. u. 2—4.
Museumban: ásvány- és népismetár d. e. 9— d. u. 1.
Museumi könyvtár d. e. 9-d. u. 1 óráig.
Egyetemi könyvtár d. u. 3—7.
Akademiai könyvtár d. u. 3—7-ig.
Állatkert nyitva egész nap.

Kivonat a hiv. lap febr. 5-i számából.

Árverések a fővárosban. Dankó Mária 22,000 forintra becs. ingatl. febr. 21 (I—III). Frommann Elek 732 frtra becs. ingóságai febr. 5 (mészáros-utcza 4). Zsivora György 2077 forintra becs. ingóságai febr. 18 (kerepesi ut 12).

Árverések a vidéken. Lövinger Adolf 39,440 frtra becs. ingatl. márcz. 20 M.-Sziget. Bereczky Gyula 26,200 forintra becs. ingatl. márcz. 12 Tasnád. Jung János 800 forintra becs. ingatl. április 26 Apáthi (Bonyhád). Fischer Tivadar 24,070 forintra becs. ingatl. április 28 Székelyhid. Bihácsi István 1391 forintra becs. ingatl. márcz. 54 Pinczehely (Tamási). Moravecz Mihály 1330 forintra becs. ingóságai febr. 12 Pótharaszti (Ócsa). Neupaor György 5802 forintra becs. ingóságai febr. 13 Beregszász. Fait János 2282 forintra becs. ingóságai febr. 11 Ujhartyán (Ócsa). Langfelder László 1045 forintra becs. ingóságai febr. 12 Pótharaszti (Ócsa). Iszkriks Döme 1021 forintra becs. ingatl. márcz. 21 Pancsova. Blau János 4178 frtra becs. ingóságai febr. 26 Csongrád. Vagányi Sebéstyén 4834 forintra becs. ingóságai febr. 9 P.-Ladány. Cseh Lajos 1771 forintra becs. ingatl. ápril 24 Kecskemét. Kucsera József 2440 forintra becs. ingatl. febr. 11 Kakucs (Ócsa). Hevessi János 1735 forintra becs. ingatl. május 5 Abauj-Szánthó. Petrovics Milan 2946 forintra becs. ingatl. ápril 3 Fehértemplom.

Csődhirdetmények. Ihirion Albáni szászvárosi lakos ellen, bej. márcz. 24. Csődbiztos: dr. Korber Endre törvényszéki biró, tömeggondnok: Dobay Károly ügyvéd.

Csődmegszüntetés. Leuchter Adolf érsekujvári lakos ellen.

Pályázatok. A bártfai kir. jbiróságnál hivatalszolgai, — a nagyszebeni m. kir. pénzügyigazgatóságnál kiadói, — a selmeczi m. kir. bányaigazgatóságnál kohótiszti, — a debreczeni kir. pénzügyigazgatóságnál iroda-segédtiszti, — Magyar-Mecskén (Baranyam.), Banán (Komáromm.), Táthon (Esztergomm.) postamesteri, — a beregszászi kir. tvszéknél hivatalszolgai állomásokra.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Csávolszky Lajos.

IDEGENEK NÉVSORA.

Holzwarth-Frohner száll.
Mitterwurzer F. Bécs
Mittrovits L. Bécs
Pauczek I. Bécs
Schweitzer C. Neunkirchen
Fried S. Komárom
Biel J. Mohacs
Wechsler I. Miskolcz
Gansl A. Miskolcz
Herbath M. Heltau
Bauferth I. Heltau
Binder R. Olmücz
Maurer S. Biala

Fehér ló szálloda.
Lenkey A. Bánság
Zsoldos S. T.-Bicske
Csernitzky I. Lemberg
Jerema S. Plevlje
Horváth A. Szeged
Bonk I. Rékás

Eckstein Zs. Szecső
Schirf D. Szeged
Weisz A. Bécs
Szeifert B. Szeged
Braun A. Czegléd

Hungária szálloda.
Regenhardt F. Bécs
Pilisy N. Zemplén
Potóczky D. Megyaszó
Hauer B. Harta
Losonczy E. Nemes-Ócsa
Schrödl E. Bécs
Schneeberger C. Bécs
Schneider J. Ujvidék
Rosenbaum E. Szeged
Messer A. Ujvidék
Bergstein Zs. Bécs
Hertsich A. München
Holdampf G. Kolozsvár
Nebel H. Hildesheim
Fingerhut A. Hildesheim
May J. Páris

István fhg. szálloda.
Lamm M. Ikervár
Desics K. Vukovár
Tuzkan S. Veszprém
Chiba F. Bécs

London szálloda.
Vanek H. Szerajevó
Leopolder J. Bécs
Kraussner V. Szeged
Fein M. N.-Sz.-Miklós
Praler Borbála Marienbad

Magyar király szálloda.
Kühnel O. Nagybecskerek
Koller S. Sz.-Fehérvár
Kuss Gy. N.-Becskerek
Kulcsar J. Csurgó
Neumann B. Miskolcz
Dr. Singer A. Kókava
Weszely L. Ujszöny
Suchy I. Georgswald
Sturm A. Bécs
Kandel F. Tatnár
Beer S. Szatmár
Roth Ch. Cservenka
Széphegyi M. Devecser
Iricz J. Szolnok
Stauber A. Alap
Hirsch S. Szombathely
Rusch A. Carlsbad
Kopstein M. Leka
Weiner J. Sz.-Fehérvár

Marchall-szálloda az «Angol királynő»-hez.
Gr. Migazzy V. A.-Maróth
Gr. Batthyány Fiume
Gosztonyi K. Poczonár
Honig I. Szemes
Bittó B. Somorja
Máriássy A. Szepes
Kovács I. Kaposvár
Zeyk G. Erdély
Németh E. Fiume
Dr. Polit M. Ujvidék
Mass B. Pécs
Krusper K. Nagyvárad
Fellheim E. Stuttgart
Robicsek S. Arad
Jovanovits G. Ó-Becse
Kuflau A. Tirol
Schmidleithner D. A.-Ausztria
Venzel K. Pinkafő
Wranzel O. Magdeburg
Dr. Kallmayer I. Grácz
Dobler O. Svájcz
Borgenicht M. Bécs

Nemzeti szálloda.
Balogh S. Szolnok
Özv. Szőke A.-né T.-Sz.-Miklós
Sághy P. Agárd
Dr. Leng G. Karczag
Dömötör K. Pécs
Sugár S. Kapuvár
Kuczkay J. Szarvas
Petrovits M. Csetnek
Rutter E. Kassa
Özv. Köllner L.-né Eger
Fischel A. Bécs
Moravetz A. Hajda

Pannonia szálloda.
Barcsay M. Berzencze
Vass L. Óhaj

Dr. Kis I. Nagybecskerek
Dr. Tripammer R. Nagykanizsa
Fesselhofer I. Nagykanizsa
Lics Gy. Batta
Horváth M. Ózdöge
Schilling K. Kolozsvár
Gyémánt P. Gyöngyös
Suler B. D.-Földvár
Lorber S. Beregszász
Jellinek A. Bécs
Török S. Kismárton
Schlesinger I. Alsóalap
Török S. Kismárton
Vargha L. Sz.-Monostor
Weisz I. D. Szabadka

Páris szálloda.
Böhm V. T.-Sz.-Miklós
Basch B. T.-Sz.-Miklós
Grosz H. Csepe
Zmetschka M. Frankfurt
Brosky M. Kereszt
Theobald P. Fülek
Österreicher B. Szatmár
Weiss A. Szatmár
Sternberg M. N.-Károly
Medina B. Belgrád
Klein I. Kégö

Schmidt-Orient szálloda
B. Luzsenszky J. N-Sáros
Vécsey S. Arad
Udvardy L. T.-Szele
Lukács M. Zimony
Geyer J. Cservenka
Steigerwald G. Bécs
Radovanovits J. Belgrád
Mintsek B. Sz.-Lőrincz
Günther E. München
Schwalbe O. Strassburg
Nelko P. Bukarest
Rotter D. Szeged
Bodó J. Szentes
Nagy G. Tolna
Fried M. Debreczen

Vadászkürt szálloda.
Gr. Korinszky E. Szemeréd
Janitsáry Sz. D.-Pentele
Csetke B. Debreczen
Majtenyi K. Verseg
Pulz K. Bécs
Gerner S. Sziget
Bittner G. Weipert
Roth J. nejével Szabadka
Frank J. nejével Lipcse
Stern M. Pécs
Stern A.-né Bécs

Arany sas szálloda.
Katona Gy. T.-Káta
Szilassy J.-né Gömörmegye
Dr. Ágoston I. Bácsmegye
Ágoston F. Bácsmegye
Juhász I. Bácsmegye
Perkováts F. Titel
Bartalus J. Bukarest
Bogdanovits I. Szolnok
Grossinger J. D.-Almás
Lányi Zs.-né Temesvár
Goldfried S.-né Vácz

Budapest szálloda.
Gunszt N. Szentes
Ivicciecki A. Varsovicz
Dismansk I. Varsovicz
Schwarz K. Prága
Feldhoffer J. Grácz

Erzsébet szálloda.
Mayer K. Gomba
Dr. Wolff K. Nagyszeben
Halász Szabó F. Szentes
Mezőssy Gy. Nyiregyháza
Zilahy I. Szeged
Szalay F. Szokoly
Dr. Nagy I. Haraszti
Jeszenszky P. Nyitra
Dr. Csató K. Szentes
Szűcs E. Gegény
Schneider I. Kecskemét
Fehér M. Komárom
Fehér M. Komárom
Braun G. Fogaras
Szigeti F. Esztergom
Böhm M. Marburg

Európa szálloda.
Groak I. Miskolcz
Neu J. Miskolcz
Kelsen K. Bécs
Ullrich J. Bécs
Weigl Gy. Brünn
Bretzelmaier J. Galgócz

Elhaltak Budapesten 1884. febr. 2.

Etseghy I. 47 é. ügyv. IV. k. kéményseprő-u. 2. tüdőlob.
Bajer F. 52 é. asztalos VI. k. mező-u. 58. tüdővész.
Kiovszky M. 45 é. napsz. VI. k. gyár-u. 14. rezgörj.
Gloncsák P. 32 é. napsz. VI. k. király-u. 44. tüdővész.
Nemtusak V. 65 é. napsz.-nő V. k. kültelek tüdővész.
Nikolics A. 82 é. posztógyáros II. k. Batthyány-u. 42. aggkór.
Herold A. 13 é. hivt. leánya II. k. Csalogány-u. 35. tüdőgümő.
Rauhoffer W. K. 60 é. özv. II. lánczhid-u. 7. szivbaj.
Lebenstein I. 14 é. főmérnök leánya VI. k. Laudon-u. 9. szivbaj.
Kreibisch K. 33 é. napsz. II. k. n.-rókus-u. 19. szivbaj.
Csiszár A. 24 é. gombkötő leánya II. k. hattyu-u. 11. tüdőgümő.
Pitnek A. 54 é. napsz. II. k. retek-u. 83. tüdőgümő.
Teller F. 38 é. asztalos VII. k. dohány-u. 26. tüdőlob.
Waitzik Zs. 51 é. kdő VII. k. Kazinczy-u. 46. tüdőbaj.
Rotter N. J. 67 é. háztulajd.-nő VII. k. kerepesi-ut 6. tüdővizenyő.
Uprinyi L. 56 é. hivt. VI. k. Eötvös-u. 17. tüdőgümő.
Varga J. 4 é. rendbiztos leánya VII. k. Bem-u. 10. rögt. halál.
Jeszenak V. 2 é. levélhordó leánya VII. szövetség-u. 6. agykérlob.
Szilassy L. 54 é. volt hivt. II. k. irg. kórház agyhüdés.
Pokorny J. 38 é. vaseszterg. IV. k. Géza-u. 8. hörghurut.
Rosenzweig M. 19 é. napsz.-nő II. k. orsz. tébolyda tüdővész.

NYILT-TÉR.

Aranyérem, a nemzetközi gyógyszerészeti kiállitáson, Bécsben, 1883.

Köhögés, rekedtség, elnyálkosodás stb. ellen.

Valódi
Wilhelmsdorfi maláta-kivonati
14-szer kitüntetett czukorkák

erős malátatartalmuk miatt sokkal nedvesitőbb, ingercsillapitóbb és nyálkaoldóbb, mint azon melleczukorkák, melyek czukornál sem egyebet, vagy amellett egész hatástalan anyagot tartalmaznak.

Fiók Budapesten: váczi-utcza 13. sz.

Raktár a legtöbb gyógyszerész és kereskedő uraknál.
Csak akkor valódi, ha a dobozon áll:
Küfferle József és Társa

SZINHÁZAK ÉS MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ.

Budapest, február 6-án.

A fal tövében.

Vigj. 1 felv. Irta Najac Emil, forditotta Halmi Ferencz.

Személyek:
Tristan — Benedek
Gabriella — P. Márkus E.
Kertész — Vincze

Ezt követi:

BUDAPESTEN.

Vigj. 4 felv. Dr. Schweitzer J. B. után Kuliffay Ede.

Személyek:
Petőfalvi Petheő — Bercsényi
Laura — Lendvayné
Berki Paula — Palotay P.
Weiss — Vizvári
Békes Zs. — Ujházi
Klára — Szatmáryné
Zágonyi E. — Benedek
Anikó — Adorján B.
Kondor L. — Körösmezei
Özv. Kapásné — Császárné
Borcsa — Vizváriné
Forgó — Faludi

Kezdete 7 órakor.

Holnap, február 7-én.
Hamlet.

NÉPSZINHÁZ.

Budapest, február 6-án.

BLAHA LUIZA asszony mint vendég.

A TÓT LEÁNY.

Eredeti népszinmü dalokkal 3 felv. Irta Almási Tihamér.

Személyek:
Gyarmathy — Tihanyi
Örzse — Pártényiné
Bandi — Tamássy
Máthé Julis — Tóth I.
Kospál — Horváth
Lipták — Mezey
Sári — Szőcs Kata
Ötös — Klárné
Brbolya — Ujvári
Hanka — Blaha L. assz.
Misó — Solymosi
Csendbiztos — Komáromi
Deres — Marton
Csobor — Füredi
Rigó Matyi — Magyari
Panni — Sik Gizella
Száli — Beni I.
1-ső parasztleány — Sarkadi T.
2-ik » — Zárainé

Kezdete 7 órakor.

Holnap, február 7-én.
BLAHA LUIZA asszony mint vendég.
A toloncz.

NÉMET SZINHÁZ.

Igazgató és tulajdonos *Lesser Szaniszló.*

Budapest, február 6-án.

Nanon die Wirthin zum «goldenen Lamm».

Komikus operette 3 felv.

Kezdete 7 órakor.

IDŐJÁRÁS febr. 5. regg. 7 órakor.

Az időjelző-intézet távirati jelentése.

Állomások	Légnyomás mm 700+	Szél iránya és ereje 1—12	A hőmérséklet Celsius-fokban	Csapadék mm	Felhőzet
Arad	71.5	NY 2	+ 2.1	—	○
Besztercze	68.5	◎	+ 1.2	2	●
Beszterczebánya	68.9	ENY 1	+ 4.6	—	◑
Budapest	71.6	ENY 5	+ 4.4	—	◔
Csáktornya	73.0	NY 1	+ 0.2	—	◕
Debreczen	69.1	NY 1	— 2.2	—	○
Eger	70.5	NY 1	+ 0.0	—	◔
Eszék	—	—	—	—	—
Fiume	73.0	K 1	+ 3.4	—	○
Késmárk	70.6	E 5	+ 1.4	—	◑
Keszthely	73.8	K 2	+ 2.4	—	●
Kolozsvár	68.5	NY 1	+ 2.0	—	◕
Magyar-Óvár	73.8	ENY 2	+ 5.2	—	●
Mármaros-Sziget	67.9	D 1	+ 0.9	—	●
Nagy-Enyed	69.9	NY 1	+ 0.8	—	●
Nagy-Szeben	68.4	ENY 4	+ 2.3	—	◕
Nagyvárad	70.2	D 4	+ 2.1	—	○
Orsova	70.5	ENY 6	+ 5.8	—	○
Pancsova	72.9	ENY 2	+ 2.6	—	●
Selmeczbánya	71.7	ENY 7	+ 1.6	—	●
Sopron	—	◎	+ 6.8	—	○
Szatmár-Németi	68.2	NY 4	+ 1.1	—	◔
Szeged	70.5	ENY 2	+ 4.6	—	◔
Sepsi-Szt-György	68.5	DNY 3	+ 3.0	—	●
Szolnok	71.2	D 1	+ 1.9	—	○
Temesvár	73.5	NY 4	+ 3.8	—	●
Trencsén	70.6	◎	+ 4.4	1	●
Ungvár	66.5	EK 2	— 0.6	—	●
Zágráb	72.9	EK 2	+ 0.8	—	◑
Bécs	74.2	NY 3	+ 5.2	—	●
Bregenz	78.1	DNY 1	— 1.6	—	≡
Lesina	72.4	E 1	+ 8.3	—	○
Pola	73.8	◎	+ 2.3	—	●
Prága	78.9	NY 2	+ 3.5	—	●

Jelek magyarázata ◎ — szélcsend; ○ — tiszta, derült ◔ — ¼ felhős; ◑ ½ felhős; ◕ — ¾ felhős; ● — borult; ◍ — esős. ▲ — jég; ≡ — köd; ✳ — hóeső; ∞ — göz; ⌈Հ — zivatar, villám

Áttekintése a mai időjárásnak:

Európában: A nagy légnyomás (775) a kontinens nyugati részéből kiterjed annak keleti nagy részére is (760). Helyenkint erős szelekkel az idő változó, itt-ott kevés csapadékkal, csekély hőváltozás mellett.

Hazánkban: Többnyire nyugati és északnyugati, helyenkint erősebb szelek mellett a hőmérséklet jóval nagyobb lett, a légnyomás keleten kisebbedett, Az idő északnyugaton nagyobbrészt derüs, délkeleten változó felhőzetü; csapadék alig volt. A mult hó 29-ikén előre jelzett idő változó jellegével végéhez közeledik s derülő jelleget öltve jövőre egyelőre enyhe, szárazabb lesz.

Kilátás a jövő időre:

Hazánkban: Többnyire derüs, részben szeles időt várhatni, kevés hőváltozás mellett.

VIZÁLLÁS 1884. febr. 5.

Névszerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik	Névszerint	Méter 0 fölött	Méter 0 alatt	Változik
Duna				**Tisza**			
Pozsony	2.41	—	áradó	M.-Sziget	0.76	—	változtl.
Komárom	2.50	—	áradó	Beregszász	—	—	—
Budapest	2.82	—	áradó	Sárospatak	—	—	—
Mohács	3.04	—	áradó	Szatmár	—	—	—
Vukovár	—	—	—	Tokaj	2.04	—	áradó
Ujvidék	2.78	—	áradó	Szolnok	0.90	—	áradó
Pancsova	1.21	—	áradó	Szeged	1.26	—	áradó
Orsova	2.10	—	apadó	**Körös**			
Dráva				B.-Gyula	3.02	—	—
Barcs	—	05	áradó	**Maros**			
Eszék	1.04	—	áradó	Arad	—	06	—
Száva				**Béga**			
Mitrovicza	2.62	—	áradó	Temesvár	—	85	áradó

FRANKLIN-TÁRSULAT KÖNYVNYOMDÁJA.

Vasuti közlekedés-utmutató.

A vonat indul	A vonatok minősége	Indulási idő
Az osztrák-magyar államvasut indóházából		
Budapestről, Ersekujvár, Pozsony, Pöstyén, Trencsén, Bécs	gyorsvon. személyv. futárvon. személyv.	8.30 regg. 9.— regg. 2.— d. u. 9.30 este
Bpestről, Vácz, Esztergom-Nána, Érsekujvár	omnibusv.	2.45 d. u.
Budapestről Esztergom-Nánára	omnibusv.	4.50 d. u.
Budapestről Váczra	omnibusv.	11.30 d. e.
Budapestről Palotára	omnibusv.	6.30 regg.
Budapestről, Czegléd, Szeged, Temesvár, Báziás, Belgrád, Orsova, Bukarest	személyv. személyv. gyors v.	6.55 regg. 6.15 este 10.10 este
Budapestről, Czegléd	személyv.	8.— regg.
Budapestről, Czegléd, Kecskemét, Félegyháza	omnibuszv.	2.15 d. u.
Budapest, Czegléd	omnibuszv. omnibuszv.	10.— d. e. 5.20 d. u.
A magyar államvasut (józsefv.) indóházából		
Budapestről, Hatvan, Salgó-Tarján, Losoncz, Zólyom, Ruttka	gyorsv. személyv. személyv.	6.50 regg. 7.31 regg. 5.40 d.u.
Bpestről, Hatvan, Miskolcz, Kassa	személyv. vegyes v. gyorsvon.	7.31 regg. 8.50 este 10.50 este
Budapest, Szolnok, Arad, P.-Ladány, Nagy-Várad, Kolozsvár, Brassó, Predeal	személyv. vegyesv. gyorsvon.	8.— regg. 6.55 este 9.45 este
Budapestről, Gödöllő, Hatvan	omnibuszv. omnibuszv.	10.18 d. e. 3.02 d. u.
Budapest, Rákos, Ujszász, Szolnok	vegyes v. omnibuszv. vegyesv. gyorsvon.	8.— regg. 2.50 d. u. 6.55 este 9.45 este
Budapest, Pécs	vegyesv. vegyesv.	8.16 regg. 7.15 este
Budapest, Kis-Körös, Szabadka, Ujvidék	személyv. személyv.	8.30 regg. 2.40 d. u.
Budapest, Kiskörös, Szabadka	vegyes v.	8.23 este
A magy. államvasut (ferenczv.) indóházából.	személyv.	8.40 regg.
Budapest, Kis-Körös, Szabadka, Ujvidék	személyv. vegyes v.	2.50 d. u. 8.47 este
Budapest, Pécs	vegyes v.	8.32 regg.
A déli vasut (budai) indóházából		
Bpest, Székesfehérvár, Kanizsa, Pragerhof	személyv. gyorsvon. személyv.	7.10 regg. 5.40 d. u. 9.30 este
Budapest-Kanizsa	vegyes v.	11.— d. e.
Budapest, Székesfehérvár, Grácz	személyv.	7.10 regg.

A vonat megérkezik	A vonatok minősége	Megérkezési idő
Az osztrák-magyar államvasut (terézv.) indóházába		
Becs, Trencsén, Pöstyén, Pozsony, Érsekujvár Budapestre	személyv. futárvon. személyv. gyorsvon.	5.57 regg. 1.37 d.u. 5.36 d.u. 9.29 este
Érsekujvár, Esztergom-Nána, Vácz, Bpestre	omnibusv.	11.— d. e.
Esztergom-Nánáról Budapestre	omnibusv.	8.30 regg.
Váczról Budapestre	omnibusv.	6.19 este
Palotáról Budapestre	omnibusv.	7.19 este
Bukarest, (Belgrád) Báziás, Temesvár Szeged, Czegléd, Budapestre	futárvon. személyv. személyv.	7.30 regg. 8.07 regg. 8.24 este
Czegléd, Budapestre	személyv. omnibuszv.	7.43 este 6.4 regg.
Félegyháza, Kecskemét, Czegléd, Budapest	omnibusv. omnibusv.	1.45 d. u. 3.45 d.u.
A magyar államvasut (józsefv.) indóházába		
Ruttka, Zólyom, Losoncz, Salgó-Tarján, Hatvan, Budapestre	személyv. személyv. gyorsvon.	8.36 regg. 8.— este 10.— este
Kassa, Miskolcz, Hatvan, Gödöllő, Budapestre	személyv. vegyesv. gyorsvon.	8.00 este 6.25 regg. 7.18 regg.
Predeal, Brassó, Kolozsvár, Nagyvárad, P.-Ladány, Arad, Szolnok, Budapest	vegyes v. gyorsv. személyv.	6.42 regg. 7.30 regg. 7.40 este
Hatvan, Aszód, Gödöllő, Budapest	omnibusv. omnibusv.	10.48 regg. 6.36 este
Pécs, Budapest	vegyesv. vegyesv.	8.52 este 8.15 regg.
Ujvidék, Szabadka, Kis-Körös, Budapest	vegyes v. személyv. személyv.	7.08 regg. 11.— d. e. 7.19 este
A magy. államvasut (Ferenczv.) indóházába.	vegyes v.	6.53 regg.
Ujvidék, Szabadka, Kis-Körös, Budapest	személyv. személyv.	10.50 d. e. 7.09 este
Szabadka, Kis-Körös, Budapest	személyv.	10.48 d. e.
Pécs, Budapest	vegyes v.	8.36 este
A déli vasut (budai) indóházába		
Pragerhof, Kanizsa, Székesfehérvár, Bpestre	futár v. személyv. személyv.	10.59 d. e. 8.42 este 6.30 regg.
Kanizsáról-Budapestre	vegyes v.	5.38 d. u.
Grácz, Székesfehérvár, Budapest	személyv.	8.42 este

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései február 5.

Minőségi súly hektoliterenkint — 100 kilogrammnak ára

Faj	Irányzat	76 kg frttól	76 kg frtig	77 kg frttól	77 kg frtig	78 kg frttól	78 kg frtig	79 kg frttól	79 kg frtig	80 kg frttól	80 kg frtig	81 kg frttól	81 kg frtig	kg frttól	kg frtig	kg frttól	kg frtig
bánsági buza ó	szilárd	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	— —	— —	— —	— —	— —	— —
tiszavidéki «	«	9.65	9.70	9.75	9.80	9.85	9.90	9.95	10.—	10.05	10.10	— —	— —	— —	— —	— —	— —
pestvidéki «	«	9.55	9.60	9.65	9.70	9.75	9.80	9.90	9.95	10.—	10.05	— —	— —	— —	— —	— —	— —
fehérmegyei «	«	9.55	9.60	9.65	9.70	9.75	9.80	9.90	9.95	10.—	10.05	— —	— —	— —	— —	— —	— —
bácskai «	«	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	—.—	— —	— —	— —	— —	— —	— —
m. északk. «	«	9.30	9.35	9.35	9.40	9.45	9.50	9.55	9.60	9.65	9.70	— —	— —	— —	— —	— —	— —

Gabona	O vagy uj	Faj	Irányzat	Minőségi suly hektoliterenként	100 kg ára -tól frt	-tól kr.	-ig frt	-ig kr.
rozs	ó	—	szilárd	70—72	7	70	8	—
árpa	«	takarmány	«	60—62	7	15	7	40
«	«	egetni való	«	62—64	7	60	8	80
«	«	sörfőzdei	«	64—66	9	—	10	30
zab	ó	—	»	37—40	6	75	7	10
tengeri	ó	bánsági	szilárd	75	6	70	6	75
tengeri	«	másnemü	»	73	6	65	6	70
köles		—	«	—	6	15	6	25
káposzta-repcze	uj	—	szilárd	nélkül	6	90	7	30
bánsági repcze	«	—	«	—	—	—	—	—

Szokvány gabona, határidőre

Gabona	Irányzat	Határidő	pénz frt	pénz kr.	áru frt	áru kr.
buza	szilárd	tavaszra	9	57	9	59
	«	őszre	10	16	10	18
tengeri	szilárd	1884. máj.—jun.	6	67	6	69
zab	«	tavaszra	6	90	6	92
	«	őszre	—	—	—	—
repcze káposzta	«	aug—szeptemb. 1884	—	—	—	—
« bánsági	—	julius—augusztusra	—	—	—	—

ÉRTÉKPAPIROK

ÁLLAMADÓSSÁG.

Értékpapir		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar királyi aranyjáradék adómentes	6%	121.55	121.00
Magyar királyi aranyjáradék adómentes kisorsolt	6%	—.—	—.—
Magyar királyi aranyjáradék adómentes	4%	89.70	89.95
Magyar papirjáradék adómentes	5%	87.60	87.85
Magyar vasuti kölcsön a 120 frt o. ért. (300 frank)	5%	140.50	1 0.75
Magyar vasuti kölcsön 120 frt egyes darabokban	5%	140.75	141.—
Gömöri államvasuti záloglevelek	5%	— —	— —
Magyar 1869. keleti vasut állam-kötv. (elsőbbs.) adóm.	5%	93.50	93.75
Magyar 1873. keleti vasut arany v. ezüstb. (elsőbbs.) adóm.	5%	116.75	—
Magyar 1876. keleti vasut állam-kötvény aranyban	5%	98.75	99.25
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 100 frt		115.75	116.25
Magyar királyi nyeremény-kölcsön 50 frt		115.50	116.—
Tiszai és szegedi kölcsön	4%	112.—	112.50
1871-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben	5%	— —	— —
1873-iki magyar állam-kölcsön-kötvény font sterlingben	5%	—.—	—.—
Magyar földtehermentesitési kötvények	5%	100.25	101.—
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	99.50	100.—
Magyar földtehermentesitési kötvények temesi	5%	100.—	101.—
Magyar földtehermentesitési kötvények 1867. záradékkal	5%	99.50	100.—
Magyar földtehermentesitési kötvények horvát-szl.	5%	100.—	102.—

Értékpapir		Utolsó árkelet pénz	áru
Magyar földtehermentesitési kötvények erdélyi	5%	100.50	101.—
Magyar országos jelzálog urbéri váltság kötvény (100 frt)	5%	95.—	96.—
Királyi horv.-szlavon jelzálog földváltsági kötvény (100 frt)		—.—	—.—
Szőlődézsmaváltsági kötvény (100 frt)	5%	98.—	98.50
Magyar királyi kamatozó kincstári utalvány 6 hóra (100 frt)		—.—	— —
Egyesitett államadósság papirban május—nov.	4 2/10 %	79.90	80.15
Egyesitett államadósság papirban febr.—aug.	4 2/10 %	80.15	80.25
Egyesitett államadósság ezüst kamat január—julius	4 2/10 %	80.15	80.40
Egyesitett államadósság ezüst kamat april—október	4 2/10 %	80.15	80.40
Osztrák aranyjáradék 4% kamat	4%	100.50	100.80
Osztrák papirjáradék, adómentes	5%	91.75	95.25
Osztrák államadósság, kisorsolással 1854-iki à 250 frt p.p.	4%	123.—	124.—
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki à 500 frt o. é.	5%	136.50	137.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1860-iki à 100 frt o. é.	5%	145 —	146.—
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki à 100 frt o. é.		171.75	172.50
Osztrák államadósság, kisorsolással 1864-iki à 50 frt o. é.		171.50	172.—
Pest város kölcsöne 1870-ből	6%	105.50	106.—
Pest város kölcsöne 1871-ből	6%	105.50	106.—
Budapest főváros 1880-iki kölcsöne	5%	97.—	97.50
Szerbiai nyeremény-kölcsön 100 frank	3%	28.50	29.—

RÉSZVÉNYEK.

Osztal. 1883-ra	Értékpapir	Befiz. frt	Utolsó árkelet pénz	áru
	a) Bankok.			
—.—	Ált. magyar municipalis hitelint.	200	—.—	—.—
—.—	Angol-osztrák bank	120	—.—	—.—
8.—	Budapesti bankegyes.-részv.-társ.	100	100.25	101.—
— —	Horvát leszámitoló bank	200	—.—	—.—
—.—	Iparbank, budapesti	100	17.—	18.—
— —	Központi partársulati hitelintézet	80	— —	— —
—.—	Magyar Általános Hitelbank	200	306.75	307.—
—.—	Magyar jelzálog-hitelbank	100	— —	— —
—.—	Magy. jelzálog hitelb. II. kib. id. e.	100	102.50	103.—
—.—	Magyar leszám. és pénzváltóbank	100	89.—	89.50
—.—	Magyar országosbank részv.-társ.	100	— —	— —
—.—	Osztrák hitelintézet	160	307.60	307.80
—.—	Osztrák-magyar bank	300	848.—	852.—
11.—	I. magyar iparbank	150	—.—	—.—
—.—	I. magyar iparbank II. kib.	150	151.—	152.—
—.—	Pesti magyar kereskedelmi bank	500	595.—	596.—
—.—	Sziszeki hitelbank	100	— —	— —
—.—	«Unio» bank	100	— —	— —
	b) Biztositó társulatok.			
—.—	Bécsi biztositó társaság	200	208.—	210.—
—.—	Bécsi élet-és járadék-biztos. társ	200	230.—	240.—
—.—	Első magyar ált. biztositó társ.	1000	3000.—	3050.—
—.—	Foncière pesti biztositó intézet	100	74.—	76.—
—.—	Magyar-franczia biztos. társaság	50	— —	— —
—.—	Pannonia viszontbiztositó társ.	300	925.—	950.—
	c) Gőzmalmok.			
—.—	Concordia gőzmalom	500	602.—	605.—
— —	Első budapesti	500	1308.—	1315.—
— —	Erzsébet malom	200	250.—	252.—
— —	Hengermalom	500	615 —	620.—
— —	Lujza	160	315.—	317.—
— —	Molnárok és sütők	200	414 —	416.—
—.—	Pannonia	1000	1260.—	1270.—
—.—	Viktória	300	458.—	460.—
	d) Közlekedési vállalatok.			
—.—	«Adria» magy. tengeri hajózási részv.-t.		—.—	—.—
— —	Alföld-fiumei	200	170.50	171.—
— —	Arad-Körösvölgyi vasut	100	—.—	—.—
— —	Báttaszék-dombovári	200	171.—	171.50
— —	Déli vasut	200	144.—	145.—
— —	Észak-keleti vasut	200	154.75	155.50
— —	Erdélyi vasut	200	171.25	171.75
— —	Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	— —	— —
— —	Kassa-oderbergi vasut	200	146.50	147.25
— —	Magyar-galicziai vasut	200	164.—	165.—
— —	M. nyug. v. (székesf.-győr-gráczi v.)	200	168.—	169.—
— —	Osztrák-magyar államvasut	200	318.25	318.50
— —	Pécs-barcsi vasut	200	—.—	—.—
— —	Tiszavidéki vasut	200	248.—	249.—

Osztal. 1883-ra	Értékpapir	Befiz. frt	Utolsó árkelet pénz	áru
—.—	Osztrák dunagőzhajózási társaság	500	568.—	570.—
—.—	Pesti közuti vaspálya	200	498.—	500.—
—.—	Pesti közuti vaspálya élv. jegy.		318.—	322.—
	e) Takarékpénztárak.			
—.—	Budapest III. kerületi	50	70.50	71.50
—.—	Országos központi	300	475.—	480.—
—.—	Pesti első hazai	1000	4850.—	4870.—
—.—	Egyesült Budapest fővárosi	200	460.—	465.—
—.—	Magyar ált. takarékp. részv.-tár.	100	93.75	94.25
	f) Különféle vállalatok.			
9 —	Alagut	105	122.—	123.—
—.—	Általános waggon-kölcsönzőtárs.	80	94.—	95.—
—.—	Ész.-magyarorsz. e. kőszénb. r. t.	100	—.—	—.—
—.—	Franklin-Társulat könyvnyomda	150	165.50	167.—
—.—	Ganz és társa vasöntöde s gépgy.	400	917 —	919.—
—.—	Gschwindt-féle szeszgyár	200	440.—	445.—
—.—	Gyapjumosó és bizt. első magyar	200	250.—	252.—
—.—	Kereskedelmi testület épülete	210	590.—	595.—
—.—	Könyvnyomda «Athenaeum»	150	580.—	600.—
—.—	Pesti könyvny. részvény-társaság	500	935.—	940.—
—.—	Kőszén- és téglagyár (Drasche)	130	163.—	163.50
12.—	Nemzetk. waggon-kölcsönző-r. t.	100	96.50	97.50
—.—	Pesti épitő-társaság	85	—.—	—.—
—.—	Rimamurány-salgótarjáni vasmü	100	114 —	114.50
—.—	Salgó-tarjáni kőszénbánya	100	121.—	122.—
—.—	Schlick-féle vasöntöde s gépgyár	200	291.—	292.—
—.—	Schlick-féle vasönt. s gépgy. II. kib.		—.—	—.—
—.—	Serfőzde első magyar	400	706.—	710.—
—.—	Sertéshizlaló	200	418.—	420.—
—.—	Sóskuti kőbánya	200	50.—	51.—
—.—	Spodium és csontlisztgyár	200	260.—	262.—
—.—	Szálloda részvény-társaság	200	81.50	82.—
—.—	Tégla- és mészégető, ujlaki	200	126.—	128.—
—.—	Téglagyár, kőbányai	160	256.—	258.—

ZÁLOGLEVELEK.

Értékpapir		pénz	áru
Magy. földhitelintézet papirérték	5½%	101.75	102.50
Magy. földhitelintézet papirérték	5%	100.50	101.—
Magy. földhitelintézet papirérték	4½%	93.75	94.25
Magy. földhitelint. arany v. ezüst	5%	120.50	121.50
Magyar jelzálogbank	5½%	101.—	101.50
Magyar jelzálogbank	5%	98.25	98.75
Kisbirtokosok orsz. földhitelint.	5½%	100.—	101.—
Osztrák-magyar bank osztr. ért.	5%	102.50	102.75
Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4½%	99.75	100.—
Osztrák-magyar bank osztr. ért.	4%	94.65	94.85
Pesti h. I. takarékp. e. k. kötv.	5%	99.—	100.—
Pesti magyar kereskedelmi bank	6%	101.75	102.25
Pesti magyar kereskedelmi bank	5½%	101.50	102.—
Pesti magyar kereskedelmi bank	5%	99.—	99.50
«Albina» takarék-és hitelintézet	6%	100.—	101.—

Értékpapir	Befizetett frt		Utolsó árkelet pénz	áru
ELSŐBBSÉGEK.				
Alf.-fiumei v. (n.v.-eszéki von.)	200	5%	98.—	98.50
Alföld-fiumei vasut 1874. kib.	200	5%	97.50	98.—
Budapest-pécsi vasut ideiglen jegy			95.75	96.—
Báttaszék-dombovár-zákányi v.	200	5%	96.50	97.—
Dunagőzhajózási társulat	300	5%	— —	— —
Észak-keleti vaspálya	300	5%	93.—	93.50
Észak-keleti vaspálya (aranyban)	300	5%	117.50	—
Észak-keleti vaspálya (aranyban)	1000	6%	123.50	124.—
Ész.-magyarorsz. e. kőszénb. r. t.	100	6%	— —	— —
Magyar-gácsországi vaspálya	200	5%	95.50	96.—
Magy.-galicziai vaspálya II. kib.	200	5%	94.50	95.—
M. ny. v. (sz.-feh.-győr-gráczi v.)	200	5%	97.75	98.25
Magyar nyugati vasut 1874. kib.	200	5%	97.50	98.—
M. vas. elsőbbs. beruh. aranyban	200/1000	5%	115.—	116.—
I. erdélyi vaspálya	200	5%	95.—	95.50
Győr-sopron-ebenfurti vasut	200	6%	— —	— —
Kassa-oderbergi vasut, ezüstben	200	5%	98.75	99.25
Kassa-oderb. v. (eperjes-tarn. v.)	200	5%	95.25	95.50
Kassa-oderb. v. (osztrák vonal)	200	5%	101.—	—
Kassa-oderb. v. (magyar vonal)	100	5%	119.50	—.—
Osztrák-magyar államvasut		5%	— —	— —
Tiszavidéki vasut		5%	102.—	102.50
Budapesti lánczhid	100	6%	103.—	103.50
Kőszén- és téglagyár kötvények	100	6%	— —	— —
Lloyd- és tőzsde-épület	100	5%	97.—	97.50
MAGÁNSORSJEGYEK.				
Osztrák hitelintézet			172.50	173.50
Budavárosi sorsjegy			39.50	40.50
Keglevich sorsjegy			18.—	19.—
Magy. sz. korona orsz. vörös kereszt egyl.			6.30	6.60
Osztrák vörös kereszt-egylet			11.75	12.25
Pálffy sorsjegy			37.—	38.—
PÉNZNEMEK.				
Császári királyi arany (vert)			5.68	5.70
Császári királyi arany (kör.)			5.64	5.66
Osztrák-magyar 8 frtos arany			9.60	9.62
20 frankos arany			9.60	9.62
20 márka			11.86	11.89
Török aranylira			—.—	—.—
Osztrák- és magyar ezüst			—.—	—.—
Német birodalmi bankjegy 100 márkányi			59.25	59.35
Váltók árfolyama (látra).		Bank-kláb		
Német bankpiaczok 100 márk		4%	59.25	59.35
Amsterdam 100 hollandi frtért		4%	100.10	100.35
Brüssel 100 frankért		4%	48.05	48.15
Páris 100 frankért		3%	48.10	48.20
Marseille 100 frankért		3½%	— —	— —
Svájczi pénzpiaczok 100 frankért		3%	48.05	48.15
Zürich 100 frankért		3%	48.05	48.15
London 10 font sterlingért		3%	121.15	121.40
Szentpétervár 100 rubelért		6%	— —	— —
Olasz bankpiaczok 100 lire nuove ital.		5%	— —	— —

Bécsi tőzsde február 4.

		Pénz	Áru
A) Általános államadósság.			
Egységesjár., papir, május—novemb.	5%	79.90	80.05
Egységes járadék, papir, febr.—aug.	5%	80.—	80.15
Egységes járadék, ezüst január—jul.	5%	80.45	80.60
Egységes járadék, ezüstb. ápr.—okt.	5%	80.45	80.60
Sorsolással, 1854-ből 250 frtsorsj. pp.	4%	123.50	124.
Sorsolással, 1860-ból 500 frtsorsj. o.é.	5%	136.50	137 —
Sorsolással, 1860-ból 100 frtsorsj. o.é.	5%	144 —	146.—
Sorsolással, 1864-ből 100 frtsorsj. o.é.		171.75	172.25
Sorsolással, 1864-ből 50 frt sorsj. o.é.		171.50	172.—
Como-járadék 42 lira		—.—	—
Államjószági jelzáloglevél 120 frt	5%	149.—	149.50
Bécs-glogn. v. els. jegy. 100 frt p. p.	5%	98.—	—.—
B) A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok államadóssága.			
Osztrák aranyjar. adómentes 100 frt	4%	100.70	100.90
Osztr. papirjár. visszafiz. 1881 100 frt	5%	94.85	95.05
C) A magyar korona országainak államadóssága.			
Magyar aranyjár. adómentes 100 frt	6%	121.55	121.75
Magyar aranyjár. adómentes 100 frt	4%	89.80	89.·5
Magyar papirjáradék 100 frt	5%	87.55	87.70
Magyar vasuti kölcsön. 120 frt ezüst	5%	141.—	141.25
Magyar vasuti kölcsön. 120 frt ar. k.	5%	140.30	140.80
Gömöri államvas. záloglevél 150 frt	6%	—.—	— —
Keletivasutiál. kötv. 1869-ből 300 frt	5%	93.70	94.10
Keletivasutiál. kötv. 1873-ból 300 frt	5%	116.50	117.
Keletivasutiál. kötv. 1876-ból 100 frt	5%	98.90	99.20
Magy. államkölcs. 1871. sors. 100 frt	5%	— —	— —
Magy. államkölcs. 1873. sors. 100 frt	5%	— —	— —
Magyar urbéri válts. kötvény 100 frt	5%	—.—	—.—
M. szőlődézsma-válts. kötv. 100 frt	5%	97.75	98.25
Magyar nyeremény-kölcsön 100 frt		115.75	116.—
Magyar nyeremény-kölcsön à 50 frt		115.50	116.50
M. tiszav. s szegedi ny. sorsj. 100 frt	4%	112.—	112.25
D) Földteherm. kötv. 100 frt pp.			
Csehországi	5%	106.50	—
Bukovinai	5%	99.50	100.—
Galicziai	5%	99.75	100.25
Karinthiai	5%	106.50	—

		Pénz	Áru
Krajna és tengerparti	5%	102.75	104.25
Morvaországi	5%	104.—	105.—
Alsó-ausztriai	5%	105.50	—.—
Felső-ausztriai	5%	104.50	— —
Salzburgi	5%	102.—	— —
Sziléziai	5%	110.—	—.—
Stiriai	5%	104.—	105 —
Tiroli	5%	99.—	—.—
Horvát- és szlavonországi	5%	100.—	102.—
Erdélyi	5%	100.50	100.75
Temesi bánság	5%	100.25	101.—
Temesi 1867-iki sorsolási záradék	5%	99.50	100 —
Magyar	5%	100.30	100.80
Magyar 1867-iki sorsolási záradék	5%	99.75	100.25
E) Más közkölcsönök			
Dunaszabályoz. sors. 1870-ből 100 frt	5%	115.75	116.25
Dunaszab. kölcsön 1878-ból 100 frt	5%	103.50	104.50
Pestvárosi kölcsön 1871	6%	105.—	—.—
Pestvárosi kölcsön 1880	5%	97.—	97.50
Trieszt városi kölcs. 1865	6%	— —	—.—
Trieszt városi kölcs. 1879	6%	— —	—.—
Bécsvárosi kölcsön 1867	5%	103.—	103.50
Bécsvárosi kölcsön 1874 (ar. v. ez.)	5%	— —	— —
Bécsvárosi kölcsön 1874 (sorsolás)		126.75	127.35
Olasz járadék 100 lira	5%	—.—	—.—
Szerb nyer. kölcs. 100 frk	3%	27.—	28.—
Török vasuti kölcsön 400 frk		20.60	20.90
F) Záloglevelek, jelzálog-kötvények és kötvények (100 frtért).			
Osztr. ált. földh.-int. sors. ar. v. ez.	4½%	120.50	121.—
Osztr. ált. földh.-int. 50 éves visszf.	4½%	95.90	96.40
Osztr. ált. földh.-int. 50 éves visszf.	4%	92.30	92.80
Osztr. ált. földh.-int. nyer.-kölcsön	3%	98.—	98.50
Csehorsz. földh.-társ. 36 éves visszf.	5½%	103.50	104.—
Csehorsz. földh.-társ. 33 éves visszf.	5%	104.50	—
Csehorsz. földh.-társ. 33 éves visszf.	5%	102.50	103.50
Központi földhitelint. bank 38 é.	5%	100.—	100.40
Gácsországi földhitelintézet 18 é.	6%	99.50	100.—
Gácsországi földhitelintézet 20é.	7%	100.50	101.50
Gácsországi földhitelintézet 36é.	6%	99.50	100.—
Morvaorsz. jelzál.-hitelbank 36 é.	5½%	101.50	102.75
Morvaorsz. jelzál.-hitelbank 36é.	5%	101.25	101.50
Osztrák jelzálogbank 10 éves visszf.	5½%	100.—	100.25
Osztrák jelzálogbank sorsolással	5%	101.50	102.50
Osztrák jelzálogbank 10 éves visszf.	5%	100.50	—.—
Osztrák jelzálogbank sorsolással	4½%	97.50	98.—

		Pénz	Áru
Osztrák-magyar bank	5%	102.55	102.85
Osztrák-magyar bank	4½%	99.70	99.90
Osztrák-magyar bank	4%	94.75	95.—
Első osztrák takarékp. sorsol. 30év	5½%	103.25	103.75
Első osztrák takarékp. sorsol. 32év	5½%	103.25	103.75
Magyar földhitelintézet	5½%	101.25	101.50
Magyar földhitelint. sorsolása 39év	5%	100.50	101.—
Magyar földhitelint. sorsolása	4½%	93.75	94.25
Magyar földh.-int. sors. 39 év arany	5%	120.50	121.—
Magyar jelzálogbank 25 évi sors.	5½%	100.50	101.50
Magyar jelzálogbank 40 évi sors.	5½%	100.50	101.50
Magyar jelzálogbank 40 évi sors.	5%	98.25	98.75
G) Elsőbbségi kötvények.			
Albrecht pálya 300 frt ezüst	5%	97.40	97.70
Alföld-fiumei pálya 200 frt ezüst	5%	98.75	99.25
Alf.-fiumei v. 1874. k. 200 frt ezüst	5%	97.50	97.80
Arad-temesvári vasut 200 frt ezüst	5%		
Cseh északi vasut 300 frt	5%	106.75	107.25
Cseh nyugati vasut 300 frt	5%	100.75	101.25
Buschtiehradi vasut 150 frt ezüst	5%	103.50	104.50
Dunagőzhajózási társ. 300 frt ezüst	5%	115.25	— —
Dunagőzhaj. társ. 100/200 frt ezüst	6%	107.50	—.—
Dunagőzhajózási társ. 200 frt arany	5%	— —	— —
Duna-drávai pálya 200 frt ezüst	5%	96.5	97.—
Erzsébet pálya 600 és 3000 márka	4%	106.—	106.50
Erzsébet p. 400 és 2000 m. lev. nélk.	4%	110.50	111.—
Ferdinánd északi pálya 100 frt p.p.	5%	105.—	105.25
Ferdinánd északi pálya 100 frt o.é.	5%	101.50	—
Ferdinánd északi pálya 300 frt ez.	6%	108.—	108.50
Ferencz-József pálya 200 frt ez.	5%	104.25	104.50
Pécs-barcsi pálya 200 frt ez.	5%	101.25	101.50
Károly-Lajosgácsi pálya 300 frt o.é.	5%	99.25	99.75
Kassa-oderbergi pálya 200 frt ez.	5%	99.—	99.35
Eperjes-tarnovi pálya 300 frt ez.	5%	95.25	96.75
Kassa-od. (osztr. v.) 1879. 200 frt	5%	101.—	101.50
Kassa-od. (magy. v.) 1879. 200 frt	5%	—.—	—
Lemb.-czern.-jassii p. I. kib. 300 frt o.é.	5%	96.—	96.25
Lemb.-czern.-jassii p. II. kib. 300 frt ez.	5%	101	101.50
Lemb.-czern.-jassii p. III. kib. 300 frt ez.	5%	96.50	96.90
Osztrák-magyar Lloyd 300 frt arany	5%	122.50	—.—
Osztr.-magy. Lloyd 1881. 500 frt ar.	5%	122.50	—
Osztr.-magy. Lloyd 1882. 500 frt ar.	5%	122.50	—
Osztrák észak-nyugati p. 200 frt ez.	5%	103.25	103.50
Osztr. ész.-nyug. p. Lit. B 200 frt ez.	5%	102.90	103.20
Rudolf-pálya 300 frt ez.	5%	101.75	102.25
Erdélyi pálya 200 frt ez.	5%	95.10	95.40
Osztr.-magyar államvasp. 500 frank	3%	185.50	184.50

		Pénz	Áru
Osztr.-m. áll.-vp. 1874. k. 500 frank	3%	181.—	182.—
Osztr.-m. áll.-vp. kieg. h. 500 frank	3%	178.—	178.50
Osztr.-m. áll.-vp. I. kib. 200 frt ar.	5%	—.—	—.—
O.-m. áll.-vp. (brünni r.) 150 frt ez.	5%	121.—	—
Déli pálya jan.—julius 500 frank	3%	140.50	141.—
Déli pálya április—okt. 500 frank	3%	140.50	141.—
Déli pálya 200 frt ar.	5%	122.40	122.80
Dél-északném. összek.-p. 100 frt o.é.	5%	98.50	—.—
Dél-é.-n. összek.-p. 1879. k. 100 frt o.é.	5%	97.50	98.50
Tiszavidéki pálya 1000 frt o.é.	5%	102.20	102.50
Tiszavidéki pálya 200 frt o.é.	5%	101.75	102.—
Magyar-gácsorsz. pálya 200 frt ez.	5%	96.—	96.50
Magy. gácsorsz. p. II. kib. 200 frt ez.	5%	96.20	96.60
Magyar észak-kel. pálya 300 frt ar.	5%	93.40	93.70
Magy. északkeleti pálya 400 márka	5%	118.—	118.30
Magy. északkeleti pálya ar.-kötv.	6%	124.—	124.75
M. nyug. (Székesf.-győr-grácz) 200 frt	5%	97.75	98.25
Magy. nyug. vp. 1874. k. b. 200 frt	5%	97.50	98.50
H) Különféle sorsjegyek.			
Hitelintézet	100 frt o.é.	172.75	173 —
Clary	40 frt p.p.	39.50	—.—
Dunagőzhajózási	100 frt p.p.	110.75	111.25
Innsbruck városi	20 frt o.é.	19.50	20.50
Keglevich	10 frt p.p.	18.—	—
Krakkói sorsjegy-kölcsön	20 frt o.é.	17.50	18.—
Laibachi dijsorsjegy	20 frt o.é.	23.—	24.—
Buda város kölcsöne	40 frt o.é.	39.75	—
Pálffy	40 frt p.p.	36.75	37.25
Osztr. vörös-kereszt sorsjegy	10 frt o.é.	11.75	12.—
Magyar vörös kereszt-sorsjegy	5 frt o.é.	6.30	6.50
Rudolf alapitvány	10 frt o.é.	20.—	21.—
Salm	40 frt p.p.	53.50	54.—
Salzburgi dijsorsjegy	20 frt o.é.	21.50	22.25
St.-Genois	40 frt p.p.	—.—	—
Stanislau városi	20 frt o.é.	23.50	24.50
Trieszt városi	100 frt p.p.	126.—	127.—
Trieszt városi	50 frt o.é.	65.—	67.—
Waldstein	20 frt p.p.	28.—	28.50
Windischgrätz	20 frt p.p.	37.50	38.—
Nyereményjegyek 3%-nyi kölcsön		21.—	23.—
I) Bankok részvényei.			
Angol-osztrák bank	200 frt 5%	115.75	116.—
Bécsi banktársulat	200 frt 5%	— —	— —
Bécsi bankegyesület	100 frt 5%	106.75	107.—
Osztrák ált. földhitelintézet	200 frt 5%	228.50	229.50

		Áru	Pénz
Pestimagyar keresked. bank	500 frt 5%	—.—	—.—
Kereskedelmi és ipar hitelintézet	160 frt 5%	308.20	308.50
Magyar általános hitelbank	200 frt 5%	307.—	307.50
Alsó-ausztriai leszámit. tars.	500 frt 5%	835.—	845.—
Magy. lesz. és pénzváltó bank	100 frt 5%	89.—	89.50
Bécsi giró- és pénztáregylet	200 frt 5%	— —	— —
Osztrák jelzálogbank	200 frt 5%	60.—	62.—
Magyar jelzálogbank II. kib.	200 frt 5%	102.75	103.25
Osztrák tartományi bank	200 frt 5%	114.—	114.25
Magyar országosbank	200 frt 5%	—.—	—.—
Magyar ált. municip. hit.-int	200 frt 5%	—.—	—.—
Osztrák-magyar bank	600 frt 5%	849.—	850.—
Unio-bank	100 frt 5%	112.72	113 —
Általános forgalmi bank	140 frt 5%	152.—	152.25
K) Közleked. vallalatok részv.			
Albrecht pálya	200 frt o.é.	—.—	—
Alföld-fiumei pálya	200 frt o.é. 5%	170.50	171.50
Arad-temesvári vasut	150 frt o.é. 5%		
Cseh északi vasut	150 frt o.é.	197.25	197.75
Cseh nyugati vasut	200 frt o.é.	307.—	308.—
Buschtiehradi vasut	500 frt p.p. 5%	883.—	887.—
Buschtiehradi v. (lit. B.)	200 frt o.é.	188.—	190.—
Dunagőzhajózási társas.	500 frt p.p.	566.—	567.—
Duna-drávai pálya	200 frt ez. 5%	170.75	171.25
Erzsébet pálya	200 frt p.p. 5%	227.—	227.50
Erzséb. p. Lincz-Budweis	200 frt o.é. 5%	201.50	202.50
Erzséb. p. Salzburg-Tirol	200 frt o.é. 5%	192.90	193.30
Ferdinánd északi pálya	1000 frt p.p. 5%	2617.—	2622.—
Ferencz-József pálya	200 frt o.é. 5%	203.—	203.50
Pécs-barcsi pálya	200 frt o.é. 5%	—.—	—
Károly-Lajosgalicziai p.	200 frt o.é. 5%	297.25	297.75
Kassa-oderbergi pálya	200 frt o.é. 5%	146.75	147.—
Lemberg-czern.-jassi p.	200 frt o.é. 3%	172.50	173.—
Osztrák-magyar Lloyd	500 frt p.p. 5%	620.—	622.—
Osztrák északnyugati p.	200 frt o.é. 3%	184.50	185.—
Osztr. é.-nyug. v. (Lit. B.)	200 frt o.é. 3%	200.—	200.50
Rudolf-pálya	200 frt o.é. 5%	177.30	177.70
Első erdélyi pálya	200 frt o.é. 5%	171.—	171.50
Osztrák államvasuttárs.	200 frt o.é. 5%	317.60	318.—
Déli pálya	200 frt o.é. 5%	144.—	144.25
Délészak-ném. összek. p.	200 frt p.p. 5%	148.50	149.—
Tiszavidéki pálya	200 frt p.p. 5%	248.75	249.25
Bécsi Tramway	200 frt o.é. 5%	227.75	228.25
Magy. gácsországi pálya	200 frt o.é. 5%	163.75	164.25
Magyar északkeleti pálya	200 frt o.é. 5%	154.50	155.—
M. nyug. székesf.-gráczi	200 frt o.é. 5%	168.—	168.50

		Pénz	Áru
L) Iparvállatok részvényei.			
Osztr. általán. épitő-társaság	200 frt	—.—	—.—
Liesingi serfőzde	100 frt	59.—	59.50
Prágai vasipar-társulat	200 frt	191.50	192.—
Rima-murányi vas.-társ.	100 frt 5%	113.75	114.25
Salgó-tarjáni kőszénbánya	100 frt 5%	121.—	122.—
Bécsi fegyvergyár társaság	100 frt 5%	144.—	147.—
Nemzk. wagg.-kölcs.-t. Bpest	100 frt	96.—	97.—
Által. waggon-kölcs.-t. Bpest	80 frt 5%	94.—	95.—
Bécsi épitő-társaság	100 frt	91.50	92.50
Assicurazioni gen. com.	1000 frt p.p. 5%	—.—	— —
«Duna» osztr. bizt.-r.-t.	200 frt o.é. 5%	315.—	325.—
Viszontbiztositó-t. bécsi	200 frt o.é. 5%	76.—	80.—
«Securitas» viszontbizt.-t.	250 frt o.é.	— —	280.—
Bécsi élet-s jár.-bizt.-int.	200 frt o.é. 5%	— —	—
Bécsi biztositó társaság	200 frt o.é. 5%	— —	—.—
M) Váltók (látra).			
Amsterdamra	100 hol. frt 3½%	100.20	100.25
Brüsseli	100 frank 3½%	— —	—.—
Német bankpiaczok	100 márka 4%	59.25	59.45
London	10 fontst. 3%	121.10	121.35
Milano	100 ol. lira 4½%	—.—	—.—
Franczia bankpiaczok	100 frank 3%	—.—	—.—
Páris	100 frank 3%	48.10	48.15
Pétervár	100 rubel 6%	— —	— —
Svájczi piaczok	100 frank 2½%	48.10	48.—
Zürich	100 frank 2½%	48.10	48.15
N) Valuták.			
Császári és királyi arany	darabja	5.70	5.72
Császári és kir. reczés arany	darabja	5.67	5.68
Osztrák-magyar 8 frtos arany	darabja	9.61	9.62
20 frankos arany	darabja	9.61	9.62
20 márkás arany	darabja	11.86	11.88
Orosz imperiale	darabja	9.88	9.90
Sovereigns	darabja	12.08	12.12
Török arany lira	darabja	10.89	10.91
Mária-Terézia (Levant) tallér	darabja	— —	— —
Ezüst	100 frt o.é.	— —	—.—
Ezüstjáradék-szelvény	100 frt o.é.	— —	— —
Német birodalmi bankjegy	100 márka	59.25	59.30
Olasz bankjegy	100 ol. lira	48.—	48.10
Orosz papir rubel	darabja	1.17½	1.17½

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 2 krba kerül, hirdetésekért, melyek a hirdető félnek lakczimével el vannak átva, minden egyes közlés után 30 kr. bélyegdij is fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Minden hirdetésre felvilágositást ad a kiadóhivatal. Levélbel tudakozódásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postai bélyeg beküldetik, és a hirdetés alatt álló kis szám közöltetik

Várakozónak.
Levele, fájdalom, elkésett. Irjon következő czimen: D. Ö. poste restante, Besenyő, Hevesmegye. 5453

Breloque.
Köszönöm a kedves levelet még talán egynek sem örültem annyira, különösen a végének, 78 este nagyon jó, a többit ott lehet megbeszélni. Kérem tudósitásban érkezés idejét megmondani, akkor mindjárt ott várnék. Alig várom, hogy megjöjjön a viszontlátás napja. 5459

T.......i J...s ur
felszólittatik adósságát öt nap alatt törleszteni, különben bizonyos nyilatkozat e helyen közzétetetik. Deczember 24. 5463

Szép nőnek.
szivesen fizetem toilette-költségeit. Küldjön levelet, lakczimet és arczképet «Jó barát» alatt kiadóhivatalba. 5464

Eladás.

Szolnokmegyében,
egy 306 holdból álló birtok, uri lakház- és gazdasági épületekkel együtt eladó jutányos árért és kedvező feltételek mellett. Bővebbet a kiadóhivatalban. 6034

Pestmegyében a
budapest-zimonyi vasut mentén, az indóháztól félórányira egy 827 holdas nemesi birtok (á 1200 □ öl) igen szép lakházzal, kert, szöllögyümölcsös és uj gazdasági épületekkel együtt 32.500 frtért eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 6025

Könyvvégeladás.
Minden nyelven, a jogi, orvosi, történelmi, épitészeti, technikai, katonai, természetteni szakmába tartozó könyvek; valamint ezernél több magyar, német, franczia, angol regény; bölcsészeti gazdászati müvek, zenedarabok, olajfestmények, olajnyomatok mintegy ezer más képpel; Cello, Viola, hegedü Graf G. ödondásznál, váczi-körut 17. sz. alatt jutányosan kaphatók. Ugyanitt kapható a jogi és államtudományi katalogus ingyen. 5449

Nyaraló-telek.
A Gellérthegyen egy az Erzsébet és Irma-lak mellett a kocsi ut mentén fekvő és vizvezetékkel ellátott nyaralókkal határos nyaraló telek, szabad kézből eladó. Bővebbet e lap kiadóhivatalaban. 5454

Egy igen csinos
föld-zinti ház kerttel és tágas udvarral a városliget közelében szabad kézből eladó. Bővebb felvilágositás a kiadóhivatalban kapható. 5431

Eredeti angol chevalier
árpa vetésre kapható Boglárra szállitva 12 forintért métermázsája. Kinél megmondja a kiadóhivatal. 6037

Ujdonság!
Kettős zongora nagyobb családi körökbe vagy pedig zeneiskolákba igen czélszerü, saját találmányom ugy szintén vannak uj, rövid és kijavitott zongorák. Igazitásokat és hangolásokat elfogad tisztelettel Kurzsniszky Ágoston zongora-keszitő váczi körut 8. sz. 5461

Kádas fürdő
jó forgalommal, a vidéken családi viszonyok miatt azonnal eladó. Bővebbet a kiadóhivatal. 5427

Eladó. 2000 hold
öserdő, bükk, tölgy, körös és gyertyánfa, Kovily és Káty közt (Bácsmegyében, Ujvidékhez 1 fél órányi távolságban) szabad kézből eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 6075

Vétel.

Palotás János
Hallgató magyar nótái és összes dalai megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 4251

Birtok-vétel!
Sopron, Moson, Győr, Komárom, vagy Pozsony megyékben kerestetik 40—60,000 fr. értékü, jó talajminöségü, a vasuthoz közel fekvő, urilakkal és a szükséges gazdasági épületekkel berendezett birtok azonnali megvételre. Szives ajánlatokat kizárólag a tulajdonosoktól ár megnevezés és részletes leirásokkal T. P. 2131 jel alatt Haasenstein & Vogler Budapesti (Dorottya-utcza irodájába kéretik küldeni. 5423

Kisebb vegyes-kereskedés
kerestetik magyar ajku vidéken megvétel végett azonnali fizetés mellett. Ajánlatok Sz. V. jegy alatt a kiadóhivatalba küldendők. 5438

1878—79 évi
könnyü asztali bor megvételre kerestetik. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5450

Nyitra, Bars vagy
Hontmegyében kerestetik egy 50—60000 frt értékü birtok megvétel végett. Ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők. 6053

A felsőbb megyékben
kerestetik egy szép birtok 150—200 ezer forint erejéig azonnali készpénzfizetés mellett. Kivántatik kastély parkkal, jó földek és könnyü közlekedés. Bővebbet a kiadóhivatalban. 6041

Alkalmazást nyer

Egy gyakorlott okl.
gyermekkertésznő, ki már hasonló alkalmazásban volt, két gyermek mellé pusztára alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5279

Egy előkelőbb
polgári házba két gyermek mellé egy fiatal dada kerestetik, ugyanott egy ügyes szobaleány alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5454

Egy felvidéki me-
gye falujában egy olcsóbbszerü, ügyes, nötlen kertész kerestetik ez évi márcziustól kezdve. Ez iránti ajánlatokat elfogad Tóth József urasági gazdatiszt Csetfalván Tiszá-Ujlak. 5460

Alkalmazást keres

Kocsis.
Igen jó bizonyitványokkal ellátva, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatal. 6057

Egy csinos 32 éves
özvegy, ki a házi teendőket érti, főzni jól tud, mint gazdasszony alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 6054

Egy a zenében és
nyelvekben képzett uri nő kiván naponta pár órát mint társalkodónő egy felnőtt leány mellett tölteni. Bővebbet a kiadóhivatalban. 6021

Egy csinos fiatal
leány óhajt valamely czukrászdában, szivartözsdében vagy füszerüzletben, mint elárusitónő alkalmaztatni. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5296

Eine Wienerin
Kleidernäherin wünscht Beschäftigung VIII. Bez. Marien-gasse 22. thür 18. 5452

Kulcsárnő,
ki vállalkozik a franczia étkek correkt készitésére, kitünő bizonyitványokkal rendelkezik, helyben vagy vidéken alkalmazást óhajt. Bővebbet a kiadóhivatal. 5456

Egy kitünő gépész,
ki igen jó bizonyitványokkal rendelkezik, ohajtja jelenlegi állását változtatni és egy nagyobb uradalomban, vagy szesz és fürész gyárban, vagy gőzmalomban alkalmazást, ki nemcsak azok vezetését, hanem berendezéset is érti, esetleg biztositékot is adhat. Szives ajánlatok S. E. betük alatt e lap kiadóhivatalába czimzendők. 5409

Egy 23 éves fiatal
özvegynő, ki a háztartásban teljes jártassággal bir, mint házvezetőnő esetleg gazdasszony, magányos urhoz alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 6060

Egy kisasszony, ki
magyarul, németül beszél, zongorázik és a kézimunkákban és varrásban ügyes, gyermekek mellé alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5283

Egy franczia bonne
2 éves kötvénynyel, utazási költség megtéritése mellett azonnal átadandó Baresch Ferencznél iskolai ügynöksége Budapest, kigyóutcza 5-ik szám. 5466

Egy tisztességes,
kellemes külsejü nő, ki a házi teendők összes dolgaiban kitünő jártassággal bir, alkalmazást keres. Bővebbet a kiadóhivatalban. 6056

Egy fiatal nős ember,
ki 00 frtnyi biztositékot képes nyujtani, keres hivatalszolgai vagy incassálói állást. 5446

Egy középkoru özvegy
urinő egy tisztességes családban, vagy magányos urnál házvezetőnői állást keres szerény feltételek mellett. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5253

Gazdasszony.
Egy 30 éves tisztességes és jó házból való falusi nő, ki a házvezetést és főzést jól érti, keres kulcsárnői vagy magányos urnál gazdasszonyi helyet vidéken vagy a fővárosban. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5458

Lakás és bérlet.

Egy elegansan bútorozott
utczai szoba két ablakkal, egész külön bejárattal a belvárosban azonnal kiadó. 5465

500—1500 holdból
álló gazdaság teljes felszereléssel (Instructio) és kényelmes lakóházzal a főváros közelében, bérletre kerestetik. Ajánlatok «Gazdaság 500—1500» czim alatt e lap kiadóhivatalába küldendök. 5463

Ház kerestetik
haszonbérbe. Ajánlatok «S. E.» jegy alatt a kiadóhivatalba intézendők. 6013

Egy nagyobb
korcsmai helyiség pinczével és kerttel folyó évi május hó 1-sőtől haszonbérbe adandó VII. ker. sip-utcza 15. Értekezhetni Kazinczy-utcza 14, a háztulajdonosnál. 5429

Bérlet kerestetik
Budapest közelében 400—1000 h. nagyságban, lakházzal, fekete homok talajjal, jó gazdasági épületekkel stb., ha lehet alkalmas helyiséggel gyárnak is. Ajánlatok Schmidt Samu czime alatt Budapesten, VI. ker., gyárutcza 6. intézendők. 5434

Oktatás.

Egy kisasszony,
ki egy londoni előkelő leánynevelőben tanitott, az angol és franczia nyelvben még nehány órát óhajtana adni. Bővebb tudósitás e lap kiadóhivatalában. 5457

Kerestetik
vidékre egy nevelőnő, ki magyarul és németül beszél, jól zongorázik és a kézimunkákban gyakorolt. Bővebbet a kiadóhivatalban. 6005

Egy idősebb nevelőnő,
ki jól beszél franciául és zongorázik kerestetik vidékre egy 15 éves leányhoz. Fizetés 400 frt és teljes ellátás. Bővebbet a kiadóhivatalban. 6028

Társalgási órákat
magyar vagy német nyelven ád szerény feltételek mellett egy budai müvelt urinő. Ajánlatok V. B. czimmel a kiadóhivatalba kéretnek. 6080

Egy egyetemi hallgató,
ki a magyar és német nyelvet jól beszéli, a franczia nyelvben pedig kezdőket oktathat, azonkivül a hegedü- és zongorajátékban jártas, helyben mint nevelő alkalmaztatni óhajt. Bővebbet a kiadóhivatatban. 5256

Egy okl. tanitónő
ki magyarul s németül tökéletesen beszél, az elemi- és polgári tantárgyakban pedig alaposan oktathat, valamint a kézimunkákban igen jártas, vidékre alkalmazást nyer. Bővebbet a kiadóhivatalban. 5299

Különféle.

Weisz Lajos
zálogkölcsön intézete Múzeumkörut 19. (biztositék 10,000 frt) előlegez a legolcsóbb kamatlab mellett arany, ezüst, ékszer, ruha, fehérnemü és mindenféle szakmába vágó árukra. Kereskedők előnyben részesülnek. A kiváltott zálogtárgyak azonnal kiadatnak. Bemenet a kapu alatt is. 5416

Egy 10 éves szegény
beesületes szülők fiu gyermeke tisztességes családba örökbe átadatik. A jólelkü jelentkezőknek értesitést ád a kiadóhivatal. 6073

Pénzelőlegek

aranyra, ezüstre, drágakövekre, a királyi zálogház **zálogbárczáira, az összes bankok és takarékpénztárak letéti leveleire,** mindennemü **áruk- és értéktárgyakra** a legolcsóbb kamatok mellett 8763

KOHN EDE Gránátos-u. 6. sz a megye házának átellenében **bemenet a kapu alatt is.**

NEUSTEIN'S verzuckerte BLUTREINIGUNGS-PILLEN DER HEIL. ELISABETH.

Vértisztitó labdacsok. Minden hasonló készitmények minden tekintetben elébe helyezendők ezen **ártalmas alkatrészektől teljesen ment pastillák, melyek legnagyobb sikerrel alkalmaztatnak** az altest szerveinek bármely betegsége, valtóláz, mellszervek betegségek bőr- és szembajok, agy-, száj- gyermek- és női-betegségek ellen; könnyü hashajtó, vértisztitó; nincs jobb s e mellett ártatlanabb gyógyszer **dugulás** ellen, mely a legtöbb betegségnek bizonyos forrása. — Czukrossal kuknal fogva gyermekek is szivesen használják. Ezen labdacsok **Professor Pitha udvari tanácsos** által igen tisztelettel jes bizonyitványnyal lettek kitüntetve.

Egy doboz 15 labdacs-tartalommal 15 kr. egy csomag 8 doboz, tehát 120 labdacs-tartalommal csak 1 frt o é.

Óvás! Minden doboz, a melyen **„Apotheke zum heiligen Leopold"** czég nem látható és hátán **védjegyünket** nem viseli, **hamisitvány,** melynek vételétol a közönséget óvjuk.

Szorosan kell arra ügyelni, hogy rosz, semmi eredménynyel nem biró, sőt épen káros hatású készitmény ne vetessék. Határozottan **Neustein's Elisabeth-Pillen** kéressék; ezek a gyöngyölegen és használati utasitáson, oldalt aláirással vannak ellátva.

Philipp Neustein Apotheker

Főraktar Becsben: Gyógyszertár **„Zum heiligen Leopold"** Neustein Ph. Stadt, Planken- és Spiegelgasse sarkan. **Raktár Budapesten:** Török József gyógyszerész urnál. 8030

MEGHIVÁS

A „PANNONIA" GOZMALOM-TÁRSASÁG

részvényeseinek 1884. évi február hó 21-ik napján délutáni 4 órakor a Lloyd termében tartandó

XX-dik rendes közgyülésére.

Tanácskozási tárgyak:

1. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentései, azok inditványai és azok fölötti határozathozatal.
2. A mérleg jóváhagyása, az osztalék meghatározása és a felmentvény megadása.
3. Netaláni inditványok az alapszabályok 24-ik §-a értelmében.

Azon t. cz. részvényesek, kik szavazati jogukat gyakorolni akarják, nevökre irt részvényeiknek a társasági pénztárnál (malom-épület) 1884. február hó 18-áig történendő letételére felkéretnek.

A mérleg és az igazgatóság jelentése 1884. február hó 13-ától fogva a társasági irodában (malom-épület) megtekinthetők. 5916

Az igazgatóság.

Megtalaltuk!!!

Fáradhatlan tanulmányozás következtében Dr. von **Benden**-nek szolgált a szerencse s sikerült neki egy

haj-pomadet

előállitani, melyről **teljes joggal** állithatni, hogy: **megfelel valódi czéljának.** Egészen rövid idő alatt hoz létre e pomade tömött és erős szakált és hajat s meggátolja a kihullást. **A feltaláló kezességet vállal az elmaradhatlan sikerért.**

Egy flakon ára 2 forint.

Valódi minőségben, csakis a feltalálónál, Dr. v. **Benden**-nél kapható az összeg előleges beküldése után, Prágában, Salmgasse 7. 8782

Elgyengült férfierő, idegbetegségek titkos ifjukori bünök és kicsapongások.

SCHUTZ-MARKE DR WRUN

Dr. WRUN peruin-pora peruaniai növényekből. Egyes-egyedül a peruin-por alkalmas arra, hogy a **nemző- és szülőrészek gyengeségét** eltávolitsa s igy a férj **tehetetlenségét** (elgyengült férfierő) s a nő **terméketlenségét** megszüntesse. Csalhatatlan hatásu a peruin-por még **savak** és vérveszteség folytán beállott **elerőtlenedéseknél,** névszerint **kicsapongások,** önfertőzés- és éjjeli **magömlések** (mint a tehetetlenség egyedüli oka) által előidézett **gyengeségi állapotok;** továbbá minden **idegbetegség** ellen: mint elmegyengeség, a testi erő fogyatkozása, fájdalmak a keresztcsontban és hátgerinczben, mell- és főfájdalmak, migrain, bágyadtság, levert kedélyhangulat, makacs dugulás, a láb és kéz-idegek rángása, vérszegénység stb.

Az itt elsorolt összes betegségeket egy, a gyógyismében eddig előfordult gyógyszer sem gyógyit oly bizonyosan és tökéletesen, mint

Dr. WRUN PERUIN-PORA

(peruaniai növényekből készitve). — Ártalmatlanságért kezesség vállaltatik.

Egy doboz ára utasitással együtt frt 1. 80.

Budapesten: Török József gyógyszerésznél király-utcza Barna Zs. udv. gyógyszerésznél, V. ker. marokói-utcza 1. **Arad:** Rozsnyai Mátyás. **Zágrab:** Mittelbach. **Nagy-Becskerek:** Menczer Lipót. **Debreczen:** D. Rothschnek. **Pécs:** Kovács. **Gyöngyös:** Vozary. **Nagy-Kanizsa:** Prager B. **Miskolcz:** Ujházy Kálmán. **Ujvidék:** Maximovics. **Nyitra:** Tombor. **Pancsova.** Graff W. H. **Pétervárad:** Derbatt Th. **Pozsony:** Soltz. **Böszörmény:** Szatmár J. **Szeged:** Kovács Béla. **Temesvár:** Tarczai. **Vezérügynökség:** **Dieballa Gy.** gyógysz., Székesfehérvár. **Gischner A.** okl. gyógysz. Bécs, II. Kaiser Josefstr. 14. 7989

SZIGETI LAJOS

szij- és nyereggyártó.

Üzleti helyiség: Budapest, VIII., Muzeum-körut 10. a nemz. muzeum mellett.

Képes árjegyzék kivánatra bérmentve küldetik. 7877

8875

Árverési hirdetés.

A gödöllői m. k. korona-uradalmi igazgatóságnál f. é. márczius 3-án d. e. 10 órakor a következő haszonbérletek fognak egyenkint 1884. április 24-től 1887. deczember 31-ig tartó időszakra árverés alá bocsájtatni:

1.) issaszeghi italmérési jog, kikiáltási ár 3145 frt.
2.) gödöllői alsó és felső malom » 1060 frt.

Az árverezők 10% bánatpénzt tartoznak letenni. A szóbeli árverés megkezdése előtt bánatpénzzel és 50 krros bélyeggel ellátott zárt irásbeli ajánlatok is elfogadtatnak. Az árverési feltételek az igazgatóság hivatalában megtekinthetők.

Gödöllőn, 1884. február 3.

M. k. korona-urad. igazgatóság.

(Utánnyomat nem dijaztatik.) 8931

DUKES M.

8390

hirdetési irodája
a hazai és külföldi összes lapok részére,
a gráczi «Tagespost» főügynöksége
Bécsben, I., Schulerstrasse 1—3
ajánlkozik mindennemü hirdetéseknek az összes hazai és külföldi lapok részére való átvételére, legolcsóbb árak és lelkiismeretes szolgálat mellett.
Hirlapjegyzék és költségelőirányzat
kivánatra készséggel, ingyen és bérmentve küldetik.

59,235 szám
III. a. 883. 8936

Árlejtési pályázat.

Veszprémben a m. kir. honvéd laktanya és födött lovarda átalakitására, valamint Pápán az úgynevezett császár-majori honvéd laktanya kiépitésére ezennel pályázat hirdettetik, melyre a vállalkozási árnak 10%-kal megfelelő bánatpénzzel és 50 kros bélyeggel ellátandó ajánlatok, folyó évi február hó 28-ikának déli 12 órájáig Budapesten várban a honvédelmi miniszterium segédhivatali főigazgatójánál benyujtandók.

A tervek, költségvetések valamint a szerződési és fizetési feltételek, a m. kir. honvédelmi miniszterium VI-ik ügyosztályában, valamint Veszprémben a 7-ik lovas ezred és Pápán a 72-ik zászlóalj parancsnokságánál megtekinthetők.

Budapesten 1884. évi január hó 31-én.

A m. kir. honvédelmi miniszterium.

BROCKHAUS'
Kleines Conversations-Lexikon
in 2 Bänden.
Mit Karten und Abbildungen.

3. Aufl. geb. 15 M.

Weihnachtsgeschenk.

8835

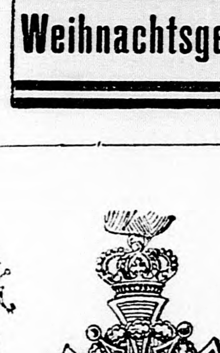

Hüzértáncz-jelvények és Cotillon-figurák Posner Károly Lajosnál

BUDAPEST, Erzsébettér 7.

ELASTIKUS SÉRVKÖTŐK

ELAST. BRUCHBÄNDER OHNE FEDER

legujabb szerkezettel, fölötte praktikusak és tartósak, valamint mindennemü **kötőszerek, derék-kötők,** angol és franczia **viszér harisnyák. Legujabb suspensorium** és minden sebészeti **gummi czikk.**

egyoldalu 2.50—4.50
kettős oldalu 4.50—8.50

O. Neupert, Bécsben mint ezelött csak I., Graben 29. a Trattnerhof belsejében. Alapittatott 1873. Az összes párisi különlegességek raktára. Szállitás titoktartás és utánvét mellett. 8821

Tökéletes végeladás.

Üzletünk végleges feloszlása folytán eladjuk **szőnyegekből, takarókból, függönyökből, butor-szövetekből stb.** 8308 álló áru-raktárunkat sokkal a bevásárlási áron alul. — Az üzlet-berendezés szintén olcsón átadandó.

Löw Ignácz és Társa

Gizellatér 2. szám (a váczi-utcza sarkán, a Mocsonyi-féle házban).

Ezen intézet, érdemdus müködéseért többször ki lett tüntetve az európai tudományos társaság részéről Párisban, első osztályu aranyéremmel tüntettetett ki. — Ugyanitt kapható **„az elgyengült férfierő"** (önsegély) czimü füzet. 8917 Ára 2 frt 50 kr.

Mindennemü titkos betegséget

ugyszintén gyengeségi állapotokat, börkiütéseket, vizelési nehézségeket, ugyszintén **női betegségeket** ugyanazon bevált módszer szerint, melyet elődöm Weiss J. gyak. orvos érvényesitett, alaposan gyógyit **Dr. SPITZER J.** orvostudor, v. csász. török katonai orvos, több kórodai osztályban. — Rendelőintézet: **Budapest, (koronaherczeg) uriutcza 8. sz.** Naponkint: délelőtt 8—10-ig, d. u. 2—5-ig, este 7—8-ig. Dijjal ellátott levelekre válaszoltatik és gyógyszerek megküldetnek. **Száj-, gége- s torokbajok ellen naponkint külön rendelési órák d. e. 11—12-ig.**

5 akó viz és 5 kr áru szén.

Aki egy ilyen WEYL-féle füthető fürdőszéket vásárol — benne naponként legnagyobb kényelemmel fürödhetik melegen. Árjegyzék ingyen és bérmentve. **L. WEYL,** cs. k. szab. tulajd. **Bécs, Stadt, Kärntnerring 17. Kádak, zuhanykészülékek, closetek, jégszekrények, sörhütők, stb.** mindig vannak készletben. 8801

Chiococa-Liqueur

(Liquor Chiococae fortificans.) a tudományosság celebritásai által megvizsgálva és ajánlva mint kitünőnek bizonyult absolute ártalmatlan 8668

étrendi szer
különösen az elgyengült vitális
FÉRFIERŐ

gyors és kellemes **elevenitésére,** az idegek és fészerejük fentartására és erősbitésére, elevenitő és fentartó hatásában meglepő izében felülmulja a legfinomabb táblaliköröket — Ezen **chiococa liquer** kitünősége felől számtalan elismerő és köszönő irat tekintélyes egyénektől áll rendelkezésre betekintés végett. Egy eredeti üveg ára használati utasitással minden nyelven 3 frt o. é. Csomagolási és postaköltség 20 kr.

Főraktár: **Weber C. gyógyszertárában Bécsben** VII., St.-Ulrichplatz 4., (*hová minden irásbeli megrendelés intézendő.*)

Fiok raktár: Weiss József gyogyszertára, «zum Mohren» I., Tuchlauben.

Budapest Török József valamint a **kül- és belföld** minden **jóhirü** gyógyszertáraban.

Adonyi takarékpénztár részvénytársaság.

HIRDETMÉNY.

Az «Adonyi takarékpénztár részvénytársaság» részvényesei f. évi február hó 17-én d. e. 9 órakor az intézet helyiségében tartandó

IV. rendes közgyülésre

tisztelettel meghivatnak.

Tanácskozási tárgyak.

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése és zárszámadások beterjesztése.
2. A tiszta jövedelem mikénti felosztása és az osztalék megállapitása.
3. Előterjesztés az intézet tisztviselői nyugdij ügyben.
4. és 5. Felügyelő bizottsági tag választása. 8928

Adony, 1884. január 27.

Az igazgatóság.

MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK.

4180/84 szám
V.

Az osztrák-magyar vasuti kötelékben 1881. november 15-től érvényes II. rész I. füzete folyó 1884. évi február 1-vel érvényen kivül helyeztetik és ezen naptól nevezett dijszabásnak uj kiadása lép életbe, mely a szab. osztrák-magyar államvasuttársaság magyarországi vonalairól, az alföldi vasut Szeged állomásáról s a m. kir. államvasutak budapesti pályaudvarairól osztrák állomásokra szállitandó gyors- és teheráru szállitmányokra közvetlen dijtételeket tartalmaz.

Ezen dijszabás példányai dijszabási ügyosztályunkban kaphatók.

Budapest, 1884. február 5-én.

Az igazgatóság.

Rendkivül fontos a HÖLGYEKNEK

A cs. kir. egyetemi országos vegymühely által Bécsben, a magyar kir. országos vegymühely részéről Budapesten és prof. dr. Liebemann által vegyelemzett, ugyszintén hatóságilag is megvizsgált és minden ártalmas ércztartalomtól mentnek talált

a) **Juno-Crême,** az arcz- és kézbőr jeles fentartási szere, kitünő sikerrel használtatik **szeplő, napégés, foltok, bőrtisztátlanságok** és **kiütések** ellen. **Ártatlan anyagoknak** sikerült vegyülékét képezi. — Egy nagy tégely ára 1 frt 50 kr.

b) **Juno-pasta,** csodálatos, láthatlan **nőszépitő szernek** is neveztetik. — Ezen arczpasta egy pillanat alatt az **arczbörnek vakitó fehér** szint ad. E szerint a legerősebb szemnek sem lehetséges felfedezni, hogy az arczbőr praeparálva van s mégis ifju, rózsás, természetes szinnel bir. — Egy nagy tégely ára 2 frt.

Jauluszises „Juno Puder", mely minden ércztartalomtól ment, minden külföldi készitményt fölülmul elismert kitünő minőségénél fogva. Kaphato **fehér, rózsa** és **crême**-szinben. — 1 Carton 60 kr.

Valódi minőségben egyes-egyedül nálam kapható. **Jaulusz Regina,** orvos leánya. **Budapesten,** VII., Izabella-utcza 31., I. em. 21. ajtó.

Szállitás minden irányban utánvét mellett, pontosan eszközöltetik. 8925

Elárusitók engedményben részesülnek.

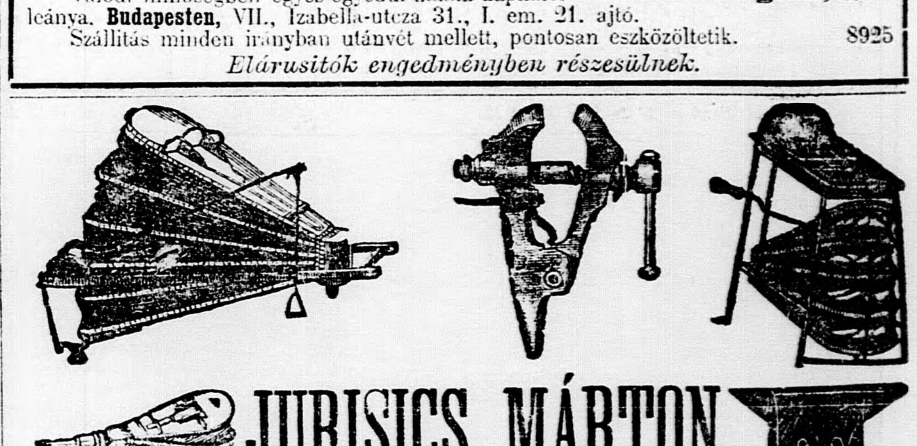

JURISICS MÁRTON

fuvógyáros és nagyszerkovács

BUDAPESTEN, gyár-utcza 38-ik szám alatt,

Van szerencsém értesiteni a n. é. közönséget, hogy nálam folyton kaphatók nagy választékban legjobb minőségü hegyes, ovál és uj pléhbe burkolt franczia **fuvók,** szállitható **kovácstüzhelyek, furógépek, üllők, satuk és satutokok** tetszés szerinti nagyságban, vasalószerszámok, alulról fuvó **száklyavasak;** ezen kivül elvállalok minden e téren előforduló kovács-, lakatos- és kőfaragó-szerszámok, **harangütők, horgonyok és czölöpsaruk** készitését, **üllő, szarv és láb** forrasztását és aczélozását a legjutányosabb árakért, kezesség mellett.

Mély tisztelettel

JURISICS MÁRTON.

A FRANKLIN-TÁRSULAT kiadásában Budapesten megjelent s minden könyvkereskedésben kapható — az osztrák tartományok számára SZELINSZKI GYÖRGY csász. kir. egyet. könyvárusnál Bécsben I. Stefansplatz 6.

A LEGUJABB HÁZI TITKÁR.

ELSŐ RÉSZ:

MAGYAR LEVELEZŐ.

ELMÉLETI ÉS GYAKORLATI VEZÉRKÖNYV a KÖZÉLETBEN ELŐFORDULÓ MINDENNEMÜ LEVELEK HELYES SZERKESZTÉSÉRE.

Számos utbaigazitó példákkal ellátva s a posta- és távirdai szabályokkal és dijszabásokkal, ugy más közhasznu czikkekkel megtoldva.

Szerkesztette
TÓTH LAJOS
köz- és váltóügyvéd.

Nyolczadik, ujból átdolgozott s a legujabb hazai törvényekhez s rendeletekhez alkalmazott kiadás.

Ára füzve 2 frt 60 kr. — Vászonba kötve 3 forint.

MÁSODIK RÉSZ:

MAGYAR ÖNÜGYVÉD,

vagyis

ELMÉLETI TANÁCSADÓ A POLGÁRI KÖZÉLETBEN LEGINKÁBB ELŐFORDULÓ JOGÜGYLETEKBEN és GYAKORLATI UTMUTATÓ

az államfőnél, államkormánynál s a közigazgatási, pénzügyi és birói hatóságoknál, ügyvédi segély és ügyvédi képviselet nélkül benyujtható mindennemü folyamodványok, kérvények, panaszok, felszólalások és felebbezések, valamint a jogügyletekre vonatkozó magánokiratok fogalmazása és szerkesztése körüli eljárásnál. *Több száznál menő magyar és német szövegü irománypéldával.* A középosztálybeli honpolgárok használatára irta

TÓTH LAJOS
hites ügyvéd, volt megyei tiszti főügyész.

Negyedik, egészen átdolgozott s az időközben hatályba lépett ujabb és legujabb, különösen a gyámsági és gondnoksági ügyek rendezését s a kisebb polgári peres ügyekben való eljárást tárgyazó hazai törvények alapján kiegészitett és jelentékenyen bővitett kiadás.

Ára füzve 3 frt 60 kr. — Vászonba kötve 4 forint.

A. V. GROSS,

(A. I. EGGER UTÓDA.)
gyógyszerész. Bécsben, I., HoherMarkt 12, (az Ankerhof mellett.)
"ZUM ROTHEN KREBSEN"
ajánlja következő, a **gyógyszerészet** jeles, **hatásos különlegességeit:**

Anatherin szájviz és fogpaszta, a fogaknak több mint 20 év óta legjobb és legkedveltebb tisztitó és jó karban tartó szere. **Egy Flacon 40 kr.** és **1 frt. Egy nagy doboz fogpaszta 60 kr.** **Dr. Hoffmann köhögés elleni pora,** nagyon jeles és kedvelt szer tüdőbaj, heves köhögés, hurut stb. ellen. Egy doboz 50 kr. **Tüdő-fü-méz,** köhögés, rekedtség, elnyalkásodás, idült tüdőhurut stb. ellen, naponként többször veendő egy kávés kanállal. Egy Flacon 80 és 40 kr. **Mellbaj és köhögés elleni nedv 40 kr.** **Dr. Petz vértisztitó labdacsai,** legbiztosabb szer a gyomor- és altest minden bajai, ugyszintén májbaj és sárgaság ellen. Egy doboz 42 kr. és 21 kr. **Pugliano szörp,** egyetemes vértisztitószer. Egy Flacon használati utasitással 1 frt. **Dr. Neuman gyomoresszencziája,** biztosan ható szer mindennemü gyomorbaj, gyomorgörcs, étvágytalanság és rosz emésztés ellen. Egy Flacon 50 kr. **Kinaszesz és folyékony glycerin** ... és hajtó erősitésére, a korpakép-zödés megelőzésére; ugyszintén a hajnövés elősegitésére és megtartására. Egy üveg hajszer és glycerin-szappan ára összesen 1 frt 50 kr. Egyes üveg ára 80 kr. **Angol hajfestőszer,** teljesen ártatlan, a hajat szépen és tartósan festi. — Egy carton két üveggel, mely legalább egy évre elégséges, 2 frt. **Tamin Pomade,** az eddig hirdetett és megdicsért hajnövesztők közül a legjobb és legbiztosabb; a fejbőrt erősiti, megakadályozza a haj kihullását, s tökéletesen eltávolitja a korpát. **Egy tégely 35 és 70 kr.** **Női por,** legfinomabb minőségü, teljesen ártalmatlan, fehér v. rózsaszinü. Dobozban 50 kr. Csomagban 10 és 20 kr. **Sellerie Elixir,** a legtisztább vegetabilis essencziákból összeállitotta egy hires angol orvos, elősegiti és erősiti az emésztést, legcsalhatatlanabb szer a **férfierő** megtartására és erősitésére. Egy flacon ára füzettel 2 frt 80 kr. Postai szállitással 3 frt. **Arczpomade,** szeplő, májfoltok, napégés ellen, 1 tégely 80 kr. **Sósborszesz** valódi, sóval és so nélkül. Egy flacon 60 kr. **Seehofer-balzsam,** 1 flacon 30 kr. **Fagybalzsam,** 1 flacon 40 kr. **Dr. Marenzeller fagy elleni vize.** 1 Flacon 1 frt. **Dr. Heider fogpora** a legfehérebb fogakat is gyöngyfehérekké változtatja. Egy doboz 35 kr. **Seidlitz-por.** Egy doboz 80 kr. **Gyomorerősitő elixir** (Elixirium gastrotonicum) gyomorgörcs, étvágytalanság ellen. Egy Flacon 40 kr. **Fiaker-por köhögés ellen.** Egy doboz 35 kr. **Dr. Quazin köhögés elleni pora.** Egy doboz 35 kr. **Salicyl-szájviz.** 1 Flacon 50 kr. **Salicyl-fogpor.** 1 doboz 45 kr. **Moos-növény czukorkák,** köhögés, rekedtség, elnyálkásodás ellen. Egy doboz 38 kr., 1 deka 5 kr. **Medicinal-Bordeaux Wien,** palaczkonkint **1 frt 30 kr.** **Malagabor, eredeti,** egy Flacon 80 kr. és 1 frt 50 kr. **Füstölőpapir,** egy csom. 30 kr **Füstölő szesz,** keleti, egy flacon 50 kr. **A Brandt Richárd-féle schweizi labdacsok** raktára. Dobozokban 25 és 70 kr. 8083

... **Bonsszenvi gyógyszerek különlegességi tára.**